

บทที่ 6

สนามพหุสัมพันธ์ขององค์กรในระดับท้องถิ่น

6.1. ความนำ

ดังได้พิจารณาในบทที่ 5 กลุ่มชาวบ้านกรุดและบ่อนอกได้ต่อสู้มาด้วยวิธีการเคลื่อนไหวหลายรูปแบบอย่างต่อเนื่อง มีการเรียกร้องที่มีความหลากหลาย ลักษณะกิจกรรมและข้อเรียกร้องดังกล่าวนี้ถูกกำหนดโดยลักษณะและปริมาณทรัพยากรที่กลุ่มชาวบ้านเข้าถึงได้ และการระดมทรัพยากรนั้นถูกกำหนดโดยลักษณะของสนามพหุสัมพันธ์ขององค์กร (multi-organizational field)

ในบทนี้และบทต่อไปอีกสองบท จึงพิจารณาว่า ใคร กลุ่มใด หรือองค์กรใดมีความเกี่ยวข้องกับกลุ่มชาวบ้าน ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มชาวบ้านกับกลุ่มต่างๆ มีลักษณะอย่างไร จากการพิจารณาส่วนนี้ จะสามารถให้เห็นได้ว่า สนามพหุสัมพันธ์ขององค์กรในกรณีขบวนการคัดค้านโครงการสร้างโรงไฟฟ้าหินกรุดและบ่อนอก เป็นอย่างไร

การเสนอ แบ่งได้เป็นสามส่วน ได้แก่ การเสนอในเรื่องพหุสัมพันธ์ขององค์กรในระดับท้องถิ่น (บทนี้) การเสนอในเรื่องพหุสัมพันธ์ขององค์กรระดับจังหวัด(บทที่ 7) และ การเสนอในเรื่องพหุสัมพันธ์ขององค์กรในระดับประเทศ (บทที่ 8)

ส่วน 3 บทดังกล่าวนี้ มีประเด็นในการพิจารณาก็คือ 1) ผลประโยชน์ของแต่ละกลุ่ม 2) ที่ทำของแต่ละกลุ่มต่อการคัดค้านโครงการ และ 3) ลักษณะความสัมพันธ์กับกลุ่มผู้คัดค้าน โดยเน้นพิจารณาข้อมูลในเรื่องสนามพหุสัมพันธ์ขององค์กรดังนี้ ได้แก่ ความสัมพันธ์ในระดับองค์กร (organizational level) ซึ่งเป็นเครือข่ายที่ถูกสร้างขึ้นมาโดยการทำงานร่วมกัน การซ้อนทับกันในเรื่องกรรมการบริหารขององค์กร การรวมเป้าหมายเดียวกัน และการนำทรัพยากรจากแหล่งเดียวกัน เป็นต้น และความสัมพันธ์ในระดับปัจเจกชน (individual level) ซึ่งเป็นเครือข่ายที่ถูกสร้างขึ้นมาโดยการมีส่วนร่วมหนึ่งซ้อนทับกันในเรื่องสมาชิก และความสนิทสนมกันระหว่างสมาชิกของแต่ละองค์กร เป็นต้น

6.2. สนามพหุสัมพันธ์ขององค์กรในระดับท้องถิ่น ที่บ้านกรุด

เพื่อที่จะทำความเข้าใจในเรื่องลักษณะของสนามพหุสัมพันธ์ขององค์กร จึงจำเป็นต้องพิจารณาพหุสัมพันธ์ขององค์กรการเคลื่อนไหวกับองค์กร กลุ่ม เครือข่ายอื่นๆ ที่มีอยู่ในท้องถิ่น “ทั้งหมด” ในกรณีของบ้านกรุด องค์กร กลุ่ม เครือข่ายหลักๆ ที่มีบทบาทในกระบวนการความขัดแย้งในเรื่องโครงการโรงไฟฟ้าหินกรุด มีดังนี้ ได้แก่

กลุ่มกำนันผู้ใหญ่บ้าน กลุ่มนี้ แบ่งเป็นสองส่วน ส่วนแรก คือ พรรคพวกของอดีตกำนันซึ่งมีแกนนำสำคัญก็คือ อดีตกำนัน และอดีตसारวัดกำนัน เป็นแกนนำของฝ่ายสนับสนุนมาโดยตลอด อดีตसारวัดกำนัน เป็นประธานกลุ่มพิทักษ์สิทธิมนุษยชนบ้านกรุดซึ่งเป็นกลุ่มจัดตั้งโดยเจ้าของโครงการ ส่วนที่สองคือกำนันคนปัจจุบัน ผู้ใหญ่บ้านและผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านส่วนใหญ่ซึ่งมีแกนนำสำคัญก็คือ กำนันคนปัจจุบัน เป็นเจ้าของบริษัทรับเหมาก่อสร้างที่หวังว่า จะได้งานในการก่อสร้างโรงไฟฟ้า

กลุ่มสมาชิกอบต. รงชัย ตั้งแต่สมัยที่ยังเป็นสภาตำบล สมาชิกส่วนใหญ่เป็นแกนนำฝ่ายสนับสนุนโครงการ เนื่องจากว่า ส่วนใหญ่เป็นญาติสนิทของกำนันผู้ใหญ่บ้าน หรือเป็นเพื่อนพ้องกัน บุคคลที่มีบทบาท

สำคัญในกลุ่มสมาชิกอบต.คือ ประธานกรรมการบริหารอบต. และเป็นอดีตผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านหมู่ 10 (กำนันคนปัจจุบัน) นอกจากนั้น ยังเป็นกรรมการบริหารของบริษัทรับเหมาก่อสร้างซึ่งกำนันคนปัจจุบัน เป็นเจ้าของกลุ่มกำนันผู้ใหญ่บ้านกับกลุ่มสมาชิกอบต.มีความผูกพันกัน โดยกำนันคนปัจจุบัน ประธานกรรมการบริหารอบต. และสมาชิกอบต.คนอื่นๆ เป็นฝ่ายสนับสนุน โครงการ

สมาชิกเทศบาลตำบลบ้านกรูด ชุดเก่าของสมาชิกเทศบาลตำบลบ้านกรูด ส่วนใหญ่เป็นแกนนำฝ่ายสนับสนุน แต่ชุดปัจจุบันส่วนใหญ่เป็นแกนนำกลุ่มผู้คัดค้าน คือ มีความขัดแย้งกันในระดับปัจเจกชนระหว่างเทศบาลตำบลบ้านกรูดกับกลุ่มผู้คัดค้าน นอกจากนั้น ยังถือได้ว่า มีความขัดแย้งกันในระดับองค์กร เนื่องจากว่า แกนนำหลักๆของกลุ่มผู้คัดค้าน มีตำแหน่งสำคัญในเทศบาลด้วย และทั้งกลุ่มผู้คัดค้านและเทศบาลเคลื่อนไหวเพื่อคัดค้าน โครงการด้วยกันมาโดยตลอด

คณะกรรมการหมู่บ้าน เป็นองค์กรอย่างหนึ่งที่มีอยู่ในท้องถิ่น แกนนำกลุ่มผู้คัดค้านบางส่วนเคยเป็นกรรมการหมู่บ้าน แต่ในเขตอบต.ธงชัย กรรมการหมู่บ้านส่วนใหญ่เป็นคนที่มีความผูกพันกับกำนันผู้ใหญ่บ้าน หรือสมาชิกอบต. ซึ่งส่วนใหญ่เป็นฝ่ายสนับสนุน

กลุ่มทางอาชีพ และกลุ่มทางสังคม ในเขตเทศบาลบ้านกรูด ยังไม่มีการจัดตั้งกลุ่มทางอาชีพมากเท่าใด แต่เห็นว่า กลุ่มชาวประมงบ้านกรูด มีความขัดแย้งกันทั้งในระดับปัจเจกชนและระดับองค์กรกับกลุ่มผู้คัดค้าน กลุ่มทางอาชีพในเขตอบต.ธงชัย ส่วนแต่อยู่ที่อิทธิพลของกลุ่มผู้สนับสนุน ผู้คัดค้านที่เคยเป็นสมาชิกของกลุ่มทางอาชีพเหล่านี้ถอนตัวออกจากกลุ่มแล้ว กลุ่มทางอาชีพส่วนใหญ่ไม่มีการเคลื่อนไหวในนามของกลุ่ม เนื่องจากว่า เป็นกลุ่มที่จัดตั้งขึ้นมาโดยนโยบายของหน่วยงานราชการ สมาชิกส่วนใหญ่ไม่ค่อยมีจิตสำนึกถึงความเป็นสมาชิก

กลุ่มทางสังคมที่มีบทบาทในขบวนการคัดค้าน โครงการ โรงไฟฟ้าหินกรูด คือ กลุ่มเยาวชนรักษ์บ้านกรูดซึ่งประกอบด้วยลูกหลานของสมาชิกกลุ่มผู้คัดค้าน

กลุ่มจัดตั้งโดยบริษัทเจ้าของโครงการ บริษัทยูนิย่นฯ เจ้าของโครงการ โรงไฟฟ้าหินกรูด จัดตั้งกลุ่มต่างๆ ได้แก่ กลุ่มพิทักษ์สิทธิมนุษยชนบ้านกรูด กลุ่มแรงงานสัมพันธ์ดาวดึงส์ และคณะกรรมการรวมตรวจสอบโครงการ โรงไฟฟ้าหินกรูด(ครส.) ทั้งสามกลุ่มนี้ มีความขัดแย้งกันทั้งในระดับปัจเจกชนและระดับองค์กรกับกลุ่มกำนันผู้ใหญ่บ้านดังกล่าวข้างต้น

ในกรณีของบ้านกรูด ระบบความขัดแย้งประกอบด้วยกลุ่มผู้มีอำนาจปกครองท้องถิ่น ซึ่งมีความผูกพันกับแกนนำกลุ่มอาชีพต่างๆ กรรมการหมู่บ้านอย่างกว้างขวางโดยมีความเชื่อมโยงกันทางญาติ เพื่อน พ้อง

ระบบพันธมิตรประกอบด้วยสมาชิกเทศบาล กลุ่มชาวประมง กลุ่มเยาวชนรักษ์บ้านกรูด และชาวบ้านระดับรากหญ้าที่ไม่ค่อยมีความผูกพันกับกลุ่มผู้มีอำนาจปกครองท้องถิ่น

6.2.1. กลุ่มกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน

ดังได้กล่าวมาแล้วในบทที่ 4 ต.ธงชัย ประกอบด้วย 11 หมู่บ้าน หมู่ 1, 7, 8, 9, 10, 11, ส่วนหนึ่งของหมู่ 4, 5, และ 6 อยู่ในเขตอบต. ธงชัย และหมู่ 2, 3, ส่วนหนึ่งของหมู่ 4,5, และ 6 อยู่ในเขตเทศบาลตำบลบ้านกรูด ปัจจุบันนี้ หมู่บ้านในเขตเทศบาลฯ ไม่มีผู้ใหญ่บ้าน จำนวนผู้ใหญ่บ้านทั้งหมด ๗ ปัจจุบัน มี 9 คน มีผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน 18 คน¹

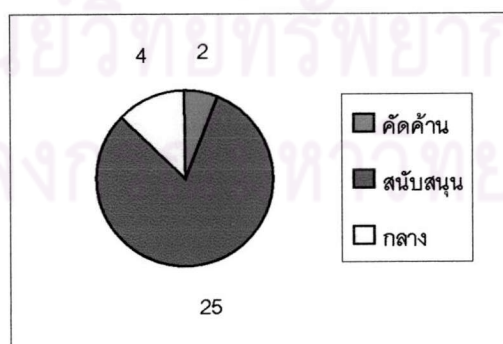
ตั้งแต่ช่วงปี 2540 ซึ่งช่วงที่มีการกำเนิดของขบวนการคัดค้าน โครงการโรงไฟฟ้าหินกรูด มีการเปลี่ยนแปลงตำแหน่งผู้ใหญ่บ้าน 5 ครั้ง² มีการเปลี่ยนแปลงตำแหน่งกำนัน 1 ครั้ง ในช่วงแรกๆ ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ 3 เป็นกำนัน ต.ธงชัย แต่ต่อมาเมื่อวันที่ 19 มีนาคม 2542 ได้ประกาศลาออกจากตำแหน่ง³ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 10 จึงเข้ามาดำรงตำแหน่งกำนัน ต.ธงชัย แทน⁴

ฝ่ายคัดค้านเชื่อว่า กลุ่มกำนันผู้ใหญ่บ้านส่วนใหญ่มีผลประโยชน์กับโครงการโรงไฟฟ้าหินกรูด และช่วยผลักดันให้มีการก่อสร้างโรงไฟฟ้าในทุกเวทีที่มีการชี้แจงตามมา ดังเช่น เมื่อบริษัทยูเนียนฯ กับ อบต. อ่างทองจัดทำสัมมนา เรื่อง “โครงการพัฒนาพลังงานไฟฟ้าเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม” ที่ตำบล อ่างทอง อ.ทับสะแก ในวันที่ 17 กรกฎาคม 2540 อดีตกำนันได้ไปเป็นวิทยากรคนหนึ่งในเวที (อบต.อ่างทอง 2540: 3, 9) แต่ในช่วงต่อมา ได้ประกาศลาออกจากตำแหน่ง หลังจากได้ประกาศลาออกจากตำแหน่งแล้ว เมื่อ บริษัทยูเนียนฯ ได้จัดตั้งคณะกรรมการร่วมตรวจสอบควบคุมโครงการโรงไฟฟ้าหินกรูด ภาคประชาชน (ครส.)⁵ คือกลุ่มผู้สนับสนุนโครงการก่อสร้างโรงไฟฟ้าในรูปแบบใหม่ ในต้นปี 2543 อดีตกำนันได้ไปเข้าร่วมมีบทบาทในฐานะเป็นกรรมการไตรภาคี ภาคประชาชน นอกจากนั้น ก่อนลาออกจากตำแหน่ง อดีตกำนันเป็นหัวแรงที่ผลักดันให้อนุญาตการก่อสร้างโรงไฟฟ้า ในบรรดาสมาชิกสภาอบต.ชุดเก่าโดยฐานะเป็นประธานอบต.

กลุ่มผู้ใหญ่บ้านมีผู้คนที่ดำรงตำแหน่งยาวนานมากหลายคนซึ่งเชื่อมต่อกันเป็นเครือข่ายในต.ธงชัย โดยมีลักษณะเป็นกลุ่มผลประโยชน์ท้องถิ่น ดังเช่น ได้ข้อมูลมาว่า ผู้ใหญ่บ้าน และผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านหมู่ 4 ซึ่งเป็นผู้รับอุปถัมภ์ของอดีตกำนัน ดำรงตำแหน่งยาวนาน⁶ และมีความคิดเห็นว่า ควรจะพัฒนาตำบลธงชัยเป็นนิคมอุตสาหกรรมซึ่งนำความเจริญเข้ามาในท้องถิ่นได้

ในขณะที่ อดีตกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านดังกล่าว ได้รวมตัวกันเป็นกลุ่มบริวาร⁷ ในต.ธงชัยมาตั้งแต่ก่อนที่มีโครงการเข้ามา ยังมีการเกิดขึ้นของกลุ่มบริวารอีกกลุ่มหนึ่งโดยการนำของผู้ใหญ่บ้านหมู่ 10 เป็นผู้ประกอบธุรกิจรับเหมาก่อสร้าง ผู้ใหญ่บ้านและผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านคนใหม่ๆ ส่วนใหญ่เข้ามาอยู่ในกลุ่มบริวารผู้ใหญ่บ้านหมู่ 10 ซึ่งได้มาเป็นกำนัน ต.ธงชัย ในปี 2542 พวกนี้ผลักดันให้ดำเนินโครงการโรงไฟฟ้าหินกรูดเพื่อได้งานในการก่อสร้างโรงไฟฟ้า⁸

แผนภูมิที่ 6.1. จุดยืนของกำนัน ผญบ. และผช.ผญบ. ต.ธงชัย ต่อโครงการ

หมายเหตุ: รวบรวมข้อมูลจุดยืนของกำนัน ผญบ. และผช.ผญบ. ด้วยการสัมภาษณ์ตัวคนหรือคนที่รู้จักผญบ. และผช.ผญบ.⁹

แผนภูมิที่ 6.1. แสดงให้เห็นถึงจำนวนฝ่ายคัดค้าน ฝ่ายสนับสนุน และฝ่ายกลางในกลุ่มกำนันผู้ใหญ่บ้านปัจจุบัน ทั้งหมด 31 คน ซึ่งคิดรวมไปถึงจำนวนผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านและจำนวนอดีตกำนันผู้ใหญ่บ้าน ดังได้เห็นในแผนภูมิ กลุ่มกำนันผู้ใหญ่บ้านส่วนใหญ่เป็นฝ่ายสนับสนุน โครงการ ทั้งนี้เนื่องจากว่า สำหรับกลุ่มกำนันผู้ใหญ่บ้านส่วนใหญ่ โครงการโรงไฟฟ้าหินกรูด ไม่ใช่เป็นสิ่งที่ขัดกับผลประโยชน์ของพวกเขา กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ มองในแง่ของกลุ่มกำนันผู้ใหญ่บ้านส่วนใหญ่ โครงการโรงไฟฟ้าหินกรูดไม่ได้เป็น “วิกฤติ” หากแต่เป็นสิ่งที่นำผลประโยชน์มาให้แก่พวกเขา ดังได้กล่าวมาแล้ว ได้ข้อมูลมาว่า บางส่วนของกลุ่มกำนันผู้ใหญ่บ้าน ได้รับผลประโยชน์จากการขายที่ดินให้แก่บริษัทเอกชนฯ อีกส่วนหนึ่งก็ได้รับผลประโยชน์จากการรับเหมาก่อสร้าง

นอกจากนี้ อย่างที่จะกล่าวในส่วนถัดไป กำนันผู้ใหญ่บ้านแบ่งปันผลประโยชน์กันในฐานะเป็นกรรมการรศ.ภาคประชาชน เมื่อเป็นเช่นนี้ แม้ฝ่ายคัดค้านเปิดเผยปัญหาต่างๆ ของโครงการโรงไฟฟ้าถ่านหินขึ้นมาเป็นเหตุผลในการคัดค้าน¹⁰ก็ตาม แต่ไม่ได้เกิดเหตุจูงใจที่จะเคลื่อนไหวคัดค้านโครงการในหมู่บ้าน ในทางตรงกันข้าม ขบวนการคัดค้านโครงการขัดกับผลประโยชน์ของกลุ่มดังกล่าว โดยเฉพาะ เนื่องจากกลุ่มผู้คัดค้านหวั่นไหวประเด็นปัญหาการทุจริตในการออกใบอนุญาตเช่าที่ดินสาธารณะประโยชน์ให้แก่บริษัทเอกชนฯ และผู้ใหญ่บ้านบางคนมีส่วนเกี่ยวข้องกับการทุจริตนี้¹¹ จึงทำให้ความขัดแย้งระหว่างกลุ่มผู้คัดค้านกับกลุ่มกำนันผู้ใหญ่บ้านรุนแรงขึ้น

กล่าวโดยสรุปก็คือ กลุ่มกำนันผู้ใหญ่บ้าน ในต.ธงชัย แบ่งเป็นสามกลุ่ม กลุ่มแรก คือ กลุ่มอดีตกำนันต.ธงชัย กลุ่มที่สอง คือ กลุ่มกำนันต.ธงชัยคนปัจจุบัน กลุ่มที่สาม คือ ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ 5 และ อดีตผู้ใหญ่บ้าน หมู่ 11 สำหรับกลุ่มที่สามนี้ อาจไม่เหมาะสมที่จะเรียกว่า “กลุ่ม” เนื่องจากว่า ไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างผู้ใหญ่บ้านสองคนอย่างเป็นทางการ หรืออย่างเป็นทางการ กลุ่มแรกและกลุ่มที่สองประกอบส่วนสำคัญของระบบความขัดแย้งระดับท้องถิ่นในขบวนการคัดค้านโครงการโรงไฟฟ้าหินกรูด

6.2.2. องค์การปกครองท้องถิ่น

ตำบลธงชัยแบ่งการปกครองเป็นสองส่วน คือ อบต.ธงชัย และเทศบาลตำบลบ้านกรูด ทั้งสององค์การปกครองท้องถิ่นถือว่าเป็นสิ่งสำคัญในกระบวนการความขัดแย้งปัญหาโครงการโรงไฟฟ้าหินกรูด การเสนอในส่วนถัดไป แบ่งเป็นสองส่วน ส่วนแรก คือ การเสนอในเรื่องผลประโยชน์และความสัมพันธ์ของสมาชิกอบต.ธงชัย ส่วนที่สอง คือ การเสนอในเรื่องผลประโยชน์และความสัมพันธ์ของสมาชิกเทศบาลตำบลบ้านกรูด

6.2.2.1. สมาชิกอบต.ธงชัย

ก่อนการเลือกตั้งสมาชิกอบต.เมื่อวันที่ 10 มิถุนายน 2543 สมาชิกอบต.มีสองส่วน ได้แก่ สมาชิกที่มาจาก การแต่งตั้งโดยตำแหน่ง(กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล) และสมาชิกที่มาจากการเลือกตั้ง

ก่อนการเลือกตั้งสมาชิกอบต.เมื่อวันที่ 10 มิถุนายน 2543 กำนัน ต.ธงชัย ขณะนั้น เป็นประธานกรรมการบริหารอบต. หลังจากอดีตกำนันได้พ้นจากตำแหน่งในปี 2542 กำนันคนใหม่ ได้เป็นประธานกรรมการบริหารแทน อบต.ชุดปัจจุบัน ประกอบด้วยสมาชิกที่มาจากการเลือกตั้งหมู่บ้านละ 2 คน อบต.ธงชัย มีสมาชิกอบต. ทั้งหมด 18 คน

ในบรรดาสมาชิกอบต.ธงชัยยุคปัจจุบัน สมาชิกที่เคยมีตำแหน่งในอบต.ชุดเก่า มี 10 คน¹² ซึ่งหมายความว่า การเลือกตั้งสมาชิกอบต.ไม่ได้ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างสมาชิกในอบต. กลุ่มคนเดิมยึดอำนาจอบต.อย่างต่อเนื่อง

สมาชิกอบต.ธงชัย ส่วนใหญ่มีส่วนเกี่ยวข้องกับกลุ่มกำนันผู้ใหญ่บ้าน โดยเฉพาะมีความสัมพันธ์กับกลุ่มกำนัน ต. ธงชัย คนปัจจุบัน ดังเช่น ประธานกรรมการบริหารอบต. ถูกมองจากชาวบ้านฝ่ายคัดค้านว่าเป็นลูกน้องของกำนัน โดยฐานะเป็นอดีตผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านหมู่ 10 (กำนันคนปัจจุบัน เป็นผู้ใหญ่บ้านหมู่ 10) และยังคงดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารของบริษัทรับเหมาก่อสร้าง¹³ ซึ่งกำนันเป็นเจ้าของบริษัทฯ(นายบุญธรรม แดงเครือ วันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2545)

ประธานสภาอบต. ประกอบธุรกิจการวิ่งทราบริบเหมาก่อสร้าง ร่วมทำงานกับกำนันตำบลธงชัย และประธานกรรมการบริหารอบต.และสมาชิกอบต.คนอื่นๆ (นายสมมิตร เทียนเพชร วันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2545; นายโกสนธิ์ ชินไชย วันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2545; นายแสงระวี เกตุแก้ว วันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2545) จะเห็นได้ว่า กลุ่มกำนันผู้ใหญ่บ้านกับกลุ่มสมาชิกอบต. มีความผูกพันซึ่งกันและกัน

ตัวหลักในสมาชิกอบต.ธงชัย ดังกล่าว มีบทบาทในฐานะเป็นแกนนำฝ่ายสนับสนุน โครงการโรงไฟฟ้าหินกรูด กลุ่มนี้ทำธุรกิจการรับเหมาก่อสร้าง หรือธุรกิจต่อเนื่องจากการรับเหมาก่อสร้าง และจึงหวังว่าหากมีการสร้างโรงไฟฟ้า จะได้งานจำนวนมาก สมาชิกอบต.ธงชัยคนหนึ่ง(วันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2545) กล่าวว่า “...สนับสนุนโครงการโรงไฟฟ้า เพราะมีงานทำ มีรายได้ จะมีอุตสาหกรรมตามมา ทำให้มีงานเรื่อยๆ...”¹⁴

ในการประชุมสภาอบต.ธงชัย เมื่อวันที่ 7 กันยายน 2543 อบต.ธงชัย มีมติเห็นชอบก่อสร้างโรงไฟฟ้าหินกรูดโดยความเห็นร่วมกันของสมาชิกทุกคน (อบต.ธงชัย วันที่ 7 กันยายน 2543) และมีการยื่นหนังสือต่อรัฐบาลเพื่อสนับสนุนการก่อสร้างโรงไฟฟ้าหินกรูดโดยสมาชิกทุกคนได้ร่วมลงชื่อในนาม อบต.ธงชัย เมื่อวันที่ 8 กันยายน 2543(อบต.ธงชัย ที่ปช.73801/317 วันที่ 8 กันยายน 2543) และเมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2544 (อบต.ธงชัย ที่ ปช. 73801 / 54 วันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2544)

แต่กระนั้นก็ดี เห็นได้ว่า สมาชิกอบต.บางคนมีจุดยืนไม่ชัดเจน หรือคัดค้าน โครงการแต่ไม่กล้าแสดงออก เช่น สมาชิกอบต.หมู่ 6 คนหนึ่งที่ลงสมัครการเลือกตั้ง โดยฐานะเป็นตัวแทนของกลุ่มผู้คัดค้านกรรมการบริหารอบต.คนหนึ่ง(วันที่ 22 ธันวาคม 2544) กล่าวถึงสมาชิกคนนี้ ว่า “...ในปัจจุบัน(สมาชิกคนนี้: ผู้วิจัย)...ก็เข้าใจถึงประโยชน์ของโรงไฟฟ้าหินกรูดที่จะเกิดต่อประเทศชาติและชุมชน โดยได้ร่วมลงชื่อในนาม อบต.ธงชัย ยื่นหนังสือต่อนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องเพื่อสนับสนุนการก่อสร้างโรงไฟฟ้าหินกรูด...” อย่างไรก็ตาม การที่สมาชิกคนนี้ ได้ร่วมลงมติที่เห็นชอบโครงการนั้น เป็นเพราะถูกบีบจากฝ่ายสนับสนุนให้เปลี่ยนจุดยืน ตอนนี สมาชิกคนนี้มีจุดยืนทางความเห็นต่อโครงการไม่ชัดเจน แต่ชาวบ้านว่ากันว่า สมาชิกคนนี้ยังคัดค้านโครงการแต่ไม่กล้าแสดงออก

กล่าวโดยสรุปก็คือ สมาชิกอบต.ส่วนใหญ่ผูกพันกับกลุ่มกำนันผู้ใหญ่บ้าน และประกอบกลุ่มผู้สนับสนุนด้วยกับกลุ่มกำนันผู้ใหญ่บ้าน

6.2.2.2.สมาชิกเทศบาลตำบลบ้านกรูด

เทศบาลตำบลบ้านกรูดได้ยกฐานะจากสุขาภิบาลบ้านกรูดตาม พรบ. เปลี่ยนแปลงฐานะของสุขาภิบาลเป็นเทศบาลตำบล พ.ศ. 2542 เมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม 2542 และได้มีการเลือกตั้งสมาชิกเทศบาล

ครั้งแรกเมื่อวันที่ 7 พฤศจิกายน 2542 ด้วยเหตุนี้ ในช่วงแรกๆของขบวนการคัดค้านโครงการโรงไฟฟ้าหินกรูด สภาเทศบาลตำบลบ้านกรูดประกอบด้วยสมาชิกที่ได้รับเลือกตั้งเมื่อวันที่ 24 กันยายน 2538 ในสมัยที่เทศบาลตำบลบ้านกรูดยังเป็นสุขาภิบาลบ้านกรูด

ในบรรดาสมาชิกเทศบาลชุดเก่า มีสมาชิกที่มีจุดยืนชัดเจน 6 คน ได้แก่ คณะเทศมนตรีเทศบาลทั้ง 3 คนสนับสนุนโครงการ และสมาชิกสภาเทศบาลอีก 3 คน¹⁵ก็สนับสนุนโครงการด้วย ฝ่ายคัดค้านมีเพียงคนเดียว

อย่างไรก็ตาม ในช่วงแรกๆ สมาชิกเทศบาลทุกคนไม่เห็นด้วยการสร้างโรงไฟฟ้าถ่านหิน คือสมาชิกฝ่ายค้านของเทศบาลชุดเก่า(วันที่10 มกราคม 2545) กล่าวว่า "...ได้มีโอกาสไปดูแลแม่เมาะโดยบริษัทจัดให้ไปที่เขี้ยวโรงงาน ภูมิประเทศ ในห้องประชุมที่ทำงานเทศบาลหลังจากดูงาน มีคำถามว่า ใครเอาโรงไฟฟ้าบ้าง ไม่มีใครเอา ให้คนที่ไม่เอาปรบมือ คนปรบมือกันดังมาก..." แต่ในช่วงต่อมา เนื่องจาก "...พี่น้องรับงานจ้างงานของโรงไฟฟ้าเป็นจำนวนมาก..." ทุกคนเปลี่ยนจุดยืน กลายเป็นฝ่ายสนับสนุนกันหมด

สมาชิกฝ่ายค้านคนนี้ทำอาชีพเกษตรกรรม เป็นชาวนารายใหญ่ในพื้นที่ และมีญาติที่เป็นชาวประมงในหมู่ 2 บ้านปากคลอง ทั้งนี้เป็นเหตุทำให้สมาชิกคนนี้มีบทบาทในฐานะเป็นแกนนำคนหนึ่งกลุ่มผู้คัดค้านด้านสมาชิกฝ่ายสนับสนุน มีความสัมพันธ์กับกลุ่มผลประโยชน์ระดับท้องถิ่นดังได้กล่าวมาข้างต้น โดยเป็นผู้ลูกน้องของกำนันผู้ใหญ่บ้าน หรือญาติสนิทกับสมาชิกอบต. ที่เป็นแกนนำฝ่ายสนับสนุน¹⁶

การเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลตำบลบ้านกรูดเมื่อวันที่ 7 พฤศจิกายน 2542 เป็นเวทีการต่อสู้แย่งชิงอำนาจระหว่างฝ่ายคัดค้านและฝ่ายสนับสนุน ในการเลือกตั้งครั้งนั้น ตัวแทนกลุ่มผู้คัดค้านหลายคนได้รับเลือกเป็นสมาชิกสภาด้วย ในขณะที่ฝ่ายสนับสนุนได้รับเลือกเพียงคนเดียว

สภาเทศบาลตำบลบ้านกรูดชุดปัจจุบันประกอบด้วยสมาชิกฝ่ายคัดค้าน 11 คน และฝ่ายสนับสนุน 1 คน สมาชิกฝ่ายคัดค้านนั้น ส่วนใหญ่เป็นแกนนำกลุ่มผู้คัดค้าน แต่การศึกษาพบว่า มีความขัดแย้งภายในความขัดแย้งนั้นเกิดขึ้นเนื่องจากความแตกต่างทางเป้าหมายในการเลือกตั้งระหว่างอดีต ส.จ. ประจวบคีรีขันธ์ที่ลงสมัครรับเลือกตั้ง กับแกนนำกลุ่มผู้คัดค้าน อดีต ส.จ. คนนี้เป็นฝ่ายคัดค้าน แต่หลังจากได้รับเลือกเป็นสมาชิกสภาแล้ว ไม่เข้าร่วมกิจกรรมการเคลื่อนไหวของกลุ่มผู้คัดค้าน¹⁷

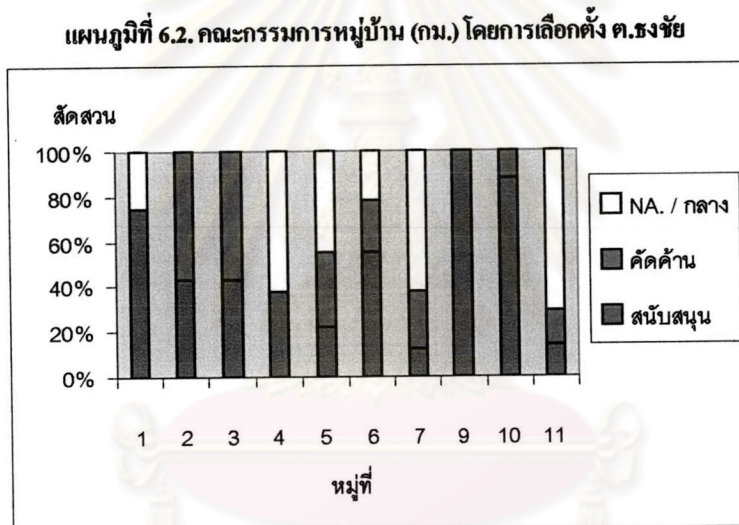
กล่าวคือ เป้าหมายของกลุ่มผู้คัดค้านในการส่งตัวแทนลงสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล อยู่ที่การขับไล่คณะเทศมนตรีชุดเก่าที่สนับสนุนโครงการออกจากตำแหน่งเพื่อคัดค้านโครงการ แต่เป้าหมายของอดีต ส.จ. ไม่ได้อยู่ที่การคัดค้านโครงการ หากแต่อยู่ที่การได้เป็นนายกเทศมนตรีเท่านั้น (นายสมคิด สนธิ วันที่ 30 ตุลาคม 2544)

ในการเลือกตั้งครั้งนั้น กลุ่มผู้คัดค้านได้วางแผนที่จะส่งตัวแทน 12 คน ลงสมัครในนามของกลุ่มอนุรักษ์บ้านกรูด ในการคัดเลือกตัวแทนนั้น ชาวบ้านตกลงกันว่า "...จะคัดเลือกคนที่คัดค้านสุดๆ..." แต่ก่อนการเลือกตั้งอดีต ส.จ. จัดตั้งทีมของตัวเองโดยมีคนที่สนับสนุนโครงการเข้าร่วมกัน โดยหวังว่าจะได้รับคะแนนจากทั้งฝ่ายคัดค้านและฝ่ายสนับสนุน กลุ่มอนุรักษ์ฯ ขอรับรายชื่อของทีมนั้นไม่ได้ ชาวบ้านจึงไม่เชื่อว่า อดีต ส.จ. คนนั้นจะคัดค้านด้วยความคิดเรื่องสิ่งแวดล้อมจริง ส.จ. คนนั้นก็แยกตัวออกจากทีมกลุ่มอนุรักษ์ฯ แต่สุดท้ายก็กลับมารวมกลุ่มโดยแกนนำฝ่ายคัดค้านประนีประนอมกับอดีต ส.จ. คนนั้น ให้ลงสมัครในนามของกลุ่มอนุรักษ์บ้านกรูดเพื่อ ไม่ให้เกิดความแตกแยกภายในฝ่ายคัดค้าน (นายสมคิด สนธิ วันที่ 30 ตุลาคม 2544) ด้วยเหตุนี้ ผู้สมัครจากกลุ่มอนุรักษ์ 2 คน จึงจำเป็นต้องตั้งกลุ่มอิสระ (นายสัจชัย รุ่งโรจน์วิริยจิต วันที่ 11 มกราคม 2545)¹⁸

แต่กระนั้นก็ดี การเลือกตั้งสภาเทศบาลเมื่อวันที่ 7 พฤศจิกายน 2542 ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างสมาชิกโดยสิ้นเชิง กลุ่มสมาชิกเดิมส่วนใหญ่ได้พ้นจากตำแหน่ง สมาชิกที่ดำรงตำแหน่งสองสมัยติดต่อกัน มีเพียง 3 คน ในขณะที่ผู้คนที่ลงสมัครครั้งแรก ได้รับเลือกเป็นสมาชิกสภาทั้ง 9 คน กลุ่มนี้ประกอบด้วยสองส่วน ส่วนแรกคือ ผู้นำท้องถิ่นคนใหม่ที่เติบโตขึ้นมาในฐานะเป็นแกนนำกลุ่มผู้คัดค้านโครงการโรงไฟฟ้าหินกรูด ส่วนที่สองคือ นักการเมืองท้องถิ่นที่เคยอยู่ข้างกับกลุ่มผู้คัดค้าน แต่ตั้งได้กล่าวมาแล้ว สองส่วนนี้มีเป้าหมายไม่ตรงกัน และมีความขัดแย้งกัน

6.2.3. กระบวนการหมู่บ้าน (กม.)¹⁹

แต่ละหมู่บ้าน มีคณะกรรมการหมู่บ้าน ประกอบด้วยผู้ใหญ่บ้านเป็นประธาน โดยตำแหน่ง ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายปกครองเป็นกรรมการ โดยตำแหน่ง กับผู้ซึ่งราษฎรเลือกตั้งเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ แผนภูมิที่ 6.2. แสดงให้เห็นถึงจำนวนกรรมการหมู่บ้านฝ่ายคัดค้าน ฝ่ายสนับสนุน และฝ่ายกลางของแต่ละหมู่บ้านที่ได้รับเลือกตั้ง

ที่มา: รวบรวมจาก หนังสือที่ว่ากรอานอบางสะพาน ทะเบียนคณะกรรมการหมู่บ้าน แบบ ข.ท.ด.
หมายเหตุ: ไม่มีข้อมูลสำหรับหมู่ 8

กม.หมู่บ้านฝ่ายคัดค้านบางคนมีความเกี่ยวข้องกับกลุ่มผู้คัดค้าน โดยเฉพาะกม. หมู่ 2 และ หมู่ 3 ความข้องทับกันกับแกนนำกลุ่มผู้คัดค้าน²⁰ สาเหตุที่หมู่ 2 และหมู่ 3 มีกม.หมู่บ้านที่เป็นฝ่ายคัดค้านค่อนข้างมากก็คือ ประชากรในหมู่ 2 และหมู่ 3 ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพประมง และกม.หมู่บ้านส่วนใหญ่ก็ทำอาชีพประมง หรือทำอาชีพต่อเนื่องจากการประมง

อย่างไรก็ตาม โดยพิจารณาหมู่บ้าน หมู่อื่น ๆ รวมกัน เห็นว่า กม.หมู่บ้านที่มีบทบาทสำคัญในกลุ่มผู้คัดค้าน มีจำนวนไม่มากนักเท่าใด ในตรงกันข้าม มีกม.หมู่บ้านที่มีความเกี่ยวข้องกับกลุ่มกำนันผู้ใหญ่บ้าน หรือกลุ่มสมาชิกอบต.รังษัยค่อนข้างมาก²¹ มีกม.หมู่บ้านที่ลงสมัครสมาชิกอบต. 7 คน ทั้งนี้ยกเว้น กม.หมู่บ้านหมู่ 8 คนหนึ่ง (ดำรงตำแหน่งตั้งแต่วันที่ 13 มีนาคม 2538 - วันที่ 12 มีนาคม 2543) ล้วนแต่เป็นฝ่ายสนับสนุน และ 5 คนจาก 7 คนทั้งหมดนี้ ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกอบต.เมื่อวันที่ 10 มิถุนายน 2543 และร่วมกันเคลื่อนไหวเพื่อผลักดันให้สร้างโรงไฟฟ้าหินกรูดโดยการนำของประธานกรรมการบริหารอบต.

6.2.4. กลุ่มทางอาชีพ กลุ่มทางสังคม

ในกรณีกลุ่มผู้คัดค้าน โรงไฟฟ้าหินกรูด แคนนำและสมาชิกที่เข้าร่วมกิจกรรมเป็นประจำ(active members) บางส่วนสังกัดกับกลุ่มชาวประมงบ้านกรูด และกลุ่มเยาวชน แต่ทั้งสองกลุ่มนี้จัดตั้งขึ้นมาในช่วงหลังจากมีการกำเนิดขบวนการคัดค้าน โครงการโรงไฟฟ้าหินกรูด กลุ่มทางอาชีพอื่นๆ เช่น กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มเกษตรกร ฯลฯ ยังไม่จัดตั้งขึ้นมาในเขตพื้นที่เทศบาล ส่วนกลุ่มทางอาชีพในเขตพื้นที่อบต.ธงชัย ล้วนแต่เป็นฝ่ายสนับสนุน หรืออยู่เฉยๆ ไม่เป็นตัวแสดงในกระบวนการความขัดแย้งในท้องถิ่น (นายจิรวุฒิ แจงสกุล วันที่ 22 มกราคม 2545) สมาชิกเทศบาลตำบลบ้านกรูดบางคนเคยเสนอให้เทศบาลจัดตั้งกลุ่มผู้ประกอบการท่องเที่ยวในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลบ้านกรูดแต่ก็ยังไม่ปรากฏขึ้นมา (นางจินตนา แก้วขาว วันที่ 20 ตุลาคม 2543)

6.2.4.1. กลุ่มชาวประมง

กลุ่มชาวประมงชายฝั่งบ้านกรูด เป็นกลุ่มทางอาชีพในระบบพันธมิตร จัดตั้งขึ้นมาอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 20 กันยายน 2544 เพื่อดำเนิน โครงการยุทธศาสตร์ชายฝั่งเชิงอนุรักษ์ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สำนักงานกองทุนเพื่อสังคม(สทส.) ได้อนุมัติงบประมาณ 399,230บาทให้แก่โครงการนี้(เลขที่สัญญา S 06174-01) ซึ่งเสนอโดยกลุ่มชาวประมงชายฝั่งบ้านกรูดพร้อมด้วยกับกลุ่มอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมบ้านกรูด (กลุ่มผู้คัดค้าน โครงการ โรงไฟฟ้าหินกรูด) และกลุ่มประมงชายฝั่งบ้านฝั่งแดง²² (หนังสือสำนักงานกองทุนเพื่อสังคม ที่ สทส. ภาคตะวันตก 129/2544)

สมาชิกทั้งหมดของกลุ่มชาวประมงชายฝั่งบ้านกรูด เป็นฝ่ายค้าน ประมาณ 70 คน จากหมู่ 2 หมู่ 3 และหมู่ 7 ตำบลธงชัย กรรมการบริหารของกลุ่มนี้ก็เป็นแกนนำฝ่ายค้านทั้งหมด²³ จะเห็นว่า กลุ่มชาวประมงชายฝั่งบ้านกรูดกับกลุ่มอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมบ้านกรูด(กลุ่มผู้คัดค้าน โครงการ โรงไฟฟ้าหินกรูด) มีความเกี่ยวพันกันทั้งในระดับองค์กร(organizational level) และระดับปัจเจกบุคคล (individual level) กล่าวคือ ในระดับองค์กร ดังได้กล่าวมาข้างต้น สองกลุ่มนี้ดำเนิน โครงการกองทุนเพื่อสังคมด้วยกัน และมีการซ้อนทับกันในเรื่องกรรมการบริหารของกลุ่ม นอกจากนั้นยังรวมเป้าหมายเดียวกัน นั่นคือ การรักษาทรัพยากรธรรมชาติชายฝั่งบ้านกรูด และร่วมกันใช้งบประมาณที่ได้มาจากสำนักงานกองทุนเพื่อสังคม (สทส.) ส่วนในระดับปัจเจกบุคคล มีความซ้อนทับกันในเรื่องสมาชิก

ดังได้กล่าวมาแล้ว กลุ่มชาวประมงชายฝั่งบ้านกรูดได้จัดตั้งขึ้นมาอย่างเป็นทางการ ในช่วงปลายปี 2544 อย่างไรก็ดีตาม ก่อนหน้านั้น กลุ่มชาวประมงบ้านกรูดได้ทำกิจกรรมร่วมกับกลุ่มผู้คัดค้านมานาน ดังเช่น เมื่อวันที่ 13 มกราคม 2543 ชาวประมงบ้านกรูดยื่นหนังสือต่อบริษัทยูเนี่ยนฯ โดยลงชื่อ ในนามของกลุ่มชาวประมงบ้านกรูด(The Fishers Group of Ban Krood) เพื่อคัดค้าน โครงการ โรงไฟฟ้าหินกรูด (The Fishers Group of Ban Krood January 13, 2001)

กลุ่มผู้ประกอบการอาชีพประมง เป็นกลุ่มที่ได้ตระหนักถึง “วิกฤติ” จากโครงการ โรงไฟฟ้าถ่านหินมากที่สุดในพื้นที่ ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมต่างๆซึ่งได้อธิบายมาในบทที่ 4 ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงในการดำรงชีพของชาวประมงโดยตรง เป็นเหตุทำให้กลุ่มนี้ตื่นตัวขึ้นมาเคลื่อนไหวเพื่อคัดค้านโครงการในฐานะเป็นแกนนำสำคัญของกลุ่มผู้คัดค้าน

6.2.4.2. กลุ่มเยาวชนบ้านกรูด

กลุ่มเยาวชนบ้านกรูด เป็นกลุ่มทางสังคมในระบบพันธมิตร จัดตั้งขึ้นมาอย่างเป็นทางการในนามของ “กลุ่มเยาวชนรักษ์บ้านกรูด” โดยมีสมาชิกชุมชนบ้านกรูดทั้งที่ไปเรียนในเมือง ในกรุงเทพฯ และในพื้นที่ที่จำนวนกว่า 100 คน อายุ 15 ปีขึ้นไป เมื่อวันที่ 18 เมษายน 2545 (น.ส.สายฝน ขาวทอง วันที่ 22 เมษายน 2545) โดยมีเป้าหมายว่า

“...เพื่อร่วมต่อสู้ความไม่เป็นธรรมในสังคมต่อจากคนรุ่นพ่อรุ่นแม่ และสืบทอดการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะขยายจำนวนสมาชิกต่อไปอย่างต่อเนื่อง และพร้อมจับมือสร้างเครือข่ายกับกลุ่มเยาวชนจากชุมชนรอบข้างรวมทั้งที่บ่อนอก...” (ข่าวสด วันที่ 19 เมษายน 2545)

ที่จริงแล้ว กลุ่มเยาวชนบ้านกรูดได้ทำกิจกรรมมานาน โดยร่วมมือกับกลุ่มอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อปลูกฝังจิตสำนึกรักบ้านเกิด และเรียนรู้ ทำความเข้าใจ ผลกระทบจากการสร้างโรงไฟฟ้าถ่านหิน กิจกรรมหลักของกลุ่มเยาวชนบ้านกรูดจึงเป็นการอบรมเยาวชนในเรื่องการคัดค้านโครงการโรงไฟฟ้าหินกรูด เท่าที่ผ่านมามีการจัดค่ายเยาวชน ประมาณ 5-6 ครั้ง ครั้งแรกคือ “ค่ายเยาวชนรักษ์บ้านกรูด” เมื่อวันที่ 23-25 เมษายน 2542 โดยมีเยาวชนจากตำบลธงชัยที่เข้าร่วม ประมาณ 30 คน ครั้งล่าสุดคือ “ค่ายเยาวชนรักษ์บ้านกรูดอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม” โดยมีเยาวชนจากตำบลธงชัยที่เข้าร่วม ประมาณ 30 คน และนักศึกษาจากคณะกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสภาพแวดล้อม 17 สถาบัน มีกิจกรรมสำหรับเยาวชนทางด้านชุมชน และสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ นอกจากนี้ ยังมีการให้ความรู้เรื่องพลังงานทางเลือก การใช้พลังงานในชีวิตประจำวัน และให้เยาวชนเล่าถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในท้องถิ่น มีการให้ความรู้เรื่องกฎหมาย และสิทธิชุมชนในการดูแลสิ่งแวดล้อม

นอกจากการจัดทำค่ายเยาวชน กลุ่มเยาวชนบ้านกรูดในนามของ “กลุ่มแนวร่วมเยาวชนรักษ์บ้านกรูด” เคยยื่นหนังสือต่อคณะกรรมการประชาสัมพันธ์ เมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2543 เพื่อคัดค้านการจัดทำประชาสัมพันธ์(กลุ่มแนวร่วมเยาวชนรักษ์บ้านกรูด วันที่ 24 มีนาคม 2543)

สมาชิกกลุ่มเยาวชนบ้านกรูดส่วนใหญ่เป็นลูกของสมาชิกกลุ่มอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมบ้านกรูด ขณะเดียวกัน แกนนำกลุ่มเยาวชนบ้านกรูดมีบทบาทสำคัญในกลุ่มอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมบ้านกรูด กล่าวคือ ประธานกลุ่มเยาวชนรักษ์บ้านกรูด เป็นเลขานุการของกลุ่มอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมบ้านกรูด รองประธาน 2 คนของกลุ่มเยาวชน เป็นรองเลขานุการของกลุ่มอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมบ้านกรูด อดีตประธานกลุ่มแนวร่วมเยาวชนรักษ์บ้านกรูด ก็ได้เข้าร่วมกิจกรรมเคลื่อนไหวของกลุ่มอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมบ้านกรูดมาโดยตลอด

6.2.4.3. คณะกรรมการพัฒนาสตรี

คณะกรรมการพัฒนาสตรี เป็นกลุ่มทางอาชีพในระบบความขัดแย้ง คณะกรรมการพัฒนาสตรีในเขตพื้นที่ตำบลธงชัยจัดตั้งขึ้นมาเมื่อปี 2539²⁴ และเนื่องจากคณะกรรมการชุดแรกครบวาระดำรงตำแหน่ง 4 ปี อำเภอบางสะพานจึงประกาศแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาสตรีตำบล(กทสต.)ชุดใหม่เมื่อวันที่ 7 สิงหาคม 2543 (หนังสือที่ว่าการอำเภอบางสะพาน คำสั่งอำเภอบางสะพาน ที่ 473/2543) รายชื่อคณะกรรมการชุดเก่ากับชุดใหม่ ไม่ค่อยมีความแตกต่างกันมากเท่าใด กรรมการส่วนใหญ่มักจะเป็นผู้คนที่มียุทธพลในหมู่บ้าน

อย่างสมาชิกอบต. หรือเป็นญาติของผู้คนที่มีอิทธิพลในหมู่บ้าน²⁵ คณะกรรมการพัฒนาสตรีเป็นส่วนประกอบขนานนาในระดับตำบล โดยมีความเกี่ยวข้องกับกลุ่มกำนันผู้ใหญ่บ้าน และกลุ่มสมาชิกอบต.

คณะกรรมการพัฒนาสตรี ล้วนแต่เป็นผู้คนที่สนับสนุนโครงการ โรงไฟฟ้าหิกรูด ได้ข้อมูลมาว่า ได้รับผ้าไหมจากบริษัทยูเนียนฯ²⁶ เป็นผลตอบแทนในการสนับสนุนโครงการ(น.ส. สุวีรัตน์ แต่ชูตระกูล วันที่ 8 พฤศจิกายน 2544) นอกจากนั้น เมื่อบริษัทยูเนียนฯ จัดการงานเลี้ยง คณะกรรมการพัฒนาสตรีนี้ก็เข้าร่วมด้วยทุกครั้ง บางครั้งก็เข้าร่วมในฐานะเป็นเจ้าภาพร่วมกับบริษัทยูเนียนฯ เช่น งานครบรอบ 3 ปีโครงการ โรงไฟฟ้า โดยมีการจัดเลี้ยงโต๊ะจีน 2,000 โต๊ะ เมื่อวันที่ 13 มกราคม 2544

เนื่องจากไม่เห็นด้วยกับท่าทีแกนนำคณะกรรมการพัฒนาสตรี ที่สนับสนุนโครงการ ชาวบ้านฝ่ายคัดค้านบางคนที่เคยเข้าร่วมเป็นสมาชิกคณะกรรมการพัฒนาสตรีจึงได้ลาออกจากรุ่นนี้ ปัจจุบันยังไม่มียุคแม่บ้านฝ่ายคัดค้านเกิดขึ้น (นางระเบียบ ชาวพวง วันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2545)

6.2.4. 6.กลุ่มทางสังคมอื่นๆ

นอกจากกลุ่มต่างๆดังกล่าวนี้ ยังมีกลุ่มทางอาชีพที่หน่วยงานราชการจัดตั้งขึ้นมา หรือส่งเสริมชาวบ้านให้ก่อตั้งเองซึ่งรวมถึงคณะกรรมการบริหารกองทุนหมู่บ้านที่จัดตั้งขึ้นมาเมื่อเดือนกันยายน 2544 ประชามทั้งในระดับหมู่บ้าน และตำบล อาสาสมัครสาธารณสุขประจำบ้าน กลุ่มผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน (ผู้นำ อช.)²⁷ คณะกรรมการบริหารกลุ่มผู้นำอาชีพก้าวหน้า²⁸ กลุ่มอาชีพสตรีแปรรูปผลิตภัณฑ์ปลาเค็มและกะปิ²⁹ และกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านกรูด³⁰ ฯลฯ

กลุ่มดังกล่าวปฏิบัติหน้าที่ตามคำสั่งจากหน่วยงานราชการ มีกิจกรรมเฉพาะกิจ และกล่าวโดยส่วนใหญ่ มีลักษณะความเป็นกลุ่ม หรือความเหนียวแน่นภายในค่อนข้างน้อย สมาชิกบางคนมีความเกี่ยวข้องกับความขัดแย้งในเรื่องโครงการ โรงไฟฟ้าหิกรูดแต่ก็เข้ามามีบทบาทในกระบวนการความขัดแย้งโดยเป็นส่วนตัว มิได้เข้ามาเป็นกลุ่ม อย่างไรก็ตามจะเห็นว่า ในการบริหารกลุ่ม กรรมการบริหารอบต. มักจะทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษากลุ่ม ขณะเดียวกันคนที่ดำรงตำแหน่งเป็นประธาน รองประธาน หรือกรรมการในกลุ่มดังกล่าว มักจะเป็นผู้คนที่ใกล้ชิดกับกลุ่มผู้มีอำนาจปกครองท้องถิ่นที่ดำรงอยู่ในขณะที่แทบไม่มีผู้คนที่คัดค้านโครงการในรายชื่อกรรมการกลุ่มดังกล่าวเลย³¹

6.2.4.7.โรงเรียน และสถาบันศาสนา

ประชากรตำบลธงชัยทั้งหมดนับถือศาสนาพุทธ มีวัด 6 แห่ง³² มีวัดที่มีจุดยื่นคัดค้านโครงการ โรงไฟฟ้าชัดเจน คือ วัดธงชัยธรรมจักร แห่งเดียว ซึ่งปัจจุบันนี้ถือว่าเป็นศูนย์กลางจิตใจของกลุ่มผู้คัดค้านชาวบ้านฝ่ายคัดค้านจัดทำงานทอดผ้าป่า หรือพิธีงานทางศาสนาต่างๆ ที่วัดนี้

วัดที่เหลือก็เป็นฝ่ายสนับสนุนทั้งหมด ได้ข้อมูลมาว่า วัดที่ได้รับการสนับสนุนเงินบริจาคจากบริษัทยูเนียนฯ เป็นจำนวนมาก³³ ดังเช่น เจ้าอาวาสของวัดถ้ำศิวิวงศ์ รับเงินบริจาคก้อนโตจากบริษัทยูเนียนบรรดาผู้ต่อต้านโรงไฟฟ้าทั้งหมดก็ตัดสินใจว่าบาตร ไม่ยอมทำบุญกับวัดนั้นอีกต่อไป³⁴ สำหรับโรงเรียนในพื้นที่เขตตำบลธงชัย มีโรงเรียนระดับประถมศึกษา 7 แห่ง³⁵ และโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา 1 แห่ง ได้แก่ ร.ร.ธงชัยวิทยา จุดยื่นของกลุ่มครูตำบลธงชัยต่อโครงการ โรงไฟฟ้าหิกรูดไม่ชัดเจน แต่ทว่าที่แน่นอน คือ ประธานกลุ่มครูตำบลธงชัย³⁶ มีชื่ออยู่ในครส. ภาคประชาชนในฐานะเป็นตัวแทนกลุ่มครูตำบลธงชัย และเคยได้ว่าจ้างให้นักเรียนแบบสอบถามในอัตราชุดละ 15 บาทและแสดงการสนับสนุนการก่อสร้างโครงการโรง

ไฟฟ้า(เอกสารเรื่อง “สรุปสถานการณ์กรณีโรงไฟฟ้าประจวบ ฯ มติคณะรัฐมนตรีวันที่ 10 ต.ค. 43 โครงการโรงไฟฟ้าทั้งสองแห่งสามารถดำเนินการก่อสร้างต่อไปได้ตามระบบราชการ” 2543) ครุส่วนใหญ่ไม่กล้าแสดงออกจุดยืนของตัวเองเนื่องจากเป็น “ข้าราชการ” และ “...บริษัทยูเนียนฯ ให้การอุดหนุนอุปกรณ์การเรียน...” (นายประทีน วชิรภัทก์กุล วันที่ 19 มกราคม 2545) มีครูที่ออกมาคัดค้านอย่างชัดเจนมี 2 คน³⁷

6.2.4.8. ผู้ประกอบการธุรกิจการท่องเที่ยว

ที่บ้านกรูด ประมาณ 10 ปีที่ผ่านมาได้เริ่มมีผู้ประกอบการธุรกิจบ้านพักตากอากาศขนาดเล็กจนในปัจจุบันมีบ้านพักตากอากาศขนาดเล็กประมาณ 12- 15 แห่ง โดยเฉพาะในช่วงวันหยุดติดต่อกันหลายวันจะมีนักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยวเป็นจำนวนมากเนื่องจากมีแนวปะการัง เกาะริวรา หุมชนชาวประมง และชายหาดที่สวยงามซึ่งสามารถเล่นน้ำทะเลได้

เนื่องจากเจ้าของบ้านพักตากอากาศที่บ้านกรูดส่วนใหญ่ มิใช่เป็นคนท้องถิ่น หากแต่เป็นคนภายนอก เช่น กรุงเทพฯ ผู้ประกอบการธุรกิจการท่องเที่ยวจึงไม่ค่อยมีความสัมพันธ์กับชาวบ้านกรูดเท่าใดนัก ดูเหมือนว่า หุมชนบ้านกรูดแบ่งเป็นสองสังคมที่แตกต่างกัน อันแรก คือ สังคมของชาวบ้านธรรมดาซึ่งทำอาชีพประมง การเกษตร การค้าขาย ฯลฯ อีกอันหนึ่ง คือ สังคมคนชั้นกลางซึ่งเป็นเจ้าของรีสอร์ท ในสถานการณ์เช่นนี้ กลุ่มผู้คัดค้านเคยเสนอต่อเทศบาลให้จัดตั้งกลุ่มผู้ประกอบการท่องเที่ยวเนื่องจากเห็นว่าหากมีกลุ่มแบบทางการแล้ว เมื่อต้องการความร่วมมือจากผู้ประกอบการท่องเที่ยวในการดำเนินกิจกรรมการคัดค้าน โครงการโรงไฟฟ้า สามารถประสานงานกับผู้ประกอบการท่องเที่ยวโดยผ่านตัวแทนของกลุ่มได้อย่างเป็นระบบ แต่ทว่าทำที่ผ่านมา ทางเทศบาลยังไม่จัดตั้งกลุ่มตามข้อเสนอ นั้น (นางจินตนา แก้วขาว วันที่ 7 พฤศจิกายน 2544)

ที่จริงแล้ว ธุรกิจการท่องเที่ยวเชื่อมโยงกับอาชีพอื่นๆ ในชุมชนบ้านกรูด เป็นลูกโซ่ หากอาชีพการประมงถูกทำลายโดยผลกระทบจากโรงไฟฟ้าถ่านหิน ธุรกิจการท่องเที่ยวบ้านกรูดซึ่งมีชื่อเสียงด้านอาหารทะเลก็คงอยู่รอดไม่ได้ และการเสื่อมโทรมของธรรมชาติจะส่งผลกระทบต่อธุรกิจการท่องเที่ยวโดยตรงอย่างแน่นอน จึงเห็นว่า ผู้ประกอบการธุรกิจการท่องเที่ยวเป็นผู้ที่ควรได้รับผลประโยชน์ (potential beneficiaries) จากการประสบความสำเร็จของขบวนการคัดค้านโรงไฟฟ้าหินกรูด อย่างไรก็ตาม เนื่องจากกลุ่มผู้คัดค้านกับเจ้าของรีสอร์ทมีความสัมพันธ์กันน้อยด้วยสาเหตุข้างต้น ผู้ประกอบการธุรกิจการท่องเที่ยวที่เข้าร่วมกิจกรรมการเคลื่อนไหวคัดค้านโรงไฟฟ้าอย่างต่อเนื่องมีไม่มากนัก³⁸ ในขณะที่ยังมีผู้ประกอบการท่องเที่ยวที่สนับสนุนโครงการอย่างชัดเจน³⁹ ทำทีของเจ้าของรีสอร์ทแต่ละแห่งเป็นปัจจัยสำคัญที่กำหนดท่าทีของลูกจ้าง ซึ่งส่วนใหญ่เป็นชาวบ้านในพื้นที่ เนื่องจากเจ้าของรีสอร์ทส่วนใหญ่ไม่กล้าเข้ามาอยู่กับกลุ่มผู้คัดค้าน ลูกจ้างของรีสอร์ทส่วนใหญ่ก็ไม่ค่อยออก (นางนิพาพรรณ เจริญไกร โภมล วันที่ 23 มกราคม 2545)

6.2.5. กลุ่มจัดตั้งโดยบริษัทฯ

กลุ่มจัดตั้งโดยบริษัทยูเนียนฯ ที่แสดงบทบาทสำคัญในกระบวนการความขัดแย้งในเรื่องโครงการโรงไฟฟ้าหินกรูด มีสามกลุ่ม/องค์กร ได้แก่ กลุ่มพิทักษ์สิทธิมนุษยชน กลุ่มแรงงานสัมพันธ์ดาวดึงส์ และคณะกรรมการรวมควบคุมตรวจสอบโครงการโรงไฟฟ้าหินกรูด ภาคประชาชน(ครส.ภาคประชาชน) หรือที่เรียกว่า คณะกรรมการไตรภาคี

6.2.5.1. กลุ่มพิทักษ์สิทธิมนุษยชน

กลุ่มพิทักษ์สิทธิมนุษยชน จัดตั้งขึ้นมาเมื่อประมาณต้นปี 2542 โดยบริษัทยูนิย่นฯ สมาชิกส่วนใหญ่เป็นผู้รับจ้างสำนักงานโรงไฟฟ้าหิโนกรุด และลูกผู้น้องของกำนันผู้ใหญ่บ้าน ประธานกลุ่มพิทักษ์สิทธิมนุษยชน⁴⁰ เป็นอดีตผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านหมู่ 3 และอดีตสวรวัดกำนัน แกนนำอีกสามคนเป็นอดีตแกนนำกลุ่มผู้คัดค้านโครงการ และได้กลายเป็นฝ่ายสนับสนุน⁴¹

เป้าหมายของกลุ่มพิทักษ์สิทธิมนุษยชน อยู่ที่การจัดตั้งมวลชนที่สนับสนุนโครงการ โดยนำเอาเงินทุนจากบริษัทยูนิย่นฯ มีกิจกรรมการเคลื่อนไหว คือ การแจกใบปลิวโจมตีกลุ่มผู้คัดค้าน การยื่น/ส่งหนังสือ และการแจกเสื้อขาวซึ่งอ้างว่า เป็นสัญลักษณ์ของกลุ่มพิทักษ์ฯ อัตราความถี่ของจำนวนกิจกรรมไม่สูงเท่าใด มีกิจกรรมบางครั้งก่อนการจัดทำประชาพิจารณ์แต่ในช่วงภายหลังจากประชาพิจารณ์เสร็จเรียบร้อยแล้วก็ไม่มีการเคลื่อนไหวก่อนการจัดทำประชาพิจารณ์⁴²

6.2.5.2. กลุ่มแรงงานสัมพันธ์ดาวดึงส์

เมื่อต้นปี 2542 บริษัทยูนิย่นฯ ได้จ้างคนงานประมาณ 1,200 คน หลังจากบริษัทยูนิย่นฯ ไม่สามารถก่อสร้างได้ในเดือนเมษายน 2542 เนื่องจากต้องเลื่อนการก่อสร้างออกไปอีก 1 ปี บริษัทยูนิย่นฯ จึงตัดสินใจเลิกจ้างคนงานเหล่านี้ โดยให้คนงานเหล่านี้จัดตั้งกลุ่มที่ชื่อว่า กลุ่มแรงงานสัมพันธ์ดาวดึงส์⁴³ บริษัทยูนิย่นฯ ใช้กลุ่มนี้ในการกดดันเจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยการยกขบวนไปยื่นหนังสือต่ออบต.รชชัยในการเร่งออกไปอนุญาตก่อสร้างอาคารโรงไฟฟ้า พร้อมด้วยกลุ่มพิทักษ์สิทธิมนุษยชนอย่างได้กล่าวมาข้างต้น ปัจจุบันกลุ่มแรงงานสัมพันธ์ดาวดึงส์ยุติการเคลื่อนไหวแล้ว⁴⁴ บางส่วนก็หันกลับไปคัดค้านโครงการโรงไฟฟ้าหิโนกรุด ดังเช่น ประธานของกลุ่มนี้ ลงสมัครรับการเลือกตั้งสมาชิกอบต.เมื่อวันที่ 10 มิถุนายน 2543 โดยแสดงจุดยืนคัดค้านโครงการ

6.2.5.3. คณะกรรมการร่วมควบคุมตรวจสอบโครงการโรงไฟฟ้าหิโนกรุด ภาคประชาชน (ครส.ภาคประชาชน)

คณะกรรมการร่วมควบคุมตรวจสอบโครงการ โรงไฟฟ้าหิโนกรุด (ครส.) ถูกแต่งตั้งและคัดเลือกขึ้นมาโดยบริษัทยูนิย่นฯ เจ้าของโรงไฟฟ้าหิโนกรุด เมื่อเดือนกันยายน 2542 (นายโคอิชิ อาซึตะ วันที่ 20 กรกฎาคม 2543) ครส.ประกอบด้วย คณะกรรมการร่วมควบคุมตรวจสอบโครงการโรงไฟฟ้าหิโนกรุด ภาครัฐ คณะกรรมการร่วมควบคุมตรวจสอบโครงการ โรงไฟฟ้าหิโนกรุด ภาคประชาชน และคณะกรรมการร่วมควบคุมตรวจสอบโครงการ โรงไฟฟ้าหิโนกรุด ภาคโครงการ

ในช่วงปลายของรัฐบาลชวน หลีกภัย ทางโรงไฟฟ้าหิโนกรุดพยายามผลักดันให้รัฐบาลสั่งการแต่งตั้งครส. ภาครัฐจากรายชื่อที่ทางบริษัทเสนอ แต่ได้ถูกปฏิเสธไป และในเดือนมกราคม 2545 กำนันตำบลชัยเกษม อ.บางสะพาน ในฐานะประธานครส.ภาคประชาชน พร้อมด้วยคณะกรรมการ เข้าพบรองผวจ. ประจวบคีรีขันธ์⁴⁵ เพื่อหารือถึงปัญหาความขัดแย้งมากกว่า 5 ปี และได้ขอให้จังหวัดเข้าร่วมจัดตั้งครส.ภาครัฐเพื่อตรวจสอบการทำงานร่วมกันแต่ทางจังหวัดยังไม่ตัดสินใจเข้าร่วม ครส. จึงยังไม่มีลักษณะเป็น “คณะกรรมการไตรภาคี” อย่างสมบูรณ์แบบ ในการจัดตั้งครส. มีการแอบอ้างเอาชื่อกลุ่มอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมบ้านกรุด และเทศบาลบ้านกรุดเข้าไปอยู่ในครส. ด้วย ซึ่งทางกลุ่มอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมบ้านกรุด ได้ออกจดหมายเปิดผนึกถึงบริษัทยูนิย่นฯ ให้หยุดพฤติกรรมแอบอ้างชื่อกลุ่มอนุรักษ์ฯ ไปใช้ (กลุ่มอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมบ้านกรุด วันที่ 19 กันยายน 2543) และเทศบาลบ้านกรุดได้มีการเรียก

ประชุมลงมติไม่เข้าร่วมกับครส.ที่บริษัทยูนิย่นฯได้ทำการแต่งตั้งขึ้น (นายจิรวุฒิ แจงสกุล วันที่ 22 มกราคม 2545)

ครส.ภาคประชาชนประกอบด้วยตัวแทนจากอบต.ธงชัย อบต.ชัยเกษม อบต.แม่รำพึง อบต.อ่างทอง หอการค้าจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สภาอุตสาหกรรมจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สมาคมประมงบ้านกรูด ชมรมธุรกิจการท่องเที่ยวอำเภอบางสะพาน ชมรมกำนันผู้ใหญ่บ้านอำเภอบางสะพาน กลุ่มพิทักษ์สิทธิมนุษยชน กลุ่มทางอาชีพต่างๆ และกลุ่มครู 4 ตำบลในพื้นที่โครงการและใกล้เคียง(คณะกรรมการร่วมควบคุมตรวจสอบโครงการ โรงไฟฟ้าหินกรูด วันที่ 20 กรกฎาคม 2543; http://www.updc.co.th/community_plant3.html) ในขณะที่ สมาชิกครส. ภาคประชาชนที่เป็นทางการ มี 64 คน กำลังติดต่อเชิญกลุ่มองค์กร และบุคคลที่เหมาะสม ให้มาเข้าร่วม

ทางบริษัทยูนิย่นฯ อ้างว่า ครส. มีวัตถุประสงค์ดังนี้(นายโคอิชิ อาซึตะ วันที่ 20 กรกฎาคม 2543)

- เพื่อให้เกิดองค์กรของชุมชน ทำหน้าที่ควบคุมตรวจสอบการดำเนินงานของโครงการไฟฟ้าหินกรูด ที่ประกอบไปด้วยสมาชิกจากชุมชนอันเป็นที่ตั้งโครงการ โดยตรง จะได้ปกป้องสิทธิประโยชน์ของชุมชนที่พึงมีพึงได้จาก การเกิดขึ้นโครงการฯ
- เพื่อทำหน้าที่เป็นสื่อกลางในการนำข้อมูลข่าวสารจากหน่วยงานของรัฐและโครงการ สื่อไปยังชุมชน และสาธารณชนทั่วไป ได้อย่างรวดเร็ว ทันการณ์ เป็นระบบ และมีประสิทธิภาพ
- เป็นองค์กรตัวแทนในการประสานงานกับภาคโครงการ และภาคราชการ เพื่อยืนยันในเรื่องสิทธิชุมชนภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
- เพิ่มความมั่นใจในกระบวนการควบคุม ตรวจสอบโครงการ ให้เกิดความต่อเนื่อง และมีประสิทธิภาพ
- เพื่อเป็นกลไกในการสมานฉันท์สร้างความเข้าใจระหว่างอุตสาหกรรมกับชุมชนก่อให้เกิดความสมานฉันท์ มีความเคารพในสิทธิซึ่งกันและกัน

โดยหลักการแล้ว ความคิดที่จะจัดตั้งครส.โดยเป้าหมายที่ทางบริษัทยูนิย่นฯ โฆษณาอย่างคังกล่าว น่าจะเป็นความคิดที่ดี ที่จริงแล้ว รศ.ไชยันต์ รัชชกุล คณบดีคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ได้กล่าวว่า “... ในการสัมมนา เรื่อง “การศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในปัญหา สิ่งแวดล้อม” จัดโดย ศูนย์เทคโนโลยีสิ่งแวดล้อม เอเชีย-ยุโรป ร่วมกับสถาบันสิ่งแวดล้อมไทย โดยมีตัวแทนจากประเทศสมาชิกอาเซียน...ให้ข้อมูลเพื่อจัดทำรายงาน ในวันที่ 24 พฤษภาคม 2544 ผู้เข้าร่วมประชุมสนใจแนวทางแก้ปัญหาของโครงการโรงไฟฟ้าหินกรูดค่อนข้างมาก โดยเฉพาะข้อเสนอการตั้งกองทุนพัฒนาชุมชน⁴⁶ และสร้างกลไกให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบโรงไฟฟ้าและจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อม...” และกล่าวอีกว่า “...การสร้างขีดความสามารถของชุมชนในการร่วมตรวจสอบโรงไฟฟ้า เป็นการชดเชยความเสียหายรูปแบบหนึ่ง ที่เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมคอยตรวจสอบว่า ผลกระทบจากการใช้ถ่านหินเป็นเชื้อเพลิง หรือการสร้างสะพานลำเลียงถ่านหินขึ้นไปในทะเลจะมีผลเสียอย่างไร และหากมีผลเสียเกิดขึ้นจะมีการชดเชยหรือกำหนดแนวทางแก้ปัญหาอย่างไร...” (ผู้จัดการรายวัน วันที่ 2 มิถุนายน 2544)

แต่กระนั้นก็ดี ความเป็นจริงของครส.มีความแตกต่างจากอุดมคติของการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบโครงการโรงไฟฟ้า ในการจัดตั้งครส.ภาคประชาชน ทางบริษัทยูนิย่นฯ ใช้หลัก

เกณฑ์การคัดเลือกคนจากกลุ่มคนที่มีจุดยืนในการสนับสนุนให้มีการก่อสร้างโรงไฟฟ้าหิกรูดเป็นหลัก 64 คนที่เป็นสมาชิกครส.ภาคประชาชนนั้น ล้วนแต่เป็นคนกลุ่มที่มีผลประโยชน์จากการดำเนินโครงการโรงไฟฟ้าหิกรูดทั้งสิ้น⁴⁷ จากการศึกษา พบว่า ครส.ภาคประชาชนประกอบด้วยกลุ่มท้องถิ่น 3 กลุ่มเป็นหลัก กลุ่มแรก คือ กลุ่มอดีตกำนันตำบลธงชัย กลุ่มที่สอง คือ กลุ่มกำนันตำบลธงชัยคนปัจจุบัน และประธานกรรมการบริหารอบต.ธงชัย กลุ่มที่สามคือ กลุ่มกำนันตำบลธงชัยเกษม และผู้นำท้องถิ่นจากตำบลใกล้เคียงกับโครงการ (ดู ตารางที่ 6.1.)

หน้าที่หลักของครส. ภาคประชาชน คือ มิใช่เป็นการตรวจสอบโครงการ⁴⁸ หากแต่เป็นการแสดงการสนับสนุนให้มีการก่อสร้างโรงไฟฟ้าหิกรูด แม้กระทั่งงานสัมมนาเพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีภายในครส.ภาคประชาชน⁴⁹ ส่วนหนึ่งของการกำหนดการสัมมนา คือ การเดินทางไปแสดงตัวสนับสนุนโครงการก่อสร้างโรงไฟฟ้าถ่านหินหิกรูดที่ทำเนียบรัฐบาลอย่างเมื่อวันที่ 24 กรกฎาคม 2543 ประธาน.ครส. ภาคประชาชน ขึ้นหนังสือเรียกร้องต่อรมต.สำนักนายกฯ เพื่อให้ส่งต่อนายกฯ คณะเรียกร้องประกอบด้วยตัวแทน อบต.ในอ.บางสะพาน และอบต.ประจวบฯ สภาอุตสาหกรรมจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สมาคมประมงบ้านกรูด ชมรมธุรกิจท่องเที่ยว.บางสะพาน เจ้าหน้าที่ระดับท้องถิ่น(ข่าวสด วันที่ 25 กรกฎาคม 2543) และเมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2544 ครส. ขึ้นหนังสือต่อนายกรัฐมนตรี เพื่อขอสนับสนุนโครงการโรงไฟฟ้าหิกรูดด้วยตัวแทนอบต. ธงชัย และชมรมกำนันผู้ใหญ่บ้านอำเภอบางสะพาน(ข่าวสด วันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2544)

ตารางที่ 6.1. แขนงหลักของครส. ภาคประชาชน

ตำแหน่งในครส.	ตำแหน่ง/กลุ่มทางสังคม
ประธาน ครส. ภาคประชาชน คนแรก	หอการค้าเขต. 5 จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
ประธาน ครส. ภาคประชาชน คนปัจจุบัน	กำนันตำบลธงชัยเกษม
รองประธาน ครส. ภาคประชาชน	ประธานกรรมการบริหารอบต.อ่างทอง
รองประธาน ครส. ภาคประชาชน	ประธานกลุ่มพิทักษ์สิทธิมนุษยชนบ้านกรูด
กรรมการ	อดีตกำนันตำบลธงชัย
กรรมการ	กำนันตำบลธงชัย/ชมรมกำนันผู้ใหญ่บ้านอำเภอบางสะพาน
กรรมการ	ประธานกรรมการบริหารอบต.ธงชัย

ที่มา: รวบรวมข้อมูลจาก การสอบถามสัมภาษณ์นาย โคอิชิ อาซึตะ เมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2544

ตั้งแต่ช่วงการก่อตั้งจนถึงปัจจุบัน ครส.ภาคประชาชนได้รับเงินเป็นค่าใช้จ่ายประจำจากบริษัทยูเนี่ยนฯ เดือนละ 100,000 บาท (คณะกรรมการร่วมควบคุมตรวจสอบโครงการโรงไฟฟ้าหิกรูด ภาคประชาชนที่ครส. ป 101/2543; ที่ครส. ป 114/2543; ที่ครส. ป 102/2543 ; ที่ครส. ป 115/2543; ที่ครส. ป 131/2543; ที่ครส.ป 117/2543; ที่ครส. ป 137/2543) ซึ่งไม่รวมถึงการขอเงินในรูปแบบโครงการที่อ้างว่าพัฒนาอีกมากมาย เช่น โครงการติดตั้งไฟฟ้าตามถนนสาธารณะ ที่ต้องซื้ออุปกรณ์ไฟฟ้าจากร้านค้าของประธานครส.ภาคประชาชน.ในขณะนั้น เป็นเงิน 765,000 บาท⁵⁰(คณะกรรมการร่วมควบคุมตรวจสอบโครงการโรงไฟฟ้าหิกรูด ภาคประชาชน ที่ครส. ป 130/2543; น.ส. สุรรัตน์ เต้ชูตระกูล วันที่ 8 พฤศจิกายน 2544) สำหรับโครงการการขุดลอกร่องน้ำและทำเขื่อนกันคลื่นซึ่ง ครส.ภาคประชาชน ส่งหนังสือต่อบริษัทยูเนี่ยนฯ เพื่อขอรับการสนับสนุนเมื่อวันที่ 21 มิถุนายน 2543 ได้รับอนุมัติ 400,000 บาท(คณะกรรมการร่วมควบคุมตรวจสอบโครงการโรงไฟฟ้าหิกรูด ภาคประชาชน ที่ครส. ป 107/2543) หากคิดรวมไปถึงงบประมาณทั้งหมดที่ครส.ได้รับการสนับสนุนจากบริษัทยูเนี่ยนฯ เฉพาะในปี 2543 อย่างน้อยก็มีถึง 3,795,024 บาท

6.2.6. เครือญาติ

การศึกษาพบว่า “เครือญาติ” เป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งที่ทำให้ผู้ใดตัดสินใจเข้าไปอยู่ฝ่ายคัดค้านหรือเข้าไปอยู่ฝ่ายสนับสนุน จะเห็นว่า ทั้งฝ่ายคัดค้านและฝ่ายสนับสนุนระดมทรัพยากร โดยอาศัยพื้นฐานเครือญาติ ลักษณะของสนามพหุสัมพันธ์ขององค์กร ในขบวนการจึงถูกกำหนดลักษณะทางความสัมพันธ์ทางญาติ (configuration of kindred) ภายในชุมชน เป็นหลัก

เมื่อวันที่ 23 มกราคม 2545 ก่อนที่พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี และคณะลงมาพื้นที่เพื่อรับฟังข้อมูลจากชาวบ้าน แกนนำชาวบ้านฝ่ายคัดค้านประชุมกันเพื่อวางแผนขั้นตอนการเสนอข้อมูลให้นายกรัฐมนตรี และการระดมมวลชน ณ บ้านริมหาด ในการประชุมนี้ แกนนำคนหนึ่งฝ่ายคัดค้าน(วันที่ 23 มกราคม 2545) ได้กล่าวว่า “...เพื่อที่จะระดมชาวบ้านให้มากที่สุด เราก็ต้องเรียกญาติตัวเองออกมาทั้งหมด...” ข้อความดังกล่าวนี้สะท้อนให้เห็นอย่างชัดเจนว่า เครือญาติ เป็นแหล่งทรัพยากรหลักของกลุ่มผู้คัดค้าน ที่จริงแล้วกลุ่มผู้คัดค้านโครงการ โรงไฟฟ้าบ้านกรูด เป็น “กองทัพสัมพันธ์มิตรของเครือญาติต่างๆ” ที่ตระหนกถึง “วิกฤติ” จากโครงการ โรงไฟฟ้าถ่านหินต่อการดำรงชีพของตัวเอง

เครือญาติต่างๆที่ร่วมกับกลุ่มผู้คัดค้านมีลักษณะร่วมกัน คือ ไม่ค่อยมีความผูกพันกับเครือญาติของผู้นำท้องถิ่นเดิม กล่าวคือ มีแกนนำที่มีญาติที่เคียดแค้นตำแหน่งผู้ใหญ่บ้าน 3 คนจากแกนนำทั้งหมด 23 คน มีแกนนำที่มีญาติที่เคียดแค้นตำแหน่งในเทศบาลหรืออบต.ก่อนการก่อตัวของขบวนการคัดค้าน 5 คน จากแกนนำทั้งหมด 23 คน ทั้งนี้สะท้อนให้เห็นว่า กลุ่มผู้คัดค้านเกิดขึ้นมาโดยฐานะเป็นกลุ่มพรรคการเมืองท้องถิ่นใหม่ที่ท้าทายการครอบงำอำนาจ โดยกลุ่มผู้นำท้องถิ่นเดิม

เครือญาติที่ร่วมกลุ่มผู้คัดค้านแบ่งได้เป็นสามประเภท ได้แก่ เครือญาติที่ทำอาชีพเกษตรกร เครือญาติที่ทำอาชีพการประมง และเครือญาติที่ทำอาชีพค้าขายหรืออาชีพการท่องเที่ยว

เครือญาติทั้งสามประเภทนี้มีความเห็นเดียวกันต่อโครงการ โรงไฟฟ้าหินกรูด ก็คือ จำเป็นต้องคัดค้าน เพื่อปกป้องรักษาความมั่นคงในการดำรงชีพ มองในแง่ของคนของเครือญาติประเภทแรก การสร้างโรงไฟฟ้าถ่านหิน เป็นสิ่งที่ทำลายความมั่นคงในการดำรงชีพเนื่องจากผลกระทบทางอากาศคงจะส่งผลกระทบต่อสุขภาพทางการเกษตร คนของเครือญาติประเภทที่สองไม่สามารถยอมรับการทำลายทรัพยากรทางทะเลได้ ซึ่งพวกเขาจำเป็นต้องอาศัยเพื่อดำรงชีพ และสำหรับคนของเครือญาติประเภทที่สาม การทำลายทรัพยากรธรรมชาติและการเสื่อมโทรมของการเกษตรกรรมและการประมงในท้องถิ่นที่อาจจะเกิดขึ้นจากการสร้างโรงไฟฟ้าถ่านหินส่งผลกระทบต่ออาชีพค้าขายและการท่องเที่ยวอีกด้วย ความรู้สึกต่อวิกฤติดังกล่าวขยายตัวออกไปในหมู่บ้าน โดยผ่านสายสัมพันธ์เครือญาติต่างๆ เป็นเครือข่ายการสื่อสาร (communication network) กลุ่มผู้คัดค้านเกิดขึ้นมาบนพื้นฐานของเครือข่ายการสื่อสาร (communication network) นี้ อนึ่ง ความสัมพันธ์ญาติพี่น้องที่มีอยู่ระหว่างแกนนำกลุ่มผู้คัดค้านทำให้เครือข่ายการสื่อสาร (communication network) มีประสิทธิภาพมากขึ้น จะเห็นว่า มีการเชื่อมต่อกันระหว่างเครือญาติที่เป็นเกษตรกรกับชาวประมง ชาวประมงกับผู้ประกอบการค้าขาย ผู้ประกอบการค้าขายกับเกษตรกร การเชื่อมต่อกันระหว่างสาขาอาชีพ โดยความสัมพันธ์กันในเรื่องเครือญาติช่วยชาวบ้านทำความเข้าใจกับวิกฤติต่างๆอย่างเป็นภาพรวม

ที่จริงแล้ว แม้ว่าเป็นคนในเครือญาติเดียวกันก็ตามมีกรณีที่เป็นญาติเดียวกันแต่แยกเป็นฝ่ายคัดค้านและฝ่ายสนับสนุน ดังเช่น ญาติของแกนนำคนหนึ่ง มี 19 ครอบครัวที่เป็นฝ่ายสนับสนุน จากญาติทั้งหมด 121 ครอบครัว(นางระเบียบ ขาวพวง วันที่ 12 มกราคม 2545) จะเห็นว่า การพยายามเข้ามายุแรงแข่งของเจ้า

หน้าที่โรงไฟฟ้าเพื่อให้เกิดความแตกแยกได้กลายเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดความขัดแย้งในชุมชน ครอบครัวต้องแตกแยกกัน มีการทะเลาะกันระหว่างญาติพี่น้อง อย่างไรก็ตาม ยังคงกล่าวได้จากผลการศึกษาว่า กรณีการแตกแยกครอบครัวยังถือว่าเป็นกรณีขเว้น⁵¹ แกนนำกลุ่มผู้คัดค้านที่มีญาติฝ่ายสนับสนุน มี 7 คน จากแกนนำทั้งหมด 23 คน แต่ญาติฝ่ายสนับสนุนนั้น ไม่ใช่เป็นญาติใกล้ชิดของแกนนำกลุ่มผู้คัดค้าน

ดังได้กล่าวมาแล้ว คนในเครือข่ายของแกนนำฝ่ายค้านส่วนใหญ่เป็นชาวบ้านระดับรากหญ้าที่ไม่ค่อยมีความผูกพันกับกลุ่มผู้นำท้องถิ่นเดิม กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ ล้วนแต่อยู่นอกแวดวงกลุ่มผลประโยชน์ระดับท้องถิ่น จึงไม่ค่อยมีผู้คนที่มีโอกาสเข้าถึงผลประโยชน์จากโครงการ เนื่องจากผู้นำท้องถิ่นที่ได้รับผลประโยชน์จากโครงการมักจะแบ่งปันผลประโยชน์นั้นให้แก่ญาติพี่น้องตัวเอง⁵² หรือผู้เป็นลูกน้องตัวเอง ตั้งแต่การเข้ามาของโครงการจวบจนกระทั่งปัจจุบัน การแตกแยกระหว่างเครือข่ายที่ได้มีโอกาสเข้าถึงผลประโยชน์จากโครงการ กับเครือข่ายที่ไม่มีโอกาสเข้าถึงผลประโยชน์นั้นปรากฏขึ้นอย่างชัดเจนขึ้นเป็นลำดับ จะเห็นว่า ช่องที่แยก(clef)ในชุมชนเกิดขึ้นมาจากความช่องว่างในเรื่องโอกาสเข้าถึงผลประโยชน์ของโครงการระหว่างญาติพี่น้องของกลุ่มผู้นำท้องถิ่นซึ่งอยู่ในแวดวงเดียวกับเครือข่ายของชาวบ้านอีกกลุ่มหนึ่งที่อยู่นอกแวดวงนั้น

6.3. สนามพหุสัมพันธ์ขององค์กรในระดับท้องถิ่น ที่บ่อนอก

ในกรณีของบ่อนอก สนามพหุสัมพันธ์ขององค์กรประกอบด้วยกลุ่มอดีตกำนัน กลุ่มกำนันคนปัจจุบัน กลุ่มสมาชิกอบต.บ่อนอก และกลุ่มผู้นำรุ่นใหม่ เป็นหลัก ตัวละครของแต่ละกลุ่มมีดังนี้

กลุ่มอดีตกำนัน อดีตกำนัน เป็นแกนนำ และมีผู้ใหญ่บ้านบางคนที่เกี่ยวข้องกับอดีตกำนัน ปัจจุบันมีตำแหน่งในกลุ่มพัฒนาชุมชนเพื่อความเป็นธรรม คณะกรรมการบริหารกองทุนเพื่อชดเชยผลกระทบอันอจะเกิดขึ้นจากโรงไฟฟ้าบ่อนอก และคณะกรรมการไตรภาคีโรงไฟฟ้าบ่อนอก ทั้งนี้จัดตั้งขึ้นโดยบริษัทเจ้าของโครงการ ญาติ และเพื่อนพ้องของอดีตกำนัน และผู้ใหญ่บ้านดังกล่าว บางส่วนเป็นสมาชิกอบต.ชุดเก่า ปัจจุบันเข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มทางอาชีพที่บริษัทเจ้าของโครงการจัดตั้งขึ้น

กลุ่มกำนันคนปัจจุบัน กลุ่มนี้สนับสนุนการคัดค้านของชาวบ้านบ่อนอก ประกอบด้วย กำนันตำบลบ่อนอก (ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 6) และผู้ใหญ่บ้านคนหน้าใหม่ฯ เป็นหลัก กลุ่มนี้เป็นกลุ่มการเมืองท้องถิ่นใหม่ที่ได้เติบโตขึ้นมา โดยได้รับการสนับสนุนจากชาวบ้านที่คัดค้านโครงการ และได้ยึดตำแหน่งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา

กลุ่มสมาชิกอบต.บ่อนอก สมาชิกอบต.ชุดปัจจุบันล้วนแต่ เป็นแกนนำกลุ่มผู้คัดค้าน บางส่วนเป็นญาติของผู้ใหญ่บ้านฝ่ายคัดค้าน และแกนนำคนอื่นๆ ก่อนที่ได้รับเลือกเป็นสมาชิกอบต. ส่วนใหญ่เป็นกรรมการหมู่บ้าน

กลุ่มผู้นำรุ่นใหม่ ปัจจุบัน กลุ่มผู้คัดค้านนำโดยผู้นำรุ่นใหม่ กลุ่มนี้มีความผูกพันกับกลุ่มกำนันคนปัจจุบัน และกลุ่มสมาชิกอบต. โดยเป็นญาติกัน หรือเป็นเพื่อนพ้องกัน

ลักษณะภาพโดยรวมของสนามพหุสัมพันธ์ขององค์กรในกรณีของบ่อนอกก็คือ กลุ่มทางอาชีพ กลุ่มทางสังคมที่มีอยู่ในท้องถิ่น ไม่มีความเป็นกลุ่ม สมาชิกกลุ่มทางอาชีพแบ่งเป็นฝ่ายคัดค้าน และฝ่ายสนับสนุน จึงไม่ใช่เป็นตัวกำหนดลักษณะของสนามพหุสัมพันธ์ขององค์กรอย่างเช่นเดียวกับกรณีของบ้านกรูด ปัจจัยสำคัญที่กำหนดลักษณะของสนามพหุสัมพันธ์ขององค์กรคือ จุดยืนของผู้ใหญ่บ้าน และตำแหน่งของเครือญาติในชุมชน โดยเฉพาะเครือญาติของผู้ใหญ่บ้าน

ระบบความขัดแย้งในขบวนการคัดค้าน โครงการ โรงไฟฟ้าบ่อนอกประกอบด้วยบริวารของอดีต
 กำนันผู้ใหญ่บ้าน และระบบพันธมิตรประกอบด้วยกำนันผู้ใหญ่บ้านคนใหม่ๆ สมาชิกอบต. และเครือข่าย
 ของกลุ่มผู้นำท้องถิ่นใหม่เหล่านี้

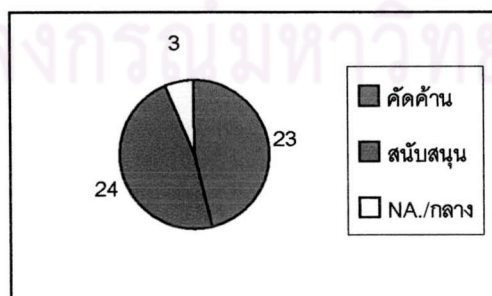
6.3.1. กลุ่มกำนันผู้ใหญ่บ้าน

ปัจจุบันนี้ ตำบลบ่อนอก ประกอบด้วย 14 หมู่บ้าน ใน 14 หมู่บ้านนี้ หมู่ 14 เป็นหมู่บ้านตั้งขึ้นมา
 ใหม่โดยแยกตัวออกจากหมู่ 10 เมื่อเดือนเมษายน 2543 รายชื่อกำนันผู้ใหญ่บ้านและผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน⁵³ ตั้งแต่
 ช่วงปี 2538 ซึ่งช่วงที่มีการกำเนิดของขบวนการคัดค้าน โครงการ โรงไฟฟ้าบ่อนอก มีการเปลี่ยนแปลง
 ตำแหน่งผู้ใหญ่บ้าน 6 ครั้ง⁵⁴ และมีการเปลี่ยนแปลงตำแหน่งกำนัน 1 ครั้ง⁵⁵

กลุ่มกำนันผู้ใหญ่บ้านแบ่งได้เป็นสองกลุ่ม กลุ่มแรกคือ กลุ่มอดีตกำนันผู้ใหญ่บ้าน และผู้ใหญ่บ้าน
 คนเก่าแก่ที่ดำรงตำแหน่งยาวนาน เอกสารของกลุ่มฝ่ายค้านระบุว่า กลุ่มนี้ได้รับผลประโยชน์จากโครงการ
 โรงไฟฟ้าบ่อนอกโดยฐานะเป็นนายหน้าขายที่ดินให้แก่บริษัทกอล์ฟ เอกสารเรื่อง “ข้อมูลเกี่ยวกับการซื้อขาย
 ที่ดินและข้อสังเกตกรณีผู้ถือหุ้น โรงไฟฟ้าถ่านหินบ่อนอกของบริษัทกอล์ฟ เพาเวอร์ เจเนอเรชั่น จำกัด” ของ
 กลุ่มรักษ์ท้องถิ่นบ่อนอก(2544 : 1-2) ระบุว่า การซื้อขายที่ดินที่เกี่ยวข้องกับโครงการ โรงไฟฟ้าบ่อนอก มีทั้ง
 หมด 3 รอบ กลุ่มอดีตกำนัน มีส่วนเกี่ยวข้องกับการซื้อขายที่ดิน 2 รอบโดยฐานะเป็นกลุ่มนายหน้าที่รวบรวม
 ที่ดินไว้

กลุ่มที่สองคือ กลุ่มกำนัน ต.บ่อนอกคนปัจจุบัน กลุ่มนี้ประกอบด้วยผู้ใหญ่บ้านหมู่ 1,9,10,11 และ
 14 ฯลฯ⁵⁶ ตัวหลักในกลุ่มนี้ถือว่าเป็นกลุ่มผู้นำท้องถิ่นชุดใหม่⁵⁷ ที่เติบโตขึ้นโดยการท้าทายกลุ่มอดีตกำนันที่
 ครองอำนาจการปกครองท้องถิ่นมาก่อน กลุ่มนี้ไม่มีผลประโยชน์จากการดำเนินโครงการ โรงไฟฟ้าบ่อ
 นอก หากแต่มีผลประโยชน์จากการรักษาความอุดมสมบูรณ์ของธรรมชาติ เนื่องจากการทำอาชีพเกษตร
 กรรมเป็นหลักซึ่งได้รับผลกระทบโดยตรงจากมลพิษของโรงไฟฟ้าถ่านหิน (นายฉอย ดันติวรธรรม วันที่ 2
 มีนาคม 2545) ตัวหลักของกลุ่มนี้เป็นเกษตรกรรายใหญ่ หรือชาวเลี้ยงสัตว์น้ำรายใหญ่ จึงมีความขัดแย้งใน
 เรื่องผลประโยชน์กับกลุ่มอดีตกำนันซึ่งผลักดันให้เกิดโครงการ โรงไฟฟ้าบ่อนอกมาโดยตลอด ตัวหลักของ
 กลุ่มนี้ มีความซอ้นทับกับแกนนำกลุ่มผู้คัดค้านโครงการ โดยเฉพาะ กำนันคนปัจจุบันเป็นแกนนำที่ได้รับ
 ความเคารพ และความยินยอมจากชาวบ้านฝ่ายคัดค้านทั่วไป

แผนภูมิที่ 6.3. จุดยืนของกำนัน ผญบ. ผช.ผญบ. ต.บ่อนอก ต่อโครงการ

หมายเหตุ: รวบรวมข้อมูลจุดยืนของกำนัน ผญบ. และผช.ผญบ. ด้วยการสัมภาษณ์ผู้ใหญ่บ้านหรือคนที่รู้จักผญบ. และผช.ผญบ.⁵⁸

แผนภูมิที่ 6.3. แสดงให้เห็นถึงจุดขึ้นของกำนันผู้ใหญ่บ้าน และผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านต่อโครงการโรงไฟฟ้าบ่อนอก ปัจจุบัน กำนันผู้ใหญ่บ้าน มี 14 คน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน 32 คน กำนันผู้ใหญ่บ้านที่ได้พ้นจากตำแหน่งไปแล้ว 4 คน โดยคิดรวมแล้ว มีทั้งหมด 50 คน จากแผนภูมิจะเห็นว่า ฝ่ายคัดค้านกับฝ่ายสนับสนุนมีจำนวนเกือบเท่าๆกัน หากเปรียบเทียบเฉพาะจำนวนผู้ใหญ่บ้านที่คัดค้านและที่สนับสนุน จำนวนผู้ใหญ่บ้านฝ่ายสนับสนุนมีมากกว่าจำนวนผู้ใหญ่บ้านฝ่ายคัดค้านถึงสองเท่า คือ ฝ่ายคัดค้าน 6 คน ฝ่ายสนับสนุน 12 คน แต่หากดูเฉพาะจุดขึ้นของผู้ใหญ่บ้านในปัจจุบัน จำนวนผู้ใหญ่บ้านฝ่ายสนับสนุนลดน้อยลงถึง 8 คน ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า กลุ่มผู้นำท้องถิ่นชุดใหม่ที่มีจุดยึดคัดค้านโครงการ เติบโตขึ้นอย่างรวดเร็วในช่วงขบวนการคัดค้านโครงการโรงไฟฟ้าบ่อนอกที่ผ่านมา

เป็นที่น่าสังเกตคือ *ข้อแรก* จำนวนหมู่บ้านที่ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านมีจุดขึ้นไม่ตรงกันกับผู้ใหญ่บ้าน มีทั้งหมด 5 หมู่บ้าน มีหมู่บ้านที่ผู้ใหญ่บ้านเป็นฝ่ายคัดค้านและผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านเป็นฝ่ายสนับสนุน 1 หมู่บ้าน มีหมู่บ้านที่ผู้ใหญ่บ้านเป็นฝ่ายสนับสนุน และผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านเป็นฝ่ายคัดค้าน 4 หมู่บ้าน ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 11 เป็นฝ่ายคัดค้าน แต่มีผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านคนหนึ่ง เป็นฝ่ายสนับสนุน หมู่ 7 และหมู่ 8 ซึ่งเป็นหมู่บ้านที่ผู้ใหญ่บ้านเป็นแกนนำฝ่ายสนับสนุน มีผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านที่คัดค้าน 1 คน และหมู่ 13 มีผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านที่คัดค้าน 2 คน สำหรับหมู่ 12 ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านทั้ง 2 คน เป็นฝ่ายคัดค้านและฝ่ายสนับสนุนมีแต่ผู้ใหญ่บ้านเพียงคนเดียว

ข้อที่สอง ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านที่มีจุดขึ้นไม่ชัดเจนหรือเป็นกลาง ล้วนแต่ เป็นผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านของหมู่บ้านที่ผู้ใหญ่บ้านสนับสนุน โครงการ ทั้งนี้อาจกล่าวได้ว่า ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านเหล่านี้ไม่กล้าคัดค้านโครงการเนื่องจากเกรงใจผู้ใหญ่บ้าน หรือวิตกกังวลการตอบโต้จากฝ่ายสนับสนุน กลุ่มกำนันผู้ใหญ่บ้านไม่ค่อยมีเสถียรภาพในการรักษาอิทธิพลของกลุ่มเอง หมู่บ้านที่ฝ่ายสนับสนุนครอบงำตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านและผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน มีเพียงแค่ 2 หมู่บ้านเท่านั้น คือ หมู่ 2 และหมู่ 3

กล่าวโดยสรุปก็คือ ในตำบลบ่อนอก มีกลุ่มกำนันผู้ใหญ่บ้านสองกลุ่มที่ขัดแย้งกัน กลุ่มแรกคือกลุ่มอดีตกำนันผู้ใหญ่บ้าน และผู้ใหญ่บ้านคนเก่าที่ดำรงตำแหน่งยาวนานถึงปัจจุบัน กลุ่มที่สองคือ กลุ่มผู้นำท้องถิ่นชุดใหม่ซึ่งกำลังขยายอิทธิพล ในต.บ่อนอกโดยยึดตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านที่ได้ว่างเนื่องจากคนเก่าได้พ้นจากตำแหน่งด้วยเหตุครบอายุ 60 ปี การเติบโตของกลุ่มนี้ควบคู่ไปกับการขยายตัวของขบวนการคัดค้านโครงการโรงไฟฟ้าบ่อนอก ตัวหลักของกลุ่มนี้เป็นแกนนำของกลุ่มผู้คัดค้าน

6.3.2.องค์การปกครองท้องถิ่น

อบต.บ่อนอก ในสมัยที่ยังเป็นสภาตำบล มีมติอนุญาตให้บริษัท กัลฟ์ อิเลคตริค จำกัด เข้าที่ดินสาธารณะประโยชน์ (ที่สงวนเลี้ยงสัตว์คลองชายธง) จำนวน 931 ไร่ 3 งาน 50 ตารางวา เป็นเวลา 50 ปี เมื่อ 18 พฤศจิกายน 2537 (สำเนารายงานการประชุมสภาตำบลบ่อนอก ครั้งที่ 3/2537 วันที่ 18 พฤศจิกายน 2537 ณ ห้องประชุมอำเภอเมืองฯ) ในขณะนั้น อดีตกำนันเป็นประธานสภาตำบลโดยตำแหน่ง ผู้ใหญ่บ้านของหมู่บ้านในตำบลและแพทย์ประจำตำบล เป็นสมาชิกโดยตำแหน่ง และมีสมาชิกได้รับเลือกตั้ง 13 คน หมู่บ้านละ 1 คน

อบต.บ่อนอก ชุดที่แล้วซึ่งได้รับเลือกมาเมื่อวันที่ 21 พฤษภาคม 2538 และครบวาระเมื่อวันที่ 20 พฤษภาคม 2542 ตำแหน่งสมาชิกอบต.ถูกครอบงำโดยกลุ่มกำนัน และประธานกรรมการบิการอบต. ขณะนั้นสมาชิกอบต. ประกอบด้วยสองส่วน ได้แก่ สมาชิกที่มาจากแต่งตั้งโดยตำแหน่ง(กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แพทย์

ประจำตำบล) ที่ดำรงตำแหน่งต่อเนื่องจากสมัยที่ยังเป็นสภาตำบล และสมาชิกที่มาจากการเลือกตั้ง อบต. ได้รับเลือก

ในรายชื่อกรรมการสภาตำบล และสมาชิกอบต. ชุดเก่า มีคนที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มอดีตกำนันค่อนข้างมาก โดยเฉพาะ มีสมาชิกที่เป็นญาติใกล้ชิดกับกำนันผู้ใหญ่บ้านจำนวนมาก⁶⁰ ปัจจุบัน สมาชิกอบต.ชุดที่แล้วบางคน⁶⁰ ได้เป็นกรรมการกลุ่มพัฒนาชุมชนเพื่อความเป็นธรรมซึ่งเป็นกลุ่มจัดตั้งของบริษัทกัลฟ้า

เมื่อคิดรวมไปถึงจำนวนสมาชิกฝ่ายสนับสนุน และฝ่ายคัดค้าน โดยตำแหน่ง(กำนันผู้ใหญ่บ้าน และแพทย์ประจำตำบล) ในสมัยสภาตำบล มีฝ่ายสนับสนุน 17 คน ฝ่ายคัดค้าน 5 คน และในสมัยอบต.ชุดที่แล้ว มีฝ่ายสนับสนุน 29 คน ฝ่ายคัดค้าน 7 คน อดีตสมาชิกอบต.และกรรมการสภาตำบลที่เป็นฝ่ายสนับสนุน ส่วนใหญ่ มีความเกี่ยวข้องกับกลุ่มอดีตกำนันแล้ว ฝ่ายคัดค้านเป็นญาติของแกนนำฝ่ายคัดค้าน หรือเป็นสมาชิกที่มาจากหมู่บ้านที่ผู้ใหญ่บ้านเป็นฝ่ายคัดค้านมาก่อน⁶¹

ในการเลือกตั้งสมาชิกอบต. เมื่อวันที่ 18 กรกฎาคม 2542 กลุ่มผู้คัดค้านได้ส่งตัวแทนลงสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกอบต. ในนามของกลุ่มรักษาท้องถิ่นบ่อนอก และได้เข้าสู่ตำแหน่งมากถึง 21 คน จากจำนวนอบต.ทั้งหมด 26 คน

ในบรรดาสมาชิกอบต.ที่ได้รับเลือกตั้งเมื่อวันที่ 18 กรกฎาคม 2542 ข้างต้น ฝ่ายสนับสนุนมี 5 คน⁶² เป็นสมาชิกที่มีความผูกพันกับกลุ่มอดีตกำนัน⁶³ ด้านฝ่ายคัดค้าน ประธานกรรมการบริหาร เป็นประธานคนแรกของกลุ่มรักษาท้องถิ่นบ่อนอก(กลุ่มผู้คัดค้าน) กรรมการบริหารคนหนึ่งเป็นเลขานุการ กลุ่มรักษาท้องถิ่นบ่อนอก สมาชิกหมู่ 5 เป็นแกนนำกลุ่มชาวประมงบ่อนอก สมาชิกหมู่ 10 เป็นแกนนำกลุ่มผู้คัดค้านของหมู่ 10⁶⁴ สมาชิกหมู่ 6 เป็นคนสำคัญของกลุ่มกำนันตำบลบ่อนอก ปัจจุบัน สมาชิกคนอื่นๆ ก็เป็นตัวแทนของกลุ่มผู้คัดค้านแต่ละหมู่บ้าน

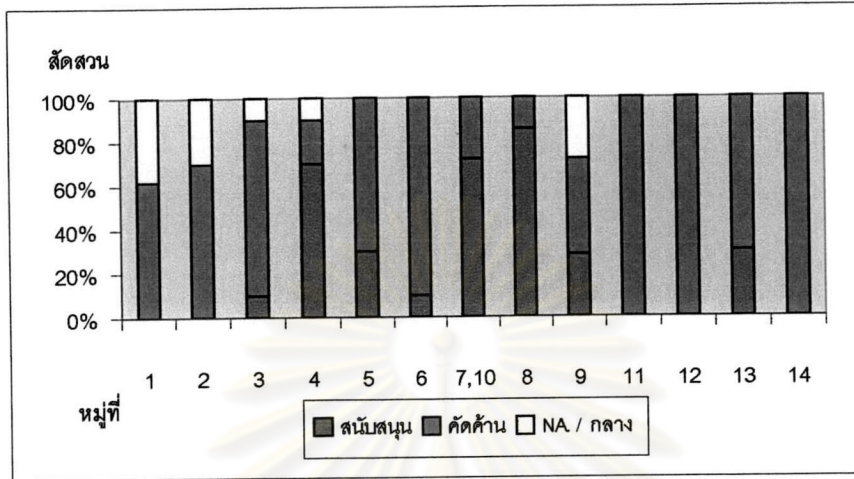
6.3.3.กรรมการหมู่บ้าน

แผนภูมิที่ 6.4. แสดงให้เห็นถึงจุดยืนของกม.หมู่บ้านและกม. อพป.⁶⁵ โดยเลือกตั้งแต่ละหมู่บ้านในปัจจุบัน⁶⁶ จากแผนภูมิ เห็นว่า หมู่ 4, หมู่ 7-10, และหมู่ 8 มีกม.หมู่บ้าน หรือกม. อพป. ที่เป็นฝ่ายสนับสนุนค่อนข้างมาก ทั้งนี้เป็นหมู่บ้านที่ผู้ใหญ่บ้าน(ประธานคณะกรรมการหมู่บ้าน) และผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายปกครอง(รองประธานคณะกรรมการหมู่บ้าน) เป็นแกนนำฝ่ายสนับสนุนหรือเป็นผู้ที่มีผลประโยชน์กับโครงการผู้ใหญ่บ้าน และผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านมักจะให้คนพวกเดียวกันเข้ามาเป็นกม.หมู่บ้าน และโดยทั่วไป เนื่องจากผู้ใหญ่บ้านมักจะเป็นคนที่มาจากตระกูลใหญ่ในหมู่บ้าน คนที่ผู้ใหญ่บ้านผลักดัน ให้เข้ามาเป็นกม.หมู่บ้านบางคนก็จะเป็นคนที่มีสกุลเดียวกับผู้ใหญ่บ้าน⁶⁷

หมู่บ้านที่มีผู้ใหญ่บ้านฝ่ายคัดค้าน กม.หมู่บ้านก็มักจะเป็นฝ่ายคัดค้านเช่นเดียวกัน ทั้งนี้มีสาเหตุอย่างหนึ่งก็คือ กลุ่มผู้คัดค้านนำโดยผู้ใหญ่บ้านเลือกคนในกลุ่มเดียวกันเองโดยตั้งเป้าหมายว่าจะขับไล่กลุ่มผู้นำท้องถิ่นดั้งเดิม(นายชัยณรงค์ วงศ์ศิริร วันที่ 7 มกราคม 2545) ดังเช่น หมู่ 14 ซึ่งเป็นหมู่บ้านจัดตั้งขึ้นมาใหม่เมื่อปี 2543 ชาวบ้านเลือกคนกลุ่มผู้คัดค้าน โดยอาศัยสายสัมพันธ์เครือญาติและสายสัมพันธ์คนทำงานร่วมกัน เป็นแหล่งคะแนนเสียง ในกรณีของหมู่ 3 โดยการเลือกตั้งกม.หมู่บ้านเมื่อเดือนเมษายน 2542 มีฝ่ายสนับสนุนลดน้อยลงจากเดิมถึง 1 คน จาก 4 คน อย่างไรก็ตาม เห็นว่า แม้แต่หมู่บ้านที่มีผู้ใหญ่บ้านฝ่ายคัดค้าน กม.หมู่บ้านฝ่ายสนับสนุนที่ยังรับเลือกตั้งเป็นสองสมัยติดต่อกันก็มีจำนวนไม่น้อย ทั้งนี้เนื่องจากว่า ผู้

สมัครไม่ต้องมีแหล่งเสียงขนาดใหญ่ เพื่อรับเลือกตั้ง คือ ในกรณีหมู่บ้านที่มีประชาน้อย ผู้สมัครต้องได้คะแนนเสียงไม่ถึง 50 เสียงเท่านั้น

แผนภูมิที่ 6.4. คณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) และคณะกรรมการกลางหมู่บ้าน อพป. โดยการเลือกตั้ง ต.บ่อนอก

ที่มา: รวบรวมจาก หนังสืออำเภอเมืองฯ ทะเบียนคณะกรรมการกลางหมู่บ้าน อพป. น.ด. และหนังสืออำเภอเมืองฯ ทะเบียนคณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) น.ด.

สำหรับความเกี่ยวพันระหว่างกม.หมู่บ้าน กับกลุ่มผู้คัดค้าน จะเห็นว่า ไม่ค่อยมีกม.หมู่บ้านที่มีบทบาทสำคัญในกลุ่มผู้คัดค้าน แต่โดยฐานะเป็นผู้นำหมู่บ้าน เมื่อมีกิจกรรมการเคลื่อนไหวสำคัญก็จะมีหน้าที่ในการชี้แจงชาวบ้านให้เข้าร่วมกิจกรรม(นายวาด คล้ายมงคล วันที่ 2 มีนาคม 2545)

6.3.4. กลุ่มทางอาชีพและทางสังคม

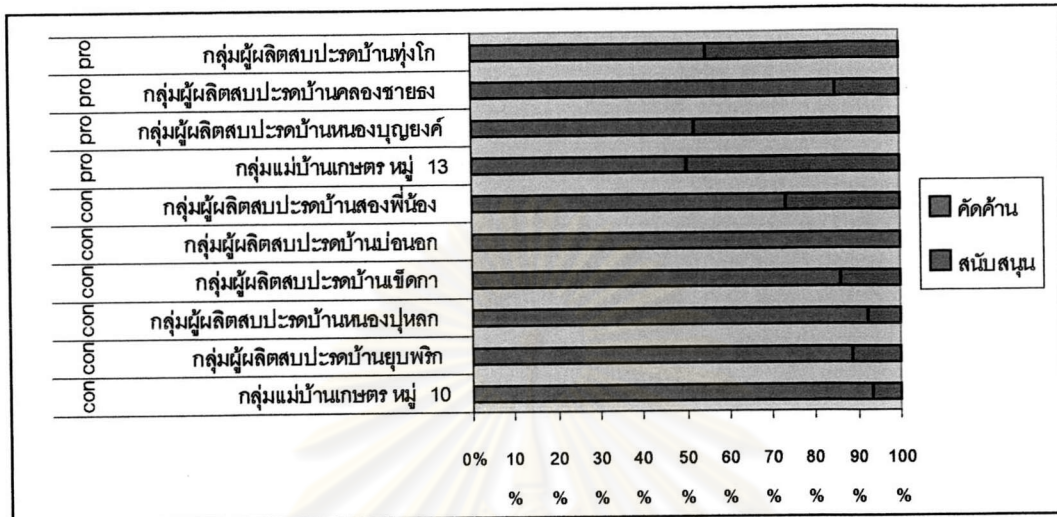
6.3.4.1. กลุ่มทางอาชีพต่างๆ

ในตำบลบ่อนอก มีกลุ่มทางอาชีพหลักๆ มีทั้งหมด 19 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มแม่บ้านเกษตร หมู่ 10 (สมาชิก 47 คน)⁶⁸ กลุ่มแม่บ้านเกษตร หมู่ 13(สมาชิก 10 คน)⁶⁹ กลุ่มผู้ผลิตสบประรดบ้านหนองบุญยงค์ (สมาชิก 25 คน)⁷⁰ กลุ่มผู้ผลิตสบประรดบ้านยุบพริก(สมาชิก 53 คน)⁷¹ กลุ่มผู้ผลิตสบประรดบ้านหนองปูหลก (สมาชิก 27 คน)⁷² กลุ่มผู้ผลิตสบประรดบ้านคลองชายธง(สมาชิก 20 คน)⁷³ กลุ่มผู้ผลิตสบประรดบ้านทุ่งโก (สมาชิก 51 คน)⁷⁴ กลุ่มผู้ผลิตสบประรดบ้านเข็ดกา(สมาชิก 14 คน)⁷⁵ กลุ่มผู้ผลิตสบประรดบ้านบ่อนอก(สมาชิก 28 คน)⁷⁶ กลุ่มผู้ผลิตสบประรดบ้านสองพี่น้อง(สมาชิก 15 คน)⁷⁷ กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตทั้ง 7 กลุ่ม⁷⁸ (จำนวนสมาชิก หมู่ 3 110 คน; หมู่ 5 162 คน; หมู่ 6 113 คน; หมู่ 7 132 คน; หมู่ 8 137 คน; หมู่ 10 215 คน) กลุ่มเกษตรเลี้ยงสัตว์อ่าวน้อยและบ่อนอก⁷⁹(จำนวนสมาชิก 30 คน) และคณะกรรมการพัฒนาสตรี⁸⁰(สมาชิก 150 คน)⁸¹

โดยการสัมภาษณ์แกนนำกลุ่มผู้คัดค้านพบว่า มีคนที่เป็นสมาชิกของกลุ่มทางอาชีพเกือบทุกคน บางคนก็ดำรงตำแหน่งเป็นกรรมการกลุ่มด้วย เมื่อเปรียบเทียบกับกรณีบ้านกรูด เห็นได้ชัดเจนว่า กลุ่มผู้คัดค้านเชื่อมโยงกับกลุ่มทางอาชีพต่างๆภายในชุมชนค่อนข้างมาก อย่างไรก็ตาม เนื่องจากว่า กลุ่มทางอาชีพต่างๆจัดตั้งขึ้นมาตามคำสั่งทางราชการ โดยรวบรวมรายชื่อชาวบ้านแต่ละสาขาอาชีพ กลุ่มทางอาชีพเหล่านี้

มีชาวบ้านฝ่ายค้านและฝ่ายสนับสนุนอยู่ในกลุ่มเดียวกัน ไม่น่าแปลกใจ กล่าวคือ กลุ่มทางอาชีพกับกลุ่มผู้คัดค้านมีความซ้อนทับกันในระดับปัจเจกชน แต่ไม่มีความซ้อนทับกันในระดับองค์กร

แผนภูมิที่ 6.5. กลุ่มทางอาชีพและสัดส่วนสมาชิกฝ่ายคัดค้านและฝ่ายสนับสนุน

หมายเหตุ: pro หมายถึงกลุ่มอยู่ในหมู่บ้านที่ผจญ. สนับสนุนโครงการ con หมายถึงกลุ่มอยู่ในหมู่บ้านที่ผจญ. สนับสนุนโครงการ; แผนภูมินี้ไม่ได้ระบุกลุ่มทางอาชีพที่ไม่มีข้อมูลสมาชิกระดับหมู่บ้าน

เป็นที่น่าสังเกตว่า ในกลุ่มทางอาชีพที่อยู่ในหมู่บ้านที่ผู้ใหญ่วัยบ้านสนับสนุน โครงการ มีสัดส่วนสมาชิกที่สนับสนุน โครงการค่อนข้างมาก ในตรงกันข้าม ในกลุ่มทางอาชีพที่อยู่ในหมู่บ้านที่ผู้ใหญ่วัยบ้านคัดค้าน โครงการ มีสัดส่วนสมาชิกที่สนับสนุน โครงการน้อยมาก (ดู แผนภูมิที่ 6.5.) ทั้งนี้สะท้อนให้เห็นว่า ท่าทีของชาวบ้านส่วนใหญ่ถูกกำหนดโดยท่าทีของผู้ใหญ่วัยบ้านมากกว่า ความเป็นสมาชิกกลุ่มเดียวกัน

6.3.4.2. โรงเรียน และสถาบันศาสนา

ประชากรตำบลบ่อนอกทั้งหมดนับถือศาสนาพุทธ มีวัด 5 แห่ง (มีโบสถ์ 3 แห่ง)⁸² และมีที่พักสงฆ์ 4 แห่ง ที่หมู่ 7, 9, 11, และ 13

วัดสี่แยกบ่อนอก ตั้งอยู่ที่หมู่ 10 เป็นวัดที่คัดค้าน โครงการ ไฟฟ้าบ่อนอกชัดเจน ปัจจุบันเป็นศูนย์กลางของชาวบ้านฝ่ายคัดค้าน เป็นที่ประชุมของกลุ่มผู้คัดค้านและที่ชาวบ้านจัดทำพิธีงานทางศาสนาต่างๆ ร่วมกันเป็นประจำ เจ้าอาวาสของวัดสี่แยกบ่อนอก เป็นพี่ชายของประธานกลุ่มรักษ์ท้องถิ่นบ่อนอก ได้รับความเคารพจากชาวบ้านฝ่ายคัดค้านทั่วไป

วัดบ่อนอก ตั้งอยู่ที่หมู่ 6 เป็นศูนย์กลางของชาวบ้านฝ่ายสนับสนุน เนื่องจากว่า มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับอดีตผู้ใหญ่บ้านหมู่ 6 แกนนำฝ่ายสนับสนุน หลังจากการก่อตั้งกลุ่มพัฒนาชุมชนเพื่อความเป็นธรรม ซึ่งเป็นกลุ่มจัดตั้งของบริษัทกอล์ฟฯ วัดนี้กลายเป็นสถานที่ประจำที่การจัดทำกิจกรรมของกลุ่มพัฒนาชุมชนเพื่อความเป็นธรรม

สำหรับโรงเรียน ตำบลบ่อนอก มีโรงเรียนระดับประถมศึกษา 9 แห่ง⁸³ และโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา 1 แห่ง ได้แก่ ร.ร. หว้ากอวิทยาลัย ในช่วงแรกๆ ของการคัดค้าน ไฟฟ้าบ่อนอก กลุ่มครูตำบลบ่อนอก 10 คนเป็นแกนนำกลุ่มผู้คัดค้าน โดยฐานะเป็นปัญญาชนท้องถิ่น ที่ช่วยชาวบ้าน หาข้อมูลเรื่องผล

กระทบจากโรงไฟฟ้าถ่านหินตั้งแต่ปี 2538 แต่ กลุ่มครุนี้ได้เลิกสนับสนุนชาวบ้านไปแล้ว ครูโรงเรียนที่ยังมีจุดยืนคัดค้าน โครงการ โรงไฟฟ้าบ่อนอกอย่างต่อเนื่องและอย่างชัดเจนก็มี อาจารย์ใหญ่โรงเรียนบ้านหนองปูลุท ตั้งอยู่หมู่ 9 เทียงคนเดียว ปัจจุบัน ครูโรงเรียนส่วนใหญ่ไม่กล้าแสดงจุดยืนอย่างชัดเจนเนื่องจากเป็น “ข้าราชการ” แต่ที่สนับสนุนการคัดค้านมีจำนวนมาก

6.3.5. กลุ่มจัดตั้งโดยบริษัท

กลุ่มจัดตั้งโดยบริษัทเจ้าของโครงการที่เป็นกลุ่มแรก คือ “กลุ่มพัฒนาตำบลบ่อนอก” ที่นำโดยกลุ่มอดีตกำนัน⁸⁴ ซึ่งจัดตั้งขึ้นมาเมื่อประมาณปี 2540 กลุ่มนี้เคยนำชาวบ้านไปยื่นหนังสือต่อผวจ. ประจวบคีรีขันธ์ เพื่อสนับสนุนโครงการ โรงไฟฟ้าบ่อนอกเมื่อวันที่ 11 สิงหาคม 2541(ข่าวสด วันที่ 12 สิงหาคม 2541) แต่กลุ่มนี้ยังไม่ได้เป็นกลุ่มที่ดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง⁸⁵ อย่างไรก็ตามตั้งแต่ช่วงปลายปี 2542 เพื่อที่จะตอบโต้การเคลื่อนไหวของกลุ่มชาวบ้านฝ่ายคัดค้าน บริษัทกัลฟ์ฯ เริ่มเน้นการจัดตั้งมวลชนที่สนับสนุนโครงการ โดยให้ส่วนงานพัฒนาชุมชนยั่งยืนซึ่งเป็นแผนกที่อยู่ภายใต้สำนักงาน โรงไฟฟ้าบ่อนอก ปฏิบัติการทำงานมวลชนในพื้นที่

เอกสารเรื่อง “สรุปการปฏิบัติงานส่วนงานพัฒนาชุมชนยั่งยืน 12 เมษายน 2543 - 11 มกราคม 2544” (เอกสารภายใน) ของโครงการ โรงไฟฟ้าบ่อนอก (บริษัทกัลฟ์ฯ 2544: 3) ได้ระบุว่า ส่วนงานพัฒนาชุมชนยั่งยืนซึ่งเป็นหน่วยงานของสำนักงาน โรงไฟฟ้าบ่อนอก (นายยุทธพงศ์ ธิวาโมกษ์ เป็นหัวหน้าส่วนงาน) มีภาระหน้าที่ในการ “....2.3. ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดตั้งขององค์กรมวลชนเพื่อให้มวลชนส่วนใหญ่ในชุมชนมีโอกาสเข้ามีส่วนร่วมในกองทุนฯ และคณะกรรมการตรวจสอบฯ ตลอดจนกิจกรรมอื่นๆ ของชุมชนและของโครงการ...”

ในส่วนนี้ จะกล่าวถึงกลุ่มจัดตั้งของบริษัทกัลฟ์ฯ ซึ่งจัดตั้งขึ้นมาโดยการทำงานมวลชนของส่วนงานพัฒนาชุมชนยั่งยืน

6.3.5.1. ผู้รับผิดชอบการปฏิบัติงานกว้าง ผู้รับผิดชอบการปฏิบัติงานทางลึก และผู้รับผิดชอบการปฏิบัติงานยุทธศาสตร์

ส่วนงานพัฒนาชุมชนยั่งยืนของบริษัทกัลฟ์ฯ จัดตั้งกลุ่มฝ่ายสนับสนุน โดยสั่งให้ผู้นำท้องถิ่นรับผิดชอบในการประชาสัมพันธ์โครงการ โรงไฟฟ้าบ่อนอกในพื้นที่ ซึ่งส่วนงานพัฒนาชุมชนยั่งยืนแบ่งผู้รับผิดชอบเป็นสามประเภท ได้แก่ *ประเภทแรก*คือ ผู้รับผิดชอบการปฏิบัติงานทางกว้าง มีหน้าที่ในการทำข้อมูลมวลชนในพื้นที่ให้พนักงานบริษัทกัลฟ์ฯ ใช้เป็นคู่มือศึกษา และเป็นแนวทางให้เข้าไปพบปะพูดคุยให้ข้อมูลข่าวสาร แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับประชาชนในพื้นที่ และทำรายงานปฏิบัติงานประจำวันให้พนักงานลงปฏิบัติงานในพื้นที่เป้าหมาย และให้รายงานสภาพและเหตุการณ์การเคลื่อนไหวต่างๆ เป็นประจำวัน (บริษัทกัลฟ์ฯ 2544: 34) *ประเภทที่สอง*คือ ผู้รับผิดชอบการปฏิบัติงานทางลึก มีหน้าที่ในการเชื่อมความสัมพันธ์กลุ่มอาชีพ กลุ่มสังคม และบุคคลที่มีศักยภาพในพื้นที่ และเพิ่มความใกล้ชิดยิ่งขึ้น (บริษัทกัลฟ์ฯ 2544: 34) *ประเภทที่สาม*คือ ผู้รับผิดชอบการปฏิบัติงานยุทธศาสตร์ มีหน้าที่ในการประสาน ทำความเข้าใจ สร้างความสัมพันธ์ อบต.บ่อนอก และอบต.อ่าวน้อย และคณะกรรมการกองทุนประกันผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากโรงไฟฟ้าบ่อนอกระดับตำบล(บริษัทกัลฟ์ฯ 2544: 34 -35, 53) ผู้รับผิดชอบการปฏิบัติงานส่วนงานพัฒนาชุมชน

ยังยืนสามประเภทนี้⁸⁶ ถูกเรียกมาพบกันที่ศูนย์ปฏิบัติงานทุกวันเพื่อพูดคุยแลกเปลี่ยนทำความเข้าใจเกี่ยวกับงานและปัญหาต่างๆ ในการปฏิบัติงาน

ผู้รับผิดชอบการปฏิบัติงาน มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดซึ่งกันและกัน โดยฐานะเป็นแกนนำฝ่ายสนับสนุนโครงการ และล้วนแต่เป็นญาติหรือเพื่อนสนิทของกลุ่มอดีตกำนัน⁸⁷

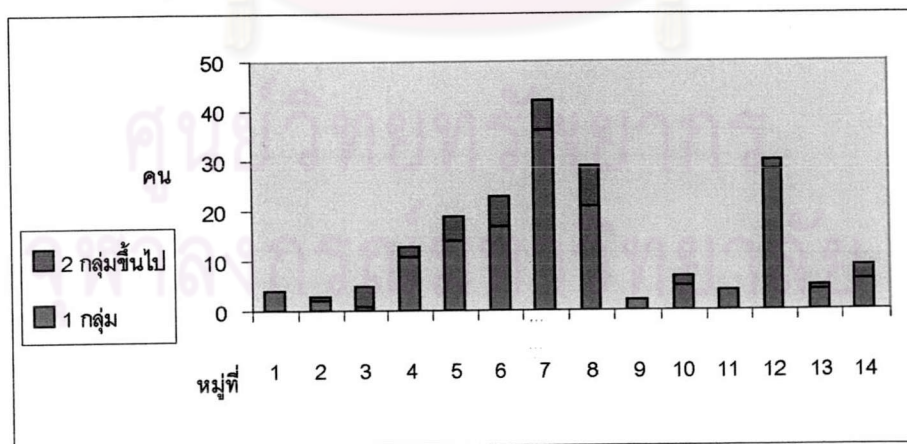
6.3.5.2. กลุ่มทอาชีพ และสังคมฝ่ายสนับสนุน

บริษัทกัลฟ์ฯ พยายามเข้ามาแทรกแซงประชาสัมพันธ์กลุ่มทางอาชีพที่มีอยู่ในพื้นที่ให้กลายเป็นกลุ่มมวลชนฝ่ายสนับสนุนแต่ก็ไม่ประสบความสำเร็จพอสมควร เนื่องจากว่า สมาชิกกลุ่มอาชีพส่วนใหญ่ผูกมัดกับผู้คัดค้าน จึงหันไปจัดตั้งกลุ่มทางอาชีพใหม่โดยใช้งบประมาณจากโรงไฟฟ้าบ่อนอกสนับสนุนการดำเนินงานของกลุ่ม โดยมีเงื่อนไขให้สมาชิกที่จะมาเข้ากลุ่มนั้นต้องสนับสนุนให้ก่อสร้างโรงไฟฟ้าด้วย

กลุ่มทางอาชีพที่จัดตั้งโดยบริษัทกัลฟ์ฯ มีทั้งหมด 7 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มประมงบ่อนอก⁸⁸ กลุ่มอาชีพเกษตรกร (กลุ่มชาวไร่ หมู่ 8)⁸⁹ กลุ่มเลี้ยงสัตว์(โคนม)⁹⁰ กลุ่มเลี้ยงสัตว์(โคเนื้อ)⁹¹ กลุ่มเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ⁹² กลุ่มสตรี⁹³ และกลุ่มออมทรัพย์ตำบลบ่อนอก⁹⁴ (บริษัทกัลฟ์ฯ 2544: 39) กลุ่มอาชีพเหล่านี้ส่งตัวแทนในคณะกรรมการกองทุนประกันผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากโรงไฟฟ้าบ่อนอกระดับตำบลและกองทุนพัฒนาชุมชน

นอกจากกลุ่มทางอาชีพต่างๆดังกล่าวนี้ มีการจัดตั้งกลุ่มพัฒนาชุมชนเพื่อความเป็นธรรม และมีโครงการส่งเสริมอาชีพแบบเศรษฐกิจพอเพียง ทั้งหมด 7 โครงการ โดยการนำของกลุ่มพัฒนาชุมชนเพื่อความเป็นธรรม ได้แก่ โครงการเลี้ยงไก่พันธุ์ไข่กลุ่มออมทรัพย์บ้านเข็ดกา โครงการเลี้ยงไก่พันธุ์เนื้อแบบประกันราคา โครงการเลี้ยงหมูฟาร์ม โครงการเลี้ยงวัวเนื้อแบบธรรมชาติ โครงการเลี้ยงหมู หมู่ 6 โครงการประมงชายฝั่งบ้านคลองเก่า โครงการสระน้ำ รพช. (กลุ่มพัฒนาชุมชนเพื่อความเป็นธรรม 2544: 14-25) โครงการเหล่านี้ได้รับการสนับสนุนด้านงบประมาณจากบริษัทกัลฟ์ฯ โดยคณะกรรมการกลุ่มพัฒนาชุมชนเพื่อความเป็นธรรมเป็นผู้รับผิดชอบแต่ละโครงการ

แผนภูมิที่ 6.6. จำนวนสมาชิกกลุ่มทางอาชีพของบริษัทกัลฟ์ฯ แต่ละหมู่บ้าน

ที่มา: รวบรวมข้อมูลจาก กลุ่มพัฒนาชุมชนเพื่อความเป็นธรรม. *จุลสารกลุ่มพัฒนาชุมชนเพื่อความเป็นธรรม ปีที่ 2 ชาติปีใหม่*. มกราคม 2544 ; บริษัทกัลฟ์ฯ. เอกสารเรื่อง “สรุปการปฏิบัติงานส่วนงานพัฒนาชุมชนยั่งยืน 12 เมษายน 2543 - 11 มกราคม 2544” (เอกสารภายใน). โครงการโรงไฟฟ้าบ่อนอก. มกราคม 2544

จากการศึกษา พบว่า กลุ่มทางอาชีพต่างๆ ที่ถูกตั้งขึ้นมาโดยได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากบริษัทกอล์ฟฯ ดังกล่าวนี มีความซ้อนทับกันในเรื่องสมาชิกค่อนข้างมาก ยอดจำนวนผู้คนที่เป็สมาชิกกลุ่มดังกล่าว มีทั้งหมด 168 คน 4 คนจากจำนวนทั้งหมดนี้ เข้าร่วมเป็นสมาชิกถึง 4 กลุ่ม 13 คนจากจำนวนทั้งหมดนี้ เข้าร่วมเป็นสมาชิกถึง 3 กลุ่ม และ 23 คนจากจำนวนทั้งหมดนี้ เข้าร่วมเป็นสมาชิกถึง 2 กลุ่ม

หากพิจารณาจำนวนสมาชิกแต่ละหมู่บ้าน ก็จะเห็นว่า หมู่ 7, 8 และ 12 ซึ่งเป็นหมู่บ้านที่ใหญ่บ้านเป็นแกนนำฝ่ายสนับสนุน มีจำนวนสมาชิกกลุ่มทางอาชีพของบริษัทฯ ค่อนข้างมาก ในขณะที่หมู่ 1, 2, 3, 9, 10, 11, 13 และ 14 มีจำนวนสมาชิกค่อนข้างน้อย หมู่บ้านเหล่านี้ ยกเว้นแต่หมู่ 3 และหมู่ 13 ส่วนแต่หมู่บ้านที่ใหญ่บ้าน คัดค้าน โครงการ(ดู แผนภูมิที่ 6.6.) แต่สำหรับหมู่ 3 มีจำนวนผู้คนที่สังกัดสองกลุ่มขึ้นไปค่อนข้างมาก

หมู่บ้านที่มีสมาชิกมากกว่า 5 % ของจำนวนประชากรทั้งหมดมีหมู่ 4, 8 และ 12 (ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 4 เป็นแกนนำฝ่ายสนับสนุน) และหมู่บ้านที่มีสมาชิกล้น้อยกว่า 1 % มีหมู่ 2, 9, 10, และ 11

กล่าวคือ สมาชิกกลุ่มอาชีพที่บริษัทจัดตั้งขึ้นส่วนใหญ่ เป็นชาวบ้านในหมู่บ้านที่ใหญ่บ้านเป็นแกนนำฝ่ายสนับสนุน ข้อมูลดังกล่าว มีความสอดคล้องกับการวิเคราะห์ของชาวบ้านฝ่ายคัดค้านที่ว่า สมาชิกกลุ่มทางอาชีพที่บริษัทกอล์ฟจัดตั้งขึ้นส่วนใหญ่ เป็นญาติ หรือเพื่อนห้องของผู้ใหญ่บ้านฝ่ายสนับสนุน (นายเจริญ วัคอักษร วันที่ 2 มกราคม 2545)

6.3.5.3.กลุ่มพัฒนาชุมชนเพื่อความเป็นธรรม

เมื่อวันที่ 25 กันยายน 2542 บริษัทกอล์ฟฯ จัดตั้งกลุ่มพัฒนาชุมชนเพื่อความเป็นธรรม โดยมีอดีตกำนันเป็นประธานกลุ่ม ผู้ใหญ่บ้านฝ่ายสนับสนุนเป็นรองประธานกลุ่ม

“ธรรมนุญกลุ่มพัฒนาชุมชนเพื่อความเป็นธรรม” (2543: 1) ระบุถึงอุดมการณ์ของกลุ่มว่า “...1.1.1. เพื่อความถูกต้องและเป็นธรรม 1.1.2. เพื่อยึดมั่น ในวิถีทางแห่งประชาธิปไตย 1.1.3. เพื่อประโยชน์สุขร่วมกันของชุมชน 1.1.4. เพื่อความสามัคคีขอประชาชนในตำบลบ่อนอกถือเขาถือเรา...” และระบุถึงภาระหน้าที่ของกลุ่มว่า “...1.2.2. ร่วมกันพัฒนาหมู่บ้านให้เข้มแข็งขึ้นและเกิดผลประโยชน์แก่ชุมชนอย่างยั่งยืน...”

ในธรรมนุญกลุ่มพัฒนาชุมชนเพื่อความเป็นธรรม ดังกล่าวนี ไม่มีแม้แต่คำเดียวที่ว่า จะสนับสนุนโครงการโรงไฟฟ้าบ่อนอก แต่อย่างใด ได้ข้อมูลมาว่า “...กิจกรรมสำคัญก็คือ สร้างพลังสนับสนุนหรือลดจำนวนคนคัดค้านโรงไฟฟ้าบ่อนอก ด้วยวิธีการหาสมาชิกเข้ากลุ่ม ใครหาได้ มีรางวัล 1,000 บาทต่อคน มีเบี้ยประชุมครั้งละ 300 บาทต่อคน สมาชิกทุกคนมีสิทธิกู้เงินจากกลุ่มฯ โดยบริษัทกอล์ฟฯ สนับสนุนเงินให้เพื่อไปลงทุนอะไรก็ได้ ปัจจุบัน กลุ่มพัฒนาชุมชนเพื่อความเป็นธรรม มีกรรมการ 42 คน(นายธนาโชติ วัชชากร วันที่ 3 มีนาคม 2545) ส่วนใหญ่เป็นพี่น้องหรือญาติกันเป็นส่วนใหญ่⁹⁵ (นายอนันต์ พงษ์พัฒนสกุล วันที่ 21 ธันวาคม 2544)

กลุ่มพัฒนาชุมชนเพื่อความเป็นธรรมดำเนิน โครงการส่งเสริมอาชีพแบบเศรษฐกิจพอเพียงทั้ง 9 โครงการโดยได้รับบสนับสนุนจากบริษัทเจ้าของโครงการ ได้แก่ โครงการเลี้ยงไก่พันธุ์ไขกลุ่มออมทรัพย์บ้านเข็ดคา⁹⁶ โครงการเลี้ยงไก่พันธุ์เนื้อแบบประกันราคา หมู่ 7⁹⁷ โครงการเลี้ยงหมูฟาร์ม⁹⁸ โครงการเลี้ยงหมูหมู่ 6⁹⁹ โครงการเลี้ยงวัวเนื้อแบบธรรมชาติ¹⁰⁰ โครงการประมงชายฝั่งบ้านคลองเก่า¹⁰¹ โครงการเลี้ยงวัวเนื้อแบบธรรมชาติ หมู่ 14¹⁰² โครงการสระน้ำ รพช.หมู่ 7 ทั้งนี้สรุปได้ในตารางที่ 6.2.

ตารางที่ 6.2. โครงการส่งเสริมอาชีพแบบเศรษฐกิจพอเพียง

ชื่อโครงการ	ผู้เข้าร่วมโครงการ	จำนวนผู้เข้าร่วม	งบประมาณ	ระยะเวลาของโครงการ
โครงการเลี้ยงไก่พันธุ์ไขกลุ่ม ออมทรัพย์บ้านเข็ชฌา	ผู้เฒ่าของ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 12	27 คน	420,000 บาท	วันที่ 17 มกราคม 2543 ถึงวันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2544
โครงการเลี้ยงไก่พันธุ์เนื้อแบบ ประกันราคา	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 7 และญาติของผู้ใหญ่ บ้าน	29 คน	169,156 บาท	วันที่ 2 สิงหาคม 2543 ถึง วันที่ 30 มิถุนายน 2547
โครงการเลี้ยงหมูฟาร์ม	ผู้ใกล้ชิดกับผู้ใหญ่บ้านหมู่ 8	2 คน	24,000 บาท	วันที่ 1 สิงหาคม 2543 ถึง วันที่ 3 มกราคม 2544
โครงการเลี้ยงหมู หมู่ 6	ชาวบ้านที่สนับสนุนโรงไฟฟ้า	3 คน	36,000 บาท	วันที่ 27 กรกฎาคม 2543 ถึงวันที่ 26 มกราคม 2544
โครงการเลี้ยงวัวเนื้อแบบ ธรรมชาติ	ผู้ใกล้ชิดกับผู้ใหญ่บ้านหมู่ 8	8 คน	204,000 บาท	วันที่ 1 สิงหาคม 2543 ถึง วันที่ 1 สิงหาคม 2544
โครงการประมงชายฝั่งบ้าน คลองเก่า	ญาติของผู้ใหญ่บ้านหมู่ 5	5 คน	204,000 บาท	วันที่ 1 สิงหาคม 2543 ถึง วันที่ 1 สิงหาคม 2544
โครงการเลี้ยงวัวเนื้อแบบ ธรรมชาติ หมู่ 14	ชาวบ้านที่สนับสนุนโรงไฟฟ้า	6 คน	60,000 บาท	วันที่ 10 สิงหาคม 2543 ถึงวันที่ 10 สิงหาคม 2544
โครงการสระน้ำ รพช.หมู่ 7	ผู้ใกล้ชิดกับผู้ใหญ่บ้านหมู่ 7	10 คน	-	-

ที่มา: รวบรวมจาก กลุ่มพัฒนาชุมชนเพื่อความเป็นธรรม. *เอกสารกลุ่มพัฒนาชุมชนเพื่อความเป็นธรรม ปีที่ 1 สวัสดิ์ปีใหม่. มกราคม 2543 และ
เอกสารกลุ่มพัฒนาชุมชนเพื่อความเป็นธรรม ปีที่ 2 สวัสดิ์ปีใหม่. มกราคม 2544.*

นอกจากการสนับสนุนโครงการดังกล่าว กลุ่มพัฒนาชุมชนเพื่อความเป็นธรรมยังสนับสนุนโครงการต่างๆ ในอำเภอเมือง อำเภอกุยบุรี เพื่อสร้างแนวร่วมสนับสนุนโครงการโรงไฟฟ้าบ่อนอก อาทิ โครงการอบรมเยาวชนด้านสารสนเทศและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่สกอ. กุยบุรีเสนา มา โดยมอบเงินจำนวน 30,000 บาท (สรุปการประชุมคณะกรรมการกลุ่มพัฒนาชุมชนเพื่อความเป็นธรรม วันที่ 30 กันยายน 2543) และได้ดำเนินการผลักดันการสร้างโรงไฟฟ้าบ่อนอกมาโดยตลอด¹⁰³

6.3.5.4. คณะกรรมการกองทุนประกันผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม และกองทุนเพื่อการพัฒนาชุมชน

เมื่อวันที่ 24 พฤษภาคม 2544 ผู้จัดการสำนักงานโครงการโรงไฟฟ้าบ่อนอกเปิดเผยว่า โครงการจะจัดตั้งกองทุน 230 ล้านบาท เพื่อเป็นหลักประกันให้กับตำบลบ่อนอก 150 ล้านบาท และตำบลอ่าวน้อย 80 ล้านบาท และมีส่วนที่โครงการจะสนับสนุนให้ชุมชนอีกปีละ 4 ล้านบาท ตลอดโครงการ 25 ปี โดยมีคณะกรรมการตำบลเข้ามาจัดการเองทั้งหมด(ข่าวสด วันที่ 25 พฤษภาคม 2544) ต่อมาเมื่อวันที่ 8 มิถุนายน 2544 บริษัทกัลฟ์ฯ เรียกตัวแทนกลุ่มทางอาชีพมาประชุมกัน ณ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน เพื่อจัดตั้งกองทุนชดเชยผลกระทบจากโรงไฟฟ้า 150 ล้านบาทระดับตำบล 2 ตำบล (บันทึกข้อตกลง การจัดตั้งกองทุนประกันผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและกองทุนเพื่อการพัฒนาชุมชน ส่วนที่ 1 ข้อที่ 6) พร้อมกับกองทุนเพื่อการพัฒนาชุมชนอีกปีละ 4 ล้านบาท(บันทึกข้อตกลง การจัดตั้งกองทุนประกันผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและกองทุนเพื่อการพัฒนาชุมชน ส่วนที่ 1 ข้อที่ 12)¹⁰⁴

สำหรับกองทุนตำบลบ่อนอก มีมติตั้งนายตำบลบ่อนอก และผู้ใหญ่บ้านหมู่ 13 เป็นผู้แทนประชาชนจากตำบลบ่อนอก เป็นหลัก คณะกรรมการบริหารกองทุนคนอื่นๆ ส่วนใหญ่ก็เป็นแกนนำผู้สนับสนุนโครงการซึ่งเป็นกลุ่มเดียวกันกับกลุ่มนายหน้าที่รวบรวมที่ดินขายให้โรงไฟฟ้าในอดีต

เท่าที่ผ่านมา คณะกรรมการกองทุนประกันผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมโรงไฟฟ้าบ่อนอกและกองทุนเพื่อการพัฒนาชุมชนตำบลบ่อนอก และตำบลอ่าวน้อยเดินทางไปศึกษาดูงานโรงไฟฟ้าถ่านหิน และทำเทียบเรือที่มาบตาพุด จังหวัดระยอง และเดินทางไปศึกษาดูงานโรงไฟฟ้าบางปะกง และการเลี้ยงปลาในกระชังในแม่น้ำบางปะกง โดยบริษัทกัลฟ์ฯ เป็นผู้จัดทัวร์ และเมื่อวันที่ 9 พฤศจิกายน 2544 ประธานกองทุนเพื่อการพัฒนาชุมชนตำบลบ่อนอกและตำบลอ่าวน้อย เข้าพบและมอบหนังสือให้กับนายจตุรงค์ ฉายแสง รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ในขณะนั้น

คณะกรรมการกองทุนประกันผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและกองทุนเพื่อการพัฒนาชุมชน ประกอบด้วยกรรมการกองทุน 19 คน ซึ่งเป็นตัวแทนกลุ่มทางอาชีพที่บริษัทกัลฟ์ฯ จัดตั้งขึ้นมา ที่ปรึกษา 2 คน และผู้ทรงวุฒิ 2 คน ซึ่งเป็นอาจารย์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

6.3.5.5. คณะกรรมการไตรภาคีโรงไฟฟ้าบ่อนอก

คณะกรรมการไตรภาคีโรงไฟฟ้าบ่อนอก คือ คณะกรรมการที่มาจากตัวแทนจาก 3 ฝ่าย คือ ผู้ทรงคุณวุฒิ ประชาชนในชุมชน และภาคเอกชนผู้ลงทุน ได้ตกลงหาจุดร่วม ในการดำเนินการกิจกรรมร่วมกัน โดยมีทิศทางและแนวทาง ในการปฏิบัติงาน เพื่อควบคุม ตรวจสอบ กำหนดนโยบายทิศทางและขั้นตอนการบริหารกองทุนประกันผลกระทบสิ่งแวดล้อมและให้คำปรึกษาแก่คณะกรรมการกองทุนเพื่อการพัฒนาชุมชน (บันทึกข้อตกลง การจัดตั้งกองทุนประกันผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและกองทุนเพื่อการพัฒนาชุมชน ส่วนที่ 1 ข้อที่ 1)

บทบาทสำคัญของไตรภาคีคือ การผดุงไว้ซึ่งความยุติธรรมไม่ให้เกิดความเหลื่อมล้ำระหว่างภาคอุตสาหกรรม การลงทุนและประชาชนภายในชุมชน ไม่ก่อให้เกิดการเอาเปรียบ ซึ่งกันและกัน โดยบทบาทของไตรภาคี จะพิจารณาวินิจฉัยข้อมูล จากคณะกรรมการประกัน ผลกระทบ ด้านสิ่งแวดล้อม หากกรณี มีข้อพิพาทระหว่างโครงการฯและประชาชน ผู้ได้รับความเสียหาย โดยขั้นตอนของข้อมูลจะพิจารณาตามเหตุและผลของ สมมุติฐาน ที่มีการพิสูจน์ทราบบนพื้นฐานที่มีการสำรวจเบื้องต้น (บันทึกข้อตกลง การจัดตั้งกองทุนประกันผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและกองทุนเพื่อการพัฒนาชุมชน ส่วนที่ 1 ข้อที่ 3)

6.3.6. เครือญาติ

อย่างเช่นเดียวกับกับกรณีของบ้านกรูด กลุ่มผู้คัดค้าน โครงการ โรงไฟฟ้าบ่อนอก ก็เป็น “กองทัพสัมพันธ์มิตรของเครือญาติต่างๆ” ที่ตระหนักถึง “วิกฤติ” จากโครงการ โรงไฟฟ้าถ่านหินต่อการดำรงชีพของตัวเองเช่นเดียวกับที่บ้านกรูด

เครือญาติต่างๆที่ประกอบกลุ่มผู้คัดค้านเชื่อมโยงกันซึ่งกันและกัน มีลักษณะที่เป็นเครือข่ายการสื่อสารภายในชุมชน ข้อแตกต่างในลักษณะความสัมพันธ์ทางเครือญาติระหว่างกลุ่มผู้คัดค้านบ้านกรูด และบ่อนอก คือ

ประการแรก ผู้นำหลักในกรณีบ่อนอก มีพื้นฐานเครือญาติค่อนข้างมั่นคงกว่า ดังเช่น ประธานกลุ่มรักษ์ท้องถิ่นบ่อนอก ไม่ใช่เป็นคนบ่อนอก โดยกำเนิดเช่นเดียวกับประธานกลุ่มอนุรักษ์ชนวนชาติและสิ่งแวดล้อมบ้านกรูด แต่ทว่า ญาติฝ่ายภรรยา เป็นตระกูลที่ดังของตำบลบ่อนอก ทั้งบิดาและปู่เป็นอดีตกำนันตำบลบ่อนอก บิดาและปู่ได้ดำรงตำแหน่งมากกว่า 20 ปี เมื่อปู่ลาออกจากตำแหน่งเนื่องจากครบอายุ 60 ปี บิดาได้รับเลือกเป็นกำนันแทน ตระกูลนี้ จึงครอบครองตำแหน่งกำนันมากกว่า 40 ปีอย่างต่อเนื่อง(นางกรณีย์อุมา

พฤษภาคม วันที่ 3 มีนาคม 2545) นอกจากนั้น พี่ชายของประธาน เป็นเจ้าอาวาสวัดที่แยกบ่อนอกมาหลายปี แล้วจึงได้รับความเคารพจากชาวบ้านทั่วไป เป็นผู้นำศาสนาที่เป็นศูนย์กลางทางจิตใจของชุมชน ที่ปรึกษากลุ่มรักษ์ท้องถิ่นบ่อนอก ซึ่งมีบทบาทในการประสานงานระหว่างกลุ่มกำนันผู้ใหญ่บ้าน อบต. และกลุ่มรักษ์ท้องถิ่นบ่อนอก มีความสัมพันธ์ทางญาติกับผู้ปกครองท้องถิ่นบางคน

ประการที่สอง ดังได้กล่าวมาแล้ว ในกรณีบ้านกรูด เครือญาติที่ประกอบกลุ่มผู้คัดค้านไม่ค่อยมีความสัมพันธ์กับกลุ่มผู้นำท้องถิ่น (กำนันผู้ใหญ่บ้าน) แต่ด้านบ่อนอก ญาติของผู้ใหญ่บ้านเข้ามาประกอบส่วนสำคัญของ “กองทัพสัมพันธ์มิตรของเครือญาติต่างๆ” และเนื่องจากกลุ่มผู้คัดค้านได้ประสบความสำเร็จในการส่งตัวแทนไปปรับตำแหน่งผู้นำทางการปกครองท้องถิ่นโดยการขับไล่ผู้นำท้องถิ่นเดิม ปัจจุบันนี้ กลุ่มผู้คัดค้านจึงเชื่อมโยงกับกลุ่มผู้นำทางการปกครองท้องถิ่นค่อนข้างเหนียวแน่น ขณะเดียวกัน จะเห็นได้ยิ่งกว่า กลุ่มผู้นำทางการปกครองท้องถิ่นที่เติบโตขึ้นมาที่มีความสัมพันธ์ทางญาติซึ่งกันและกันภายในด้วย¹⁰⁵

ประการที่สาม เนื่องจากบางส่วนของชาวบ้านบ่อนอก เป็นผู้อพยพย้ายมาจากพื้นที่อื่นสมัยรุ่นพ่อแม่ อย่างเช่นจังหวัดเพชรบุรี ความสัมพันธ์ทางญาติของกลุ่มผู้คัดค้านกระจายไปนอกเขตตำบลบ่อนอกอย่างกว้างขวางมาก กลุ่มผู้คัดค้านส่วนหนึ่งยังมีการติดต่อกันกับญาติพี่น้องที่บ้านเกิด อนึ่ง บางคนก็มีญาติพี่น้องในตัวเมืองประจวบฯ ซึ่งเครือญาติที่กระจายไปภายนอกตำบลบ่อนอก เป็นส่วนประกอบสำคัญของผู้สนับสนุนขบวนการ(adherents)

ความแตกแยกระหว่างฝ่ายคัดค้านและฝ่ายสนับสนุน ในกรณีบ่อนอกเกิดขึ้นมาจากความขัดแย้งระหว่างกลุ่มผู้นำท้องถิ่นเดิมกับกลุ่มผู้นำท้องถิ่นใหม่ กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ ช่องที่แยก(clef)ในชุมชนบ่อนอกอยู่ระหว่างเครือญาติกลุ่มผู้นำท้องถิ่นเดิม¹⁰⁶ กับกลุ่มผู้นำท้องถิ่นใหม่อย่างชัดเจน ประธานกลุ่มรักษ์ท้องถิ่น(เอกสารเรื่อง “พลเมืองถกพลังงาน”: 58)ได้กล่าวว่า “...เราไม่เสียสละให้ผู้กระหาย ไม่ก็ตระกูล...” โดยได้แยกคำพูดของนายวิระวัช ชาญนเคชะ อดีตผู้ว่าการกฟผ. (เอกสารเรื่อง “พลเมืองถกพลังงาน”: 58) ที่ว่า “..คนส่วนน้อยต้องเสียสละเพื่อคนส่วนใหญ่...” ในความเป็นจริงแล้ว ตระกูลที่เป็น “...ผู้กระหาย...” ผลประโยชน์ที่บ่อนอก มีเพียงไม่กี่ตระกูลเท่านั้นอย่างที่แกนนำฝ่ายคัดค้านได้กล่าวไว้

จากการศึกษาพบว่า ประมาณ ร้อยละ 26 (43 คน) ของจำนวนสมาชิกกลุ่มจัดตั้งของบริษัททั้งหมด 168 คน เป็นตระกูลของผู้ใหญ่บ้าน และสมาชิกอบต.ดังกล่าวนี้ หากคิดรวมไปถึงจำนวนสมาชิกที่เป็นญาติกับตระกูลดังกล่าวแต่ใช้นามสกุลต่างกัน ร้อยละ 30-40 ของจำนวนสมาชิกกลุ่มจัดตั้งของบริษัททั้งหมดน่าจะมีความสัมพันธ์ทางญาติกับตระกูลดังกล่าว กล่าวโดยสรุปก็คือ ฝ่ายสนับสนุนประกอบด้วยเครือญาติของกลุ่มผู้ใหญ่บ้าน และสมาชิกอบต.โดยอดีตกำนัน เป็นผู้นำ เป็นส่วนใหญ่ และชาวบ้านที่อยากจะอยู่ภายใต้อุปถัมภ์ของกลุ่มผู้นำท้องถิ่นเดิมนี่ซึ่งพยายามเอาใจแกนนำฝ่ายสนับสนุน โดยสมัครเข้ามาเป็นสมาชิกกลุ่มพัฒนาชุมชนเพื่อความเป็นธรรมและกลุ่มอาชีพต่างๆที่เป็นกลุ่มจัดตั้งของบริษัททั้งหลาย(นางคง พุ่มมา วันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2545)

6.4. สรุป

ในบทนี้ ได้พิจารณาประเด็นที่ว่า กลุ่มต่างๆ ในระดับท้องถิ่น อาทิ กลุ่มกำนันผู้ใหญ่บ้าน สมาชิกอบต. และเทศบาล คณะกรรมการหมู่บ้าน กลุ่มทางอาชีพต่างๆ ตลอดจนกลุ่มจัดตั้งของบริษัทเจ้าของโครงการ มีส่วนเกี่ยวข้องในกระบวนการความขัดแย้งในเรื่อง โครงการ โรงไฟฟ้าหินกรูดและบ่อนอกมากน้อยแค่ไหน อย่างไร และผู้คนที่เป็นแกนนำกลุ่มต่างๆ ผูกพันกับกลุ่มผู้คัดค้านและกลุ่มผู้สนับสนุนอย่างไร ข้อมูลดัง

กล่าว มีความสำคัญในการทำความเข้าใจลักษณะสนามพหุสัมพันธ์ขององค์กรในกรณีขบวนการคัดค้านโครงการโรงไฟฟ้าหินกรูดและบ่อนอก

ในบริบทของสังคมไทย โดยเฉพาะสังคมชนบท แทบไม่มีการจัดตั้งองค์กรนอกเหนือจากการจัดตั้งกลุ่มทางอาชีพ และเนื่องจากว่า กลุ่มทางอาชีพที่จัดตั้งขึ้นมาตามนโยบายของหน่วยงานราชการ ไม่ได้จัดตั้งขึ้นมาบนพื้นฐานความสมัครใจของชาวบ้าน โดยแท้จริง ชาวบ้านจึงไม่ค่อยยึดมั่นความเป็นสมาชิกของแต่ละกลุ่มที่ตัวเองสังกัดอยู่ ด้วยเหตุนี้ ในกรณีของไทย การที่ระดมองค์กร/กลุ่มทางสังคม “แบบทางการ” ที่มีอยู่ (pre-existing “formal” organizations) ให้เป็นแหล่งทรัพยากรในขบวนการ เป็นเรื่องยาก กล่าวคือ ดังได้เห็นมาแล้ว กลุ่มทางสังคมที่มีอยู่ ส่วนใหญ่ประกอบด้วยชาวบ้านฝ่ายสนับสนุนและคัดค้านอยู่ร่วมกัน ไม่ค่อยมีกลุ่มที่ดำเนินกิจกรรมใดๆ เพื่อคัดค้านหรือสนับสนุนโครงการ ในนามของกลุ่มอย่างเป็นทางการ ปัจจัยสำคัญในเชิงสนามพหุสัมพันธ์ขององค์กรที่ทำให้เกิดการแบ่งแยกอย่างชัดเจนระหว่างฝ่ายสนับสนุนและคัดค้านในชุมชนเกิดขึ้นมา คือ ช่องที่แยก(clef)ระหว่างองค์กร/กลุ่มทางสังคม “แบบไม่เป็นทางการ” ที่มีอยู่ (pre-existing “informal” organizations) เช่น บรืวารของกำนันผู้ใหญ่บ้าน และเครือญาติ

โดยเฉพาะที่บรืวารกำนันผู้ใหญ่บ้าน เป็นปัจจัยสำคัญที่กำหนดลักษณะสนามพหุสัมพันธ์ขององค์กรในระดับท้องถิ่น เนื่องจากว่า กำนัน ผู้ใหญ่บ้านส่วนใหญ่มีฐานะเศรษฐกิจค่อนข้างดีในหมู่บ้าน เป็นคนที่มีญาติจำนวนมาก เป็นผู้คนที่มิช้องทางติดต่อกับหน่วยงานราชการ และมีอำนาจหน้าที่ปกครองราษฎรที่อยู่ในเขตตำบล และหมู่บ้าน อำนาจหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้านเกี่ยวข้องกับการรักษาความสงบเรียบร้อยในตำบล ดูแลรักษาสิ่งที่เป็นสาธารณะประโยชน์ตามพรบ. ลักษณะปกครองท้องที่ ทั้งหมดนี้ ทำให้กำนันผู้ใหญ่บ้านสามารถรักษาอิทธิพลของตนเองในตำบล และหมู่บ้าน ได้ หากองค์กรการเคลื่อนไหวสามารถร่วมมือกับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ได้ ก็จะสามารถขยายการเชื่อมต่อในท้องถิ่น ได้ง่ายขึ้น โดยอาศัยอิทธิพลและบารมีของกำนันผู้ใหญ่บ้าน

อย่างไรก็ตาม จากการศึกษาส่วนนี้ สามารถสรุปข้อสังเกตสำคัญที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างองค์กร/กลุ่มทางสังคม “แบบทางการ” ที่มีอยู่ (pre-existing “formal” organizations) กับ กลุ่มผู้คัดค้าน บางประการซึ่งสรุปได้ จำแนกตามแต่ละพื้นที่ ด้านบ้านกรูด มีข้อสังเกตดังนี้

ประการแรก กลุ่มผู้คัดค้าน ไม่ผูกพันกับกลุ่มกำนันผู้ใหญ่บ้าน และกลุ่มสมาชิกอบต. *ประการที่สอง* กลุ่มกำนันผู้ใหญ่บ้านกับกลุ่มสมาชิกอบต. มีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดโดยผลประโยชน์ร่วมกัน *ประการที่สาม* กลุ่มผู้คัดค้าน มีความซอ้นทับกันกับกลุ่มชาวประมง และกลุ่มเยาวชนรักษำบ้านกรูดทั้งในระดับองค์กรและระดับปัจเจกชน ซึ่งทำให้เกิดความเหนียวแน่นภายในกลุ่มผู้คัดค้าน แต่สามกลุ่มนี้อยู่ในเขตเทศบาลตำบลบ้านกรูด ไม่ค่อยมีความสัมพันธ์กับกลุ่มทางสังคมในเขตอบต. *ประการที่สี่* แกนนำกลุ่มทางอาชีพต่างๆ มักจะมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับกลุ่มกำนันผู้ใหญ่บ้านและอบต. อนึ่ง มีความสัมพันธ์เชิงผลประโยชน์กับบริษัทเจ้าของโครงการ และ *ประการที่ห้า* แกนนำกลุ่มผู้คัดค้านบางส่วน เป็นผู้นำชุมชนในระดับกรรมการหมู่บ้าน แต่ในเขตอบต. ธรรมนูญหมู่บ้านมักจะเป็นญาติ หรือเพื่อนพ้องของกำนันผู้ใหญ่บ้านและสมาชิกอบต.

ด้านบ่อนอก มีข้อสังเกตดังนี้ *ประการแรก* คือ เมื่อเปรียบเทียบกับด้านบ้านกรูด กลุ่มผู้คัดค้านที่บ่อนอกมีความสัมพันธ์กับกลุ่มกำนันผู้ใหญ่บ้านอย่างใกล้ชิดมากกว่า ดังได้เห็นมาแล้ว ในขณะที่ กำนันเป็นแกนนำคนหนึ่งของกลุ่มผู้คัดค้าน และผู้ใหญ่บ้านอีก 5 คนก็เป็นผู้นำชุมชนที่สนับสนุนขบวนการมาโดยตลอด มีความซอ้นทับกันในระดับปัจเจกชน ระหว่างกลุ่มกำนันผู้ใหญ่บ้านบางส่วน กับกลุ่มผู้คัดค้าน

ประการที่สอง ผู้ใหญ่บ้านบางคนยังเป็นญาติกับสมาชิกอบต. และกลุ่มกำนันคนปัจจุบันก็มีความใกล้ชิดกับสมาชิกอบต.บางคน ก็คือ กลุ่มกำนันผู้ใหญ่บ้านกับอบต. ก็มีความซอันทักกันในระดับปัจเจกชน *ประการที่สาม* หมู่บ้านที่มีผู้ใหญ่บ้านฝ่ายคัดค้าน สมาชิกกลุ่มทางอาชีพส่วนใหญ่มักจะเป็นฝ่ายคัดค้าน ในทางตรงกันข้าม หมู่บ้านที่มีผู้ใหญ่บ้านฝ่ายสนับสนุน สมาชิกกลุ่มทางอาชีพส่วนใหญ่มักจะเป็นฝ่ายสนับสนุน ทั้งนี้สะท้อนให้เห็นว่า บริวารของผู้ใหญ่บ้านมีความซอันทักกับกลุ่มทางอาชีพ ทำที่ของผู้ใหญ่บ้านจึงส่งผลกระทบต่อทำที่ของสมาชิกกลุ่ม อนึ่ง แม้มีความเป็นกลุ่มเดียวกันของแต่ละกลุ่มอาชีพน้อยก็ตาม แต่ในกรณีกลุ่มอาชีพที่สมาชิกส่วนใหญ่ เป็นฝ่ายคัดค้าน ถือว่า เป็นปัจจัยอย่างหนึ่งที่เสริมสร้างความเป็นอันเดียวกันในหมู่ผู้คัดค้านก็ได้ *ประการที่สี่* แกนนำกลุ่มผู้คัดค้านบางส่วน เป็นผู้นำชุมชนในระดับกรรมการหมู่บ้าน และ *ประการที่ห้า* หมู่บ้านต่างๆ ในตำบลบ่อนอกยังมีลักษณะเป็นชุมชนมากกว่า ด้านบ้านกรูด

สำหรับความสัมพันธ์ระหว่างองค์กร/กลุ่มทางสังคม “แบบไม่เป็นทางการ” ที่มีอยู่ (pre-existing “informal” organizations) กับกลุ่มผู้คัดค้าน ด้านบ้านกรูด เครือญาติฝ่ายคัดค้านแทบไม่มีความซอันทักกันกับเครือญาติของกลุ่มกำนันผู้ใหญ่บ้าน และเนื่องจากกำนันผู้ใหญ่บ้านผูกพันกับเจ้าของโครงการ บริวารของกำนันผู้ใหญ่บ้านก็แทบไม่มีความซอันทักกันกับเครือญาติของผู้คัดค้าน ด้านบ่อนอก เนื่องจากกลุ่มกำนันผู้ใหญ่บ้านครึ่งหนึ่งเป็นฝ่ายคัดค้าน (ในช่วงแรกๆของการคัดค้าน มี 3 คนในผู้ใหญ่บ้านทั้งหมด 13 คน แต่จำนวนผู้ใหญ่บ้านฝ่ายคัดค้านเพิ่มมากขึ้น โดยขับไล่ผู้ใหญ่คนเก่า ดู บทที่ 9) และมีความซอันทักกันกับแกนนำกลุ่มผู้คัดค้าน เครือญาติ และบริวารของกำนันผู้ใหญ่บ้านมีความซอันทักกับกลุ่มผู้คัดค้าน อนึ่ง เครือญาติและบริวารของกำนันเก่า(บิดาและปู่ของแกนนำฝ่ายคัดค้าน) ยังมีความซอันทักกันกับกลุ่มผู้คัดค้านด้วย ฝ่ายสนับสนุนจึงเป็นญาติและเพื่อนท้องของอดีตกำนัน และกลุ่มผู้ใหญ่บ้านที่ใกล้ชิดกับอดีตกำนัน

กล่าวโดยสรุป ในแง่ของความเหนียวแน่นของการเชื่อมต่อกัน (linkage strength) ภายในกลุ่มผู้คัดค้าน ความสัมพันธ์ภายในกลุ่มผู้คัดค้านที่บ้านกรูด กับที่บ่อนอก จะกล่าวได้ว่า มีความเหนียวแน่นมาก ด้านบ้านกรูด มีความซอันทักกันทั้งในระดับองค์กรและในระดับปัจเจกชนกับกลุ่มประมงและกลุ่มเยาวชน ด้านบ่อนอก มีความซอันทักกับกลุ่มผู้ใหญ่บ้านและสมาชิกอบต. ในระดับปัจเจกชน และมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดทางญาติ อย่างไรก็ตาม ในแง่ของความกว้างขวาง (linkage breadth) ของการเชื่อมต่อกัน ด้านบ้านกรูด องค์กร กลุ่ม เครือญาติที่เชื่อมต่อกันกับกลุ่มผู้คัดค้านส่วนใหญ่ เฉพาะอยู่ในเขตเทศบาลตำบลบ้านกรูด ไม่ค่อยมีการเชื่อมต่อกันกับกลุ่มต่างๆที่อยู่ในเขตอบต.ธงชัย กล่าวคือ ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มคัดค้านที่บ้านกรูด กับกลุ่มอื่นๆ ในท้องถิ่น ไม่ค่อยมีความกว้างมากเท่าใดนัก ในทางตรงกันข้าม ด้านบ่อนอก ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มผู้คัดค้านกับกลุ่มอื่นๆ ในท้องถิ่น มีความกว้างมาก(great breadth of linkage) ดังได้กล่าวมาแล้ว เครือญาติและเพื่อนท้องของผู้คัดค้านยังเชื่อมต่อกันกับกลุ่มต่างๆนอกท้องถิ่นด้วย

¹ ตามพรบ. ลักษณะปกครองท้องที่ฯ ในหมู่บ้านหนึ่ง ให้มีผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายปกครอง หมู่บ้านละ 2 คน

² *ครั้งแรกคือ* การเปลี่ยนแปลงผู้ใหญ่บ้านหมู่ 7 โดยการเลือกตั้งผู้ใหญ่บ้าน เมื่อวันที่ 16 มิถุนายน 2541 ด้วยนายวิเชียร ทองคำ ได้พ้นจากตำแหน่งผู้ใหญ่บ้าน ทำให้มีการเลือกตั้ง มีผู้สมัคร 2 คน คือ นายอนุวัฒน์ ศรีสุข และนายวิเชียร ทองคำ มีผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 642 คน นายอนุวัฒน์ ศรีสุข ได้คะแนน 179 คะแนน นายวิเชียร ทองคำ ได้คะแนน 106 คะแนน จึงเป็นอันว่า นายอนุวัฒน์ ศรีสุข ได้เลือกเป็นผู้ใหญ่บ้านหมู่ 7 แทนนายวิเชียร ทองคำ(พ.ณ. 7 ประกาศ เรื่อง ผลการเลือกตั้งผู้ใหญ่บ้าน 2541a) *ครั้งที่สองคือ* การเปลี่ยนแปลงผู้ใหญ่บ้านหมู่ 11 โดยการเลือกตั้งผู้ใหญ่บ้าน เมื่อวันที่ 13 กรกฎาคม 2541 ด้วยนายสมบุญ บุตรรักษ์ ได้ดำรงตำแหน่งครบวาระ 5 ปี ในวันที่ 28 มิถุนายน 2541 และได้พ้นจากตำแหน่งในวันที่

29 มิถุนายน 2541 จึงมีการเลือกตั้ง อำเภอบางสะพาน ได้กำหนดระยะเวลารับสมัครรับเป็นผู้ใหญ่บ้าน ปรากฏว่า มีผู้สมัครเพียงคนเดียว คือ นายวัฒนา ดิลกจากรัตน์ นายวัฒนาจึงได้รับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้านหมู่ 11 ตั้งแต่วันที่ 13 กรกฎาคม 2541 แทนนายสมบุญ บุตรรักษ์ (คำสั่งอำเภอบางสะพาน ที่ 282/2541 ; พ.ญ. 7 ประกาศ เรื่อง ผลการเลือกตั้งผู้ใหญ่บ้าน 2541b) *ครั้งที่สามคือ* การเปลี่ยนแปลงผู้ใหญ่บ้านหมู่ 1 โดยการเลือกตั้งผู้ใหญ่บ้าน เมื่อวันที่ 11 เมษายน 2544 ด้วยนายบรรจง จักรแก้ว ได้พ้นจากตำแหน่ง เนื่องจากอายุครบ 60 ปีบริบูรณ์ ทำให้มีการเลือกตั้ง มีผู้สมัคร 3 คน คือ นายบรรจบ ปิ่นพรม นายศิริพงษ์ เทียงธรรม และนายอุดม พันธุ์ดี มีผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 494 คน นายบรรจบ ปิ่นพรม ได้ 142 คะแนน นายศิริพงษ์ เทียงธรรม ได้ 110 คะแนน และนายอุดม พันธุ์ดี ได้ 50 คะแนน จึงเป็นอันว่า นายบรรจบ ปิ่นพรม ได้รับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้านหมู่ 1 แทนนายบรรจง จักรแก้ว (ที่ ปช. 0018/1489 วันที่ 2 เมษายน 2544; พ.ญ. 7 ประกาศ เรื่อง ผลการเลือกตั้งผู้ใหญ่บ้าน 2544a) *ครั้งที่สี่คือ* การเปลี่ยนแปลงผู้ใหญ่บ้านหมู่ 5 โดยการเลือกตั้งผู้ใหญ่บ้าน เมื่อวันที่ 18 ธันวาคม 2544 ด้วยนายสุนทร จินดา ได้พ้นจากตำแหน่ง ทำให้มีการเลือกตั้ง มีผู้สมัคร 2 คน คือ นายชวน ทองแท้ และนายวันเพ็ญ สุทธา มีผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 453 คน นายชวน ทองแท้ ได้ 156 คะแนน นายวันเพ็ญ สุทธา ได้ 90 คะแนน จึงเป็นอันว่า นายชวน ทองแท้ ได้รับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้านหมู่ 5 แทนนายสุนทร จินดา (ที่ ปช. 0018/26481 วันที่ 30 พฤศจิกายน 2544; พ.ญ. 7 ประกาศ เรื่อง ผลการเลือกตั้งผู้ใหญ่บ้าน 2544b) *ครั้งสุดท้ายคือ* การเปลี่ยนแปลงผู้ใหญ่บ้านหมู่ 6 โดยการเลือกตั้งผู้ใหญ่บ้าน เมื่อวันที่ 11 มกราคม 2545 นายสมบัติ สุขหอม ได้พ้นจากตำแหน่งด้วยเหตุอายุเกิน 60 ปีบริบูรณ์ตามมาตรา 17 แห่งพรบ.ลักษณะปกครองท้องที่ (ฉบับที่ 9) พ.ศ. 2535 ในเมื่อวันที่ 31 ธันวาคม 2544 อำเภอบางสะพาน ได้กำหนดระยะเวลารับสมัครรับเป็นผู้ใหญ่บ้าน ปรากฏว่า มีผู้สมัครเพียงคนเดียว คือ นายสมบัติ สุขหอม นายสมบัติจึงได้รับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้านหมู่ 6 ตั้งแต่วันที่ 14 มกราคม 2545

³ เนื่องจาก "...ผมเริ่มมีคั่นจากชาวบ้านผู้คัดค้านโครงการโรงไฟฟ้าถ่านหินไม่ไหว..." (นางระเบียบ ชาวพวง วันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2545)

⁴ ค่อยจากนั้นเมื่อวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2544 นายสมหมาย ปานทอง ได้ขอลาออกจากตำแหน่งโดยอ้างว่า ไม่มีเวลาปฏิบัติหน้าที่กำนันผู้ใหญ่บ้าน แต่ในการเลือกตั้งกำนันคนใหม่ นายสมหมายลงสมัครรับเลือกตั้งอีกโดยมีผู้สมัครเพียงคนเดียว นายสมหมาย ปานทอง ได้รับเลือกเป็นกำนัน ต.ชงชัย อีกครั้ง (ดำรงตำแหน่งตั้งแต่วันที่ 23 มีนาคม 2544 ถึงวันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2549) (อำเภอบางสะพาน ที่ปช. 0318/942 วันที่ 1 มีนาคม 2544)

⁵ ดูรายละเอียดใน 6.2.5.1.

⁶ นายบุญชู ชินโย ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านหมู่ 4 ดำรงตำแหน่งตั้งแต่วันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2524 และจะครบวาระวันที่ 24 พฤษภาคม 2547 นายทวี รุทธิพิศ ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านหมู่ 4 ดำรงตำแหน่งตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2532 ถึงวันที่ 24 พฤษภาคม 2547

⁷ L.M.Hanks (ลูเวียน เอ็ม แซงส์ 192) มีความหมายว่ากลุ่มคนที่ห้อมล้อมบุคคลหนึ่งร่วมกันซึ่งมีลักษณะที่เป็นความสัมพันธ์แบบปัจเจกบุคคล (individual) เนื่องจากว่าความสัมพันธ์ในระบบบริวารเป็นไปโดยสมัครใจและสามารถสิ้นสุดลงได้เมื่อฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดคือ ฝ่ายผู้อุปถัมภ์หรือฝ่ายผู้รับอุปถัมภ์บอกเลิกและดำรงอยู่ได้เมื่อทั้งสองฝ่ายต่างได้รับผลประโยชน์หรือความสะดวกจากความสัมพันธ์แบบอุปถัมภ์

⁸ นอกจากการรับเหมาก่อสร้าง ชาวบ้านว่ากันว่า นายสมหมาย ปานทอง ยังได้รับผลประโยชน์จากบริษัทยูนิเยนฯ ในฐานะเป็นผู้ระดมมวลชนที่สนับสนุนโรงไฟฟ้า ดังเช่น เมื่อวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2545 บริษัทยูนิเยนฯ และ 18 อบต. เขตที่ 3 จัดงาน "แข่งขันฟุตบอล อบต.เขต 3 กอล์ฟ ดำนยา เทพคดี ครั้งที่ 1" ณ บริเวณสนามกีฬา โรงเรียนชงชัยวิทยา โดยอภิชัย อัทธชะยะ ประธานคณะกรรมการบริหาร บริษัทยูนิเยนฯ ได้มอบเงินจำนวน 30 ล้านบาทเพื่อจัดสร้างศูนย์กีฬาองค์การบริหารส่วนตำบลเขต 3 ให้แก่นายสมหมาย ปานทอง ตัวแทนประชาชนซึ่งเงินจำนวน 30 ล้านบาทนั้น ชาวบ้านเชื่อว่า เป็นค่าตอบแทนสำหรับการจัดระดมมวลชนฝ่ายสนับสนุนเมื่อ พ.ศ.ท. ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี ลงพื้นที่ในวันที่ 24 มกราคม 2545

⁹ ใช้วิธีการใกล้เคียงกับ reputation technique ดู ระดม วงษ์น้อย. "แนวคิดเรื่องชนชั้นนำและการศึกษาโครงการสร้างอำนาจชุมชน". *รัฐศาสตร์สาร* ปีที่ 9 ฉบับที่ 2 (2526), 29-33 และดูในบทที่ 2

¹⁰ ดูในบทที่ 4

¹¹ ก่อนการรังวัดออกโฉนด หรือ นส.3 ก ในพื้นที่สร้างโรงไฟฟ้าหินกรูด นายณรงค์ วงษ์สวัสดิ์ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 9 ให้คำรับรื่องว่า ในบริเวณที่ดินสาธารณะ "...ในปัจจุบัน ไม่มีลักษณะหรือสภาพเป็นทางสาธารณะ ประโยชน์และสาธารณูปโภค และ ไม่มีประชาชนในท้องถิ่นหรือผู้ใช้ประโยชน์ร่วมกันในทางสาธารณะ ประโยชน์และสาธารณูปโภคดังกล่าวทั้งสิ้น..." (หนังสือให้คำรับรื่องและยินยอม (2541) แต่ที่จริงแล้วประชาชนในท้องถิ่นยังใช้ประโยชน์ร่วมกันในที่ดินดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง

¹² ได้แก่ นายแสงระวี เกตุแก้ว นายโกสณห์ ชินโย นายสมมิตร เทียนเพชร นายวิเชียร ทองคำ นายอนุการ กันธรรมมา นายนิคม ทองแท้ นางลำเนียง กลั่นเสนา นายบุญเหลือ ชีระภักดิ์ นายสุชาติ โกมินทร์ และนายบุญชวน ทองหล่อ

¹³ บริษัททางกอสซีไรร์ บริษัทชงชัยเอ็นจิเนียริง และบริษัทห้างหุ้นส่วน จำกัด

¹⁴ นอกจากการหวังผลประโยชน์จากการรับเหมาก่อสร้าง ได้ข้อมูลมาว่า กลุ่มนี้ได้รับผลประโยชน์จากบริษัทยูนิเยนฯ อีกหลายรูปแบบ ดังเช่น การได้รับเงินทุนในการเลือกตั้งเพื่อซื้อเสียง การเลือกตั้งสมาชิก อบต.หมู่ 10 ซึ่งมีผู้สมัคร 5 คน ทุกคนเป็นผู้สนับสนุนโครงการ และรับเลือกตั้งเป็นสมาชิก อบต. ได้ 2 คน แล้วมีผู้สมัครที่ต่อต้านโครงการอยู่ 1 คน ทางบริษัทเป็นห่วงว่าผู้สนับสนุนโครงการทั้ง 5 คนจะทำให้คะแนนเสียงแตกและพ่ายแพ้หมด จึงมอบเงินให้ถอนตัวไป 3 คน แล้วบริษัทมอบเงินหาคะแนนเสียงเพื่อเตรียมพร้อมให้แก่ผู้สมัคร 2 คนที่ตกลงจะไม่ถอนตัว และข่มขู่ผู้สมัครที่ต่อต้านโครงการให้ถอนตัวด้วย เนื่องจากสมาชิก อบต. จะเป็นตำแหน่งที่ได้รับผลตอบแทนอย่างค่อนเนื่องจากทางบริษัท จึงมีผู้สมัครรับเลือกตั้งกันมาก(น.ส. สุวีร์รัตน์ แต่บุตรกุล วันที่ 8 พฤศจิกายน 2544) อย่างไรก็ตาม นายบุญธรรม แดงเครือ ประธานอบต. (วันที่ 22 ธันวาคม 2544) ได้แย้งว่า "...การเลือกตั้งครั้งนี้เป็นไปตามกฎหมายบ้านเมือง และระบอบประชาธิปไตยที่ตัดสินโดยเสียงข้างมาก การเพิกเฉยข้าง

น้อย ไม่มีเรื่องของอามิตลินจ้างหรือการใช้อิทธิพลแต่อย่างใด...” ด้านนายอนุกร กันธรรมา สมาชิกอบต.(วันที่ 25 ธันวาคม 2544) กล่าวว่า “...สมาชิก อบต.ชงชัยทุกท่านที่ได้รับการเลือกตั้งเข้ามาไม่มีการซื้อเสียง ไม่มีการได้รับทุนในการหาเสียงจากโครงการเลย สมาชิก อบต.ชงชัยได้รับการเลือกตั้งมา เพราะสมาชิก อบต.มีความสามารถพัฒนาและสร้างผลงานของแต่ละท่านเองในเขตพื้นที่จึงได้รับการยอมรับจากประชาชนในหมู่บ้านแต่ละท่าน...” แต่ชาวบ้านเชื่อว่า มีการซื้อเสียงกันเป็นครั้งใหญ่โดยใช้เงินทุนจากบริษัทยูเนี่ยนฯ อนึ่ง บริษัทยูเนี่ยนฯ ได้ให้เงินอุดหนุนการพัฒนาท้องถิ่นให้แก่อบต.ชงชัย และอบต.ใกล้เคียงแล้วขอหนึ่งสื่อรับรองการสนับสนุนโครงการเพื่อเป็นการตอบแทน ในขณะที่อบต.ชงชัยได้เงิน 8 ล้านบาท จากบริษัทยูเนี่ยนฯ เมื่อวันที่ 23 เมษายน 2544 แล้ว (น.ส. สุวีร์รณ์ แต้ชูตระกูล วันที่ 8 พฤศจิกายน 2544)

¹⁵ นายประเสริฐ จักรแก้ว และนายวีระศักดิ์ โชคกิจการ

¹⁶ เช่น นายวีระศักดิ์ โชคกิจการ เป็นอดีตผู้ใหญ่บ้านหมู่ 3 สนิทกับนายสุวัฒน์ กาญจนรัตน์ อดีตกำนัน นายชาญ ชินโย เป็นญาติของนายโกสณ ชินโย กรรมการบริหารอบต.ชงชัย และนายบุญชูบ ชินโย ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน หมู่ 4 ทั้ง 2 คนนี้เป็นฝ่ายสนับสนุน โดยเฉพาะนายโกสณ ชินโยถือว่าเป็นแกนนำฝ่ายสนับสนุน

¹⁷ ในช่วงแรกๆ ฝ่ายคัดค้านประชุมกันที่บ้านนางอภินันท์ ธรรมจิตร ญาติของอดีตส.จ. แต่หลังการเลือกตั้ง จำเป็นต้องเปลี่ยนไปที่บ้านนายนายจิรวุฒิ แจวสกุล (นายจิรวุฒิ แจวสกุล วันที่ 22 มกราคม 2545)

¹⁸ ในการเลือกคณะกรรมการในกลุ่มสมาชิกสภาเทศบาลชุดใหม่อดีตส.จ. พยายามวิ่งเต้นให้สมาชิกคนอื่น ๆ เลือกตัวเองเป็นนายกเทศมนตรี แต่กลุ่มสมาชิกเทศบาลชุดใหม่เลือกนายจิรวุฒิ แจวสกุล เป็นนายกเทศมนตรี นายชนศักดิ์ ธรรมวิจิตร จึงไม่พอใจ และในที่สุดแยกตัวออกจากกลุ่มอนุรักษ์บ้านกรูด

¹⁹ คณะกรรมการหมู่บ้านมีหน้าที่เสนอข้อแนะนำและให้คำปรึกษาต่อผู้ใหญ่บ้านเกี่ยวกับกิจการที่ผู้ใหญ่บ้านจะต้องปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน

²⁰ ดังเช่น นายสมคิด สนิท กม.หมู่บ้านหมู่ 3 (ดำรงตำแหน่งตั้งแต่วันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2538 - วันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2543) ปัจจุบัน เป็นที่ปรึกษากลุ่มอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมบ้านกรูด และเป็นประธานสภาเทศบาลตำบลบ้านกรูด นายสุทิน แก้วขาว กม. หมู่บ้านหมู่ 2 (ดำรงตำแหน่งตั้งแต่วันที่ 2 กรกฎาคม 2540 - วันที่ 1 กรกฎาคม 2545) เป็นญาติฝ่ายสามีของนางจินตนา แก้วขาว ประธานกลุ่มอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมบ้านกรูด นายสามารถ หนูเล็ก กม. หมู่บ้านหมู่ 2 (ดำรงตำแหน่งตั้งแต่วันที่ 2 กรกฎาคม 2540 - วันที่ 1 กรกฎาคม 2545) นายชูชาติ หนูเล็ก กม.หมู่บ้านหมู่ 4 (ดำรงตำแหน่งตั้งแต่วันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2538 - วันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2543) เป็นญาติฝ่ายภรรยาของนายสมคิด สนิท และของนายตัณชัย รุ่งโรจน์วิริยจิต แกนนำคนหนึ่งของกลุ่มผู้คัดค้าน นางวรรณมา ช่วยแค้น กม.หมู่บ้านหมู่ 11 (ดำรงตำแหน่งตั้งแต่วันที่ 13 กรกฎาคม 2541 - วันที่ 12 กรกฎาคม 2546) เป็นญาติของนายสนธยา ช่วยแค้น เลขาฯ กลุ่มอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมบ้านกรูด

²¹ กม.หมู่บ้านที่เป็นญาติกับแกนนำฝ่ายสนับสนุนก็มีค่อนข้างมาก นายช่วย ชินโย และนายวัฒนา ชินโย กม.หมู่บ้านหมู่ 2 (ดำรงตำแหน่งตั้งแต่วันที่ 2 กรกฎาคม 2540 - วันที่ 1 กรกฎาคม 2545) เป็นญาติของนายบุญชูบ ชินโย ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านหมู่ 4 นายโกสณ ชินโย สมาชิกอบต.หมู่ 1 และนายชาญ ชินโย สมาชิกเทศบาล นางส่องแสง ไพลผล กม.หมู่บ้าน หมู่ 6 (ดำรงตำแหน่งตั้งแต่วันที่ 14 มีนาคม 2538 - วันที่ 13 มีนาคม 2543) เป็นญาติของนายชัยยะ ไพรผล ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านหมู่ 6 นายจรูญ พันธุ์ดี กม.หมู่บ้าน หมู่ 9 (ดำรงตำแหน่งตั้งแต่วันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2538 - วันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2543) เป็นญาติของนายสมบูรณ์ พันธุ์ดี ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน หมู่ 9

²² นายประจวบ แอ้มสะอาด เป็นประธาน

²³ น.ส. สตาพร ลีกล้า เป็นประธาน นางจินตนา แก้วขาว เป็นรองประธาน นายสมคิด สนิท เป็นที่ปรึกษา และนางนุชกลางค์ สนิท เป็นเลขาธิการ มีสมาชิกทั้งหมด โดยประมาณ 70 คน จากหมู่ 2 หมู่ 3 และหมู่ 7 ตำบลชงชัย สมาชิกของกลุ่มนี้ทั้งหมดเป็นฝ่ายคัดค้านโครงการโรงไฟฟ้าหินกรูด น.ส. สตาพร ลีกล้า เป็นหัวหน้าสายบ้านป่ากลอง นางจินตนา แก้วขาว เป็นประธานคนปัจจุบันของกลุ่มอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมบ้านกรูด นายสมคิด สนิท เป็นที่ปรึกษาของกลุ่มอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมบ้านกรูด นางนุชกลางค์ สนิท เป็นลูกสาวของนายสมคิด และเป็นสมาชิกที่เข้าร่วมกิจกรรมเป็นประจำ (active members) ของกลุ่มผู้คัดค้าน นอกจากนี้ แกนนำหลักๆ ของกลุ่มผู้คัดค้านก็เป็นสมาชิกของกลุ่มชาวประมง

²⁴ กระทรวงมหาดไทย ได้มอบหมายให้กรมการพัฒนาชุมชน ดำเนินงานพัฒนาสตรีมาตั้งแต่ปี 2537 เป็นต้นมาโดยดำเนินการตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยคณะกรรมการพัฒนาสตรี 2538 จัดตั้งองค์กรสตรีครบทุกระดับ คือ คณะกรรมการพัฒนาสตรีหมู่บ้าน (กพสม.) คณะกรรมการการพัฒนาสตรีตำบล (กพสท.) มาตั้งแต่ปี 2537

²⁵ นางสำเนียง กลั่นแสนะ ประธานกพสท.ตำบลชงชัย นางบรรจง ดิลกจตุรัตน์ เลขาฯ กพสท.ตำบลชงชัย เป็นสมาชิกสภาอบต.ชงชัย นางอุณใจ แพใหญ่ เป็นอดีตสมาชิกสภาอบต.ชงชัย และนางพิมพ์ใจ นางสาวหยุด ออครบ กรรมการกพสท.ตำบลชงชัย เป็นญาติของนายปราโมทย์ ออครบ ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านหมู่ 8

²⁶ นางสมพงษ์ แอ้มโอฐ สมาชิกคณะกรรมการพัฒนาสตรี(วันที่ 23 มกราคม 2545) กล่าวว่า “...ไม่เป็นความจริงที่ว่าแม่บ้านได้รับผ้าไหมบ้าน หมู่ 4 ไม่เห็นได้รับเลย...”

²⁷ จัดตั้งขึ้นมาโดยอาศัยอำนาจตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการอาสาพัฒนาชุมชน 2535 แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) 2537 แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 3) 2538 เพื่อให้การดำเนินการอาสาพัฒนาชุมชนเป็น ไปได้ด้วยความสะดวกเรียบร้อยตามวัตถุประสงค์ของทางราชการ

²⁸ ในวันที่ 11 พฤษภาคม 2544 อำเภอจัดตั้งคณะกรรมการระดับหมู่บ้าน 64 แห่ง (สมาชิก 575 คน) ระดับตำบล 7 แห่ง (สมาชิก 1 แห่ง(กรรมการ 15 คน) ในระดับหมู่บ้าน มีประชุมหมู่บ้านละครั้ง ในระดับตำบล มีประชุมตำบลละครั้ง และในระ

ครั้ง นอกจากประชุมคณะกรรมการฯ อำเภอ(สำนักงานพัฒนาชุมชน) จัดการประชุมสัมมนาพิเศษเผยแพร่ผลงานผู้นำอาชีพก้าวหน้า 13 ครั้ง ผู้นำอาชีพที่มีภรรยาผลไปสู่วัยกลางคนหรือกลุ่ม องค์กรอื่นๆ มี 4 คน (นางกนิษฐิ์ พันธุ์ประเสริฐ วันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2545)

²⁹ เริ่มจากการรวมกลุ่มของสตรีที่ว่างงานในหมู่บ้านมาประชุมเสนอความคิดเห็นเพื่อแก้ไขปัญหาว่างงานในหมู่บ้าน มติที่ประชุมเห็นควรให้สตรีที่ว่างงานมาดำเนินงานกิจกรรมงานพัฒนาสตรีในหมู่บ้าน โดยมีหน่วยงานราชการเข้าไปสนับสนุนด้านการบริหารจัดการและการรวมกลุ่ม โดยมีสมาชิกก่อตั้ง 15 คน ต่อมาได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากอบต.สงชัย

³⁰ ก่อตั้งขึ้นมาเพื่อลดความลำบากซึ่งเกิดขึ้นจากวิกฤติเศรษฐกิจ การประกอบอาชีพเป็นไปด้วยความฝืดเคืองเนื่องจากขาดสภาพคล่องของเงินทุนหมุนเวียน กลุ่มนี้จัดตั้งขึ้นมาเป็นทางการเมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2542 โดยกลุ่มชาวประมงปากคลองบ้านกรูดรวม 45 คน นำโดยนายเมี้ยน แพบใหญ่ ได้รับคำปรึกษาจากพัฒนากรอำเภอบางสะพานซึ่งจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ให้ดำเนินการจัดตั้งเครือข่ายกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตทั้งระดับตำบลและอำเภอภายในวันที่ 22 กันยายน 2544 (อำเภอบางสะพาน ที่ ปช.0319/3495 วันที่ 21 กันยายน 2544)

³¹ ดิมชัน นายบุญเหลือ ที่ระกัณฑ์ สมาชิกอบต.สงชัย หมู่ 9 เป็นอาสาพัฒนาชุมชน และรองประธานคณะกรรมการบริหารชมผู้นำอาชีพก้าวหน้า (คำสั่งอำเภอบางสะพาน ที่ 484/2543 เรื่อง แต่งตั้งอาสาพัฒนาชุมชน ประจำปีงบประมาณ 2544-45 วันที่ 11 กันยายน 2543 ; หนังสือที่ว่าการอำเภอบางสะพาน ที่ ปช. 0319/2654 วันที่ 11 มิถุนายน 2544) นายวิเชียร ทองคำ สมาชิกอบต.สงชัย หมู่ 7 และผู้สมัครผู้ใหญ่บ้าน หมู่ 7 เป็นประธานคณะกรรมการบริหารชมผู้นำอาชีพก้าวหน้า และประธาน ประชาคมหมู่บ้าน หมู่ 7 (คำสั่งอำเภอบางสะพาน ที่ 484/2543 เรื่อง แต่งตั้งอาสาพัฒนาชุมชน ประจำปีงบประมาณ 2544-45 วันที่ 11 กันยายน 2543 ; หนังสือที่ว่าการอำเภอบางสะพาน ที่ ปช. 0319/2654 วันที่ 11 มิถุนายน 2544)

³² ได้แก่ วัดสงฆ์ธรรมจักร วัดถ้ำศิรินทร์ วัดคอนยาง วัดหนองมงคล วัดทางสายเอก วัดคอนถ้ำราษฎร์ วัดหนองระเวง

³³ ตัวอย่างเช่น และเมื่อวันที่ 21 ธันวาคม 2544 บริษัทยูนิคอนฯ ร่วมเป็นเจ้าภาพ ทอดผ้าป่าสามัคคีมหากุศลสมบัติทุนสร้างพระมหาธาตุเจดีย์ 9 ยอด ณ วัดทางสาย น้อมเกล้าถวายเป็นพระราชกุศลแด่สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในวโรกาสทรงสิริราชสมบัติ 50 ปี โดยมีนายอนก สิทธิประศาสน์ อดีตปลัดกระทรวง มหาดไทย เป็นประธานฯ พร้อมด้วยผู้ร่วมทุนโครงการโรงไฟฟ้าหินกรูด³⁵ โดยมียอดเงินบริจาคเป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น 5,073,408 บาท

³⁴ "...ชาวบ้านทำบุญครั้งหนึ่งก็ 5 บาท 10 บาท แต่โรงไฟฟ้าทำที่เป็นหมื่น วัดก็ชอบเนื่องจากได้เงินเยอะ ให้การต้อนรับขับสู้ดีมาก ชาวบ้านเลยเกลียด วัดที่ทอดถึงก็คือวัดถ้ำศิรินทร์ที่เข้าไปกับโรงไฟฟ้าไปเรียบร้อยแล้ว..."(นายช้อนรงค์ น้อยผล วันที่ 13 มิถุนายน 2544)

³⁵ ได้แก่ ร.ร. วัดสงฆ์ธรรมจักร ร.ร.บ้านคอนสูง ร.ร.วัดถ้ำศิรินทร์ ร.ร.วัดคอนยาง ร.ร.บ้านหนองมงคล ร.ร.บ้านคอกตำราญ ร.ร.บ้านหนองระเวง

³⁶ นายนิพนธ์ กวีวงขวาง

³⁷ ได้แก่ นายประทีป วชิรภักดีกุล อดีตอาจารย์ใหญ่ ร.ร.วัดสงฆ์ธรรมจักร และนายสมาน พื้นผา อาจารย์ใหญ่ ร.ร. หนองมงคล ค.ชัยเกษม นายประทีป วชิรภักดีกุล คัดค้านตั้งแต่ต้นโดยฐานะเป็นบัญชีกลุ่มอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมบ้านกรูด นายสมาน พื้นผา เคยเป็นครู ที่ ร.ร. วัดถ้ำศิรินทร์ ในช่วงต่อมา จำเป็นต้องย้ายไปที่ ร.ร.หนองมงคล ซึ่งอยู่นอกพื้นที่ตำบลสงชัยเนื่องจากว่า ถูกบีบจากแกนนำกลุ่มครูตำบลสงชัยที่สนับสนุนโครงการ คือ ในช่วงแรกๆ ของการคัดค้าน นายสมาน พื้นผา ออกมาคัดค้านในฐานะเป็นผู้นำคนหนึ่งทั้งที่เป็นข้าราชการครู จึงมีคนเตือนถามว่า "ไม่กลัวกับความปลอดภัยของครอบครัวหรือ"(นายสมาน พื้นผา วันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2545)ปัจจุบัน นายสมาน พื้นผา เป็นที่ปรึกษาของกลุ่มอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมบ้านกรูด

³⁸ ได้แก่ นายสมคิด สนิธิ เจ้าของรีสอร์ทที่บ้านริมหาด นางนิทาพรรณ เจริญไกรโกมล เจ้าของบาร์นี้ได้ บิซ ริสอร์ท นางวันเพ็ญ ปานศรีสุข เจ้าของร้านบูโกซานา

³⁹ ได้แก่ นายสุรชัย ชันดีอยู่ เจ้าของสวนบ้านกรูดซึ่งนายสุรชัยได้เงินทุนจากบริษัทยูนิคอนฯ เป็นค่าใช้จ่ายในการก่อสร้าง และนายอนันต์ หนองสุช หลัง เจ้าของเบย์ วิว บิซ ริสอร์ท (รีสอร์ทที่บริษัทยูนิคอนฯ ใช้งานเป็นประจำ)เป็นลูกชายสะโพของนายสุวัฒน์ กาญจนรัตน์ อดีตกำนันตำบลสงชัย

⁴⁰ ฝ่ายคัดค้านเชื่อว่า แกนนำของกลุ่มนี้ ได้รับค่าจ้างกับบริษัทเป็นประจำ

⁴¹ เอกสารของกลุ่มอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมบ้านกรูด(อ.ด.) ได้ระบุไว้ว่า "...สัญลักษณ์โดดเด่นเป็นสง่าของกลุ่มนี้เห็นจะ ไม่มีใครเกินหนึ่งในหัวหอกหลักของกลุ่มที่จากเดิมเคยคว่ำไม่ใคร่ไหนโดดเด่นที่ประกาศด้านโครงการโรงไฟฟ้ากลางตลาด จนทุกวันนี้แทบบันทึกเสียงคำประกาศดังกล่าวกลายเป็นหลักฐานสำคัญที่ทำลายตนเองจนหมดความน่าเชื่อถือในชุมชน เมื่อหรือคิดเดียวก็โดดเข้าทำหน้าที่หัวหมู่ทะลวงฟันต่อผู้เพื่อให้มีการก่อสร้างโรงไฟฟ้าให้เร็วที่สุด โดยให้เหตุผลการเปลี่ยนจุดยืนของตนเองชนิดที่ข้างตกลงไปเป็นแถบ..."

⁴² มีกิจกรรมได้แก่ เมื่อวันที่ 11 มีนาคม 2542 กลุ่มพิทักษ์สิทธิชุมชนชน ขึ้นหนังสือถึงร.ร.แรงงานและสวัสดิการสังคม พร้อมด้วยกลุ่มแรงงานสัมพันธ์ เพื่อขอให้พิจารณาออกใบอนุญาตกับโรงไฟฟ้าหินกรูด โดยให้เหตุผลว่าหากโรงไฟฟ้าต้องชะลอการก่อสร้างออกไป จะทำให้มีงาน 1,000 คนตกงาน(ข่าวสด วันที่ 12 มีนาคม 2542) เมื่อวันที่ 8 มีนาคม 2542 ขึ้นหนังสือต่ออบต.สงชัยเพื่อขอให้ออกหนังสืออนุญาตก่อสร้าง โรงไฟฟ้าหินกรูดเร่งด่วน (กลุ่มพิทักษ์สิทธิชุมชนชน วันที่ 8 มีนาคม 2542) เมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2543 ส่งหนังสือต่อประธานคณะกรรมการประชาพิจารณ์ พร้อมด้วยสหพันธ์นักศึกษา 14 จังหวัดภาคใต้ มหาวิทยาลัยรามคำแหงซึ่งนายชัญญะ จันทรัตน์ เป็นประธาน เพื่อขอสันับสนุนโครงการโรงไฟฟ้าหินกรูด (ข่าวสด วันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2543)

⁴³ ซึ่งนายอนันต์ เขมระเกียรติไกร เป็นประธานกลุ่ม แกนนำกลุ่มยังมีนางโร จักรแก้ว นายสำรอง โภกชู นางคำไร คำทรัพย์ และนางนิศยา ชมชอบ ฯลฯ

⁴⁴ ได้ข้อมูลมาว่า ในงานเลี้ยงฉลองในงานที่จะต้องจัดงาน บริษัทยูนิเซฟฯ ได้จัดพิมพ์เอกสารเผยแพร่สัญญาต่อคนงานเหล่านี้ว่า จะจัดให้มีการฝึกอบรมในระหว่างการรอกงาน และจะจัดให้มีการจัดตั้งกองทุนช่วยเหลืออาชีพต่อคนงานเหล่านี้จำนวน 10 ล้านบาท อย่างไรก็ตาม ในช่วงต่อมาผู้บริหารบริษัทยูนิเซฟฯ บอกว่า เงินกองทุนนี้เป็นเงินค้ำประกันที่คนงานต้องไปสู้เงินกับชกส.เอาเอง ไม่ได้มีไว้ให้คนงานผู้ใดโดยตรง ในเรื่องนี้จนถึงปัจจุบันนี้ ชกส.เองยังไม่รู้เรื่อง และบริษัทเองก็ไม่ได้มีเงินไปฝากไว้กับชกส. ทำให้ส่วนหนึ่งของกลุ่มคนงานมีความไม่พอใจและหมดความเชื่อถือต่อความจริงใจของบริษัทฯ ในการรักษาสัญญา

⁴⁵ นายตำรวจ เชื้อชาวลิด และนายถาวร โทธิสมบัติ

⁴⁶ บริษัทยูนิเซฟฯ จัดตั้งกองทุนพัฒนาชุมชนเพื่อคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อม และให้กรต.บริหารงานกองทุนนี้ กองทุนพัฒนาชุมชนเพื่อคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อมเป็นกองทุนเพื่อสร้างศักยภาพให้กับชุมชนในการร่วมควบคุมตรวจสอบโรงไฟฟ้าหิกรูด และเพื่อเป็นสิทธิประโยชน์โดยตรงจากโครงการโรงไฟฟ้าหิกรูดอันจะก่อให้เกิดการพัฒนาเพื่อคุณภาพชีวิต และสิ่งแวดล้อมของชุมชนอย่างเข้มแข็งและยั่งยืน โดยบริษัทฯ จะจัดสรรงบประมาณโดยคำนวณจากอัตราการผลิตกระแสไฟฟ้า 0.30 สตางค์ต่อ 1 กิโลวัตต์ชั่วโมง หรือประมาณ 30,000,000 บาท คอปี ให้กับชุมชนและบริหารโดยชุมชน(นายโคอิชิ อาซึตะ วันที่ 20 กรกฎาคม 2543)

⁴⁷ นางจินตนา แก้วขาว(Bangkok Post March 15, 2001) ซึ่งให้เห็นว่า “ตัวแทน” ที่อ้างว่าเป็นฝ่ายชาวบ้าน แท้ที่จริง เป็นคนที่ทางบริษัทจัดเตรียมไว้แล้วทั้งสิ้น นั่นคือพวกก้านัน ผู้ใหญ่บ้าน ที่มีส่วนได้ส่วนเสียในการซื้อขายที่ดินตั้งแต่ต้น

⁴⁸ จนถึงปัจจุบันกรต.ภาคประชาชนไม่เคยแสดงบทบาทในการตรวจสอบโครงการโรงไฟฟ้าหิกรูด ทั้งๆที่มีกรณีปัญหาที่ต้องได้รับการตรวจสอบ อาทิเช่น กรณีโรงไฟฟ้าหิกรูดได้ทำการล้อมรั้วปิดกั้นทางสาธารณะ ไม่ให้ชาวบ้านใช้ ขณะเดียวกันได้เปิดทางซึ่งเป็นพื้นที่กรรมสิทธิ์ของบริษัทยูนิเซฟฯที่อยู่ใกล้เคียงคบคา และให้ชาวบ้านใช้สัญจรแทน เพื่อทำให้เห็นว่าทางสาธารณะที่ปิดกั้นไว้เป็นทางที่รกร้าง ไม่มีการใช้สัญจร เพื่อใช้เป็นข้ออ้างของเทกคอนสภาพและนำไปเป็นพื้นที่ส่วนหนึ่งของการก่อสร้างโรงไฟฟ้า และกรณีมีการร่วมมือกันออกเอกสารสิทธิสุบทางและห้วยสาธารณะเพื่อลดขนาดพื้นที่สาธารณะให้เหลือไม่ถึง 10 ไร่ เพื่อให้บริษัทยูนิเซฟฯขออนุญาตเข้าใช้ได้แต่เพียงผู้เดียว กรต.ภาคประชาชนไม่เคยสนใจหรือแสดงความพร้อมที่จะทำหน้าที่และมีบทบาทตรวจสอบกรณีดังกล่าว มีหน้าจั่วตัวหลักของกรต. ภาคประชาชนบางคนถูกตั้งข้อสงสัยว่า ร่วมกันทำผิดกฎหมายเพื่อช่วยเหลือ โรงไฟฟ้าหิกรูดเช่นกรณีการให้ข้อมูลเท็จเพื่อช่วยเหลือให้โรงไฟฟ้าสามารถเทกคอนและขอเข้าใช้ทางและห้วยดังกล่าวได้ การออกใบอนุญาตให้โรงไฟฟ้าก่อสร้างคิดขึ้นตอน(นางจินตนา แก้วขาว วันที่ 7 พฤศจิกายน 2544)

⁴⁹ ถิ่นมาเรื่อง “โรงไฟฟ้าหิกรูด: ก่อปัญหาหรือสร้างประโยชน์แก่ชุมชน” วันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2543(คณะกรรมการร่วมควบคุมตรวจสอบโครงการโรงไฟฟ้าหิกรูด วันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2543)

⁵⁰ เมื่อวันที่ 27 มิถุนายน 2543 ส่งหนังสือต่อบริษัทยูนิเซฟฯเพื่อขอรับการสนับสนุนเงินติดตั้งไฟฟ้าแสงสว่าง จำนวนเงิน 855,000 บาท ได้รับอนุมัติ 765,000 บาท(หนังสือของคณะกรรมการร่วมควบคุมตรวจสอบโครงการโรงไฟฟ้าหิกรูด ภาคประชาชน ที่ 11/2543)

⁵¹ ในกรณีญาติของนางระเบียบ ชาวพวง ญาติที่เป็นฝ่ายสนับสนุนคือ นายสุจิต สุขสวัสดิ์ อดีตสมาชิกอบต.และที่น้องของนายสุจิต สาเหตุที่นายสุจิต สุขสวัสดิ์ สนับสนุนโครงการก็คือ ตอนที่ไปสมัชชาอบต. ต้องทำตามเสียงใหญ่ เกรงใจกลุ่มอิทธิพล(นางระเบียบ ชาวพวง วันที่ 12 มกราคม 2545) ในกรณีญาติของนายชัชณรงค์ น้อยผล ซึ่งมีญาติที่เป็นฝ่ายสนับสนุน คือ นายบุญเหลือ ชีระกันต์ สมาชิกอบต.สาเหตุที่นายบุญเหลือ ชีระกันต์ สนับสนุนโครงการ ก็ เนื่องจากนายบุญเหลือ ชีระกันต์ มีโอกาสเข้าถึงผลประโยชน์จากโครงการในฐานะเป็นสมาชิกอบต.ซงชัย

⁵² ในกรณีของบ้านกรูด ตระกูลใหญ่ที่ครอบงำอำนาจการเมืองท้องถิ่น และประกอบกลุ่มผู้สนับสนุนโครงการโรงไฟฟ้าหิกรูดมีดังนี้ **ตระกูลจักรแก้ว** นายบรรจง จักรแก้ว เป็นอดีตผู้ใหญ่บ้านหมู่ 1 นายคง จักรแก้ว เป็นอดีตสมาชิกอบต.หมู่ 8 นายประเสริฐ จักรแก้ว กรรมการสุขาภิบาลบ้านกรูด(สมาชิกเทศบาลชุดเก่า) และผู้สมัครสมาชิกเทศบาลในการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 7 พฤศจิกายน 2542 นายจำรูญ จักรแก้วก็เป็นผู้สมัครสมาชิกเทศบาลในการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 7 พฤศจิกายน 2542 เช่นกัน นอกจากนี้ มีกรรมกรหมู่บ้าน 3 คน ที่เป็นญาติของนายบรรจง จักรแก้ว **ตระกูลจินดา** นายสุนทร จินดา เป็นอดีตผู้ใหญ่บ้านหมู่ 5 นางจิรภรณ์ จินดา เป็นแกนนำกทศ. และมีกรรมการหมู่บ้าน 2 คน ที่เป็นญาติของนายสุนทร จินดา **ตระกูลชินโย** นายโกสณ ชินโย เป็นสมาชิกอบต.ที่ได้รับเลือกตั้งมาสองสมัยติดต่อกัน และเป็นกรรมการบริหารชมรมผู้นำอาชีพก้าวหน้า นางสุทธิพร ชินโย ก็เป็นกรรมการบริหารชมรมผู้นำอาชีพก้าวหน้าเช่นกัน นายบุญชู ชินโย เป็นผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านหมู่ 4 นายชาญ ชินโย เป็นอดีตเทศมนตรีเทศบาลตำบลบ้านกรูด นางแนบ ชินโย เป็นอาสาพัฒนาชุมชน นอกจากนี้ มีกรรมการหมู่บ้าน 4 คน **ตระกูลดิถจากูร์รันต์** นายวัฒนา ดิถจากูร์รันต์ เป็นผู้ใหญ่บ้านหมู่ 11 นายทนงศักดิ์ ดิถจากูร์รันต์ เป็นอดีตสมาชิกอบต. นางอำพันธ์ ดิถจากูร์รันต์ เป็นกรรมการหมู่บ้านหมู่ 11 **ตระกูลพันธ์ดี** นายสมบูรณ์ พันธ์ดี เป็นผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านหมู่ 9 นางอุรุ พันธ์ดี เป็นกรรมการกทศ. นายจรรยา พันธ์ดี เป็นกรรมการหมู่บ้านหมู่ 9 **ตระกูลวงษ์สวัสดิ์** นายณรงค์ วงษ์สวัสดิ์ เป็นผู้ใหญ่บ้านหมู่ 9 นายวิชัย วงษ์สวัสดิ์ เป็นสมาชิกอบต. นอกจากนี้ มีคนที่โจมตีฝ่ายคัดค้านที่เว็บไซต์ของบริษัทยูนิเซฟฯ มี 3 คนที่เป็นญาติใกล้ชิดกับนายณรงค์ วงษ์สวัสดิ์ **ตระกูลสุขหอม** นายสมบัติ สุขหอม เป็นผู้ใหญ่บ้านหมู่ 6 นายณรงค์ สุขหอม เป็นสมาชิกอบต. นายจินดา สุขหอม เป็นอดีตสมาชิกอบต. **ตระกูลไพโรพล** นายชัยยะ ไพโรพล เป็นผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านหมู่ 6 นางใบไพโรพล เป็นพนักงาน(ประชาสัมพันธ์) ของสำนักงานโครงการโรงไฟฟ้าหิกรูด นายส่องแสง ไพโรพล เป็นกรรมการหมู่บ้านหมู่ 6

⁵³ หมู่ 7 หมู่ 8 และหมู่ 13 มีผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน มากกว่า 2 คน ทั้งนี้เนื่องจากว่า หมู่บ้านเหล่านี้เป็นหมู่บ้านที่ผวจ. ประจวบคีรีขันธ์เห็นสมควรให้มีผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายรักษาความสงบตามจำนวนที่กระทรวงมหาดไทยเห็นสมควร หมู่ 7 จึงมีผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายรักษาความสงบ 2 คน หมู่ 8 และหมู่ 13 มีผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายรักษาความสงบ 1 คน นอกเหนือจากผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน 2 คน ตามพรบ.ลักษณะการปกครองท้องถิ่น

⁵⁴ **ครั้งแรกคือ** การเปลี่ยนแปลงผู้ใหญ่บ้านหมู่ 6 โดยการเลือกตั้งผู้ใหญ่บ้าน เมื่อวันที่ 27 มีนาคม 2541 ด้วยนายอร่าม เอี่ยมสะอาด ได้พ้นจากตำแหน่งผู้ใหญ่บ้าน ทำให้มีการเลือกตั้ง ผู้สมัคร 2 คน คือ นายจอย ดันฉวีธรรม และนายอร่าม เอี่ยมสะอาด ไม่มีข้อมูลคะแนนของแต่ละผู้

สมัคร โดยผลการเลือกตั้ง นายชอย คันดิวรรณ ได้เลือกเป็นผู้ใหญ่บ้านหมู่ 6 แทนนายอร่าม เอี่ยมสะอาด (ผู้วิจัยบันทึกข้อมูลฝ่ายปกครอง ที่ว่าการ อ.เมืองฯ วันที่ 12 ตุลาคม 2544) ครั้งที่สองคือ การเปลี่ยนแปลงผู้ใหญ่บ้านหมู่ 10 โดยการเลือกตั้งผู้ใหญ่บ้าน เมื่อวันที่ 15 มิถุนายน 2541 ด้วยนายเจือ หินแก้ว ได้พ้นจากตำแหน่งผู้ใหญ่บ้าน ทำให้มีการเลือกตั้ง มีผู้สมัคร 4 คน คือ นายสมศักดิ์ สูงอึ้ง นายจันทร์ เตี้ยแจ้ นายเฉลียว ผ่องจินดา และนาย นิศย์ อบเชย นายสมศักดิ์ สูงอึ้ง ได้เลือกเป็นผู้ใหญ่บ้านหมู่ 10 โดยได้ 198 คะแนน นายจันทร์ เตี้ยแจ้ นายเฉลียว ผ่องจินดา และ นาย นิศย์ อบเชย ได้คะแนน 97, 73, และ 19 คะแนนตามลำดับ (ผู้วิจัยบันทึกข้อมูลฝ่ายปกครอง ที่ว่าการ อ.เมืองฯ วันที่ 12 ตุลาคม 2544) ครั้งที่สามคือ การเปลี่ยนแปลงผู้ใหญ่บ้านหมู่ 13 โดยการเลือกตั้งผู้ใหญ่บ้าน เมื่อวันที่ 28 กรกฎาคม 2541 นายสมเกียรติ์ จินดาโชติได้พ้นจากตำแหน่งผู้ใหญ่บ้าน อำเภอเมืองฯ ได้กำหนดระยะเวลารับสมัครรับเป็นผู้ใหญ่บ้าน ปรากฏว่ามีผู้สมัครเพียงคนเดียว คือ นายสมเกียรติ์ จินดาโชติ นายสมเกียรติ์ จึงได้รับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้านหมู่ 13 ตั้งแต่วันที่ 28 กรกฎาคม 2541 (ผู้วิจัยบันทึกข้อมูลฝ่ายปกครอง ที่ว่าการ อ.เมืองฯ วันที่ 12 ตุลาคม 2544) ครั้งที่สี่คือ การเปลี่ยนแปลงผู้ใหญ่บ้านหมู่ 1 โดยการเลือกตั้งผู้ใหญ่บ้าน เมื่อวันที่ 14 มิถุนายน 2542 ด้วยนายสนอง สร้อยทอง ได้พ้นจากตำแหน่งผู้ใหญ่บ้าน ทำให้มีการเลือกตั้ง มีผู้สมัคร 2 คน คือ นายชาวาริน แสงจันทร์ และนายประสพ ขอเจียม ได้คะแนน 85 และ 50 คะแนน ตามลำดับ จึงเป็นอันว่า นายชาวาริน แสงจันทร์ ได้เลือกเป็นผู้ใหญ่บ้านหมู่ 1 แทนนายสนอง สร้อยทอง (ผู้วิจัยบันทึกข้อมูลฝ่ายปกครอง ที่ว่าการ อ.เมืองฯ วันที่ 12 ตุลาคม 2544) ครั้งที่ห้าคือ การเปลี่ยนแปลงผู้ใหญ่บ้านหมู่ 8 โดยการเลือกตั้งผู้ใหญ่บ้าน เมื่อวันที่ 30 กรกฎาคม 2542 ด้วยนายอำเภอ เชื้อนิต ได้พ้นจากตำแหน่งผู้ใหญ่บ้าน ทำให้มีการเลือกตั้ง มีผู้สมัคร 4 คน คือ นายเฉลิม แสงหว่า นายอนงค์ เชื้อนิต นายบุญรอด แก้วทับทิน และนายอุทัย เชื้อนิต นายเฉลิม แสงหว่า ได้เลือกเป็นผู้ใหญ่บ้านหมู่ 8 โดยได้ 111 คะแนน นายอนงค์ เชื้อนิต นายบุญรอด แก้วทับทิน และ นายอุทัย เชื้อนิต ได้คะแนน 52, 44 และ 9 คะแนนตามลำดับ (ผู้วิจัยบันทึกข้อมูลฝ่ายปกครอง ที่ว่าการ อ.เมืองฯ วันที่ 12 ตุลาคม 2544) ครั้งที่หกคือ การเลือกตั้งผู้ใหญ่บ้านหมู่ 14 เมื่อวันที่ 19 เมษายน 2543 ด้วยหมู่ 14 ตั้งขึ้นมาใหม่โดยแยกตัวออกจากหมู่ 10 จึงมีการเลือกตั้งผู้ใหญ่บ้าน มีผู้สมัคร 2 คน คือ นางวัชร จันจุจันและนายสมคิด แก้วแจ่มใส ได้คะแนน 129 และ 62 เสียงตามลำดับ จึงเป็นอันว่า นางวัชร จันจุจันได้รับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้านหมู่ 14 (ผู้วิจัยบันทึกข้อมูลฝ่ายปกครอง ที่ว่าการ อ.เมืองฯ วันที่ 12 ตุลาคม 2544)

⁵⁵ เมื่อวันที่ 26 กรกฎาคม 2541 มีการเลือกตั้งกำนัน เนื่องจากนายเจือ หินแก้ว ได้พ้นจากตำแหน่งกำนัน มีผู้สมัคร 2 คน คือ นายชอย คันดิวรรณ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 6 และนายสมชาย เสียงกล่อม ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 2 นายชอย คันดิวรรณ ได้คะแนน 1,128 เสียง และนายสมชาย เสียงกล่อม ได้คะแนน 798 เสียง นายชอย คันดิวรรณจึงได้รับเลือกเป็นกำนัน ค.บ.นอก แทนนายเจือ หินแก้ว (ผู้วิจัยบันทึกข้อมูลฝ่ายปกครอง ที่ว่าการ อ.เมืองฯ วันที่ 12 ตุลาคม 2544)

⁵⁶ นายสมคิด สายทอง ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านหมู่ 1 นายสมชาย สมบูรณ์ ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านหมู่ 1 นายสมชาติ สันติสกุลอยู่ ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านหมู่ 6 นายช้อน พันธุ์เจริญ ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านหมู่ 6 (สารวัตรกำนัน) ก็เป็นกลุ่มนี้

⁵⁷ ก่อนที่ได้รับเป็นกำนัน นายชอย คันดิวรรณ เป็นผู้นำธรรมชาติในหมู่ 6 นายจ่านงค์ สูงอึ้ง ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 9 และนายสมศักดิ์ สูงอึ้ง ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 10 เป็นญาติกัน นางวัชร จันจุจัน ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 14 เป็นผู้นำธรรมชาติในหมู่ 10 ก่อนการตั้งหมู่ 14 ใหม่

⁵⁸ คูในเชิงอรุณที่ 5

⁵⁹ นายมานพ หินแก้ว เป็นญาติของนายเจือ หินแก้ว กำนันตำบลบ่อนอก ขณะนั้น นางวาสนา เสียงกล่อม นายสมศักดิ์ เสียงกล่อม นายนิยม เสียงกล่อม เป็นญาติของนายสมชาย เสียงกล่อม ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 2 และปัจจุบัน นายสมศักดิ์ เสียงกล่อมเองก็เป็นผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านหมู่ 2 นายสายพิน เชื้อนิต และนายอุทัย เชื้อนิต เป็นญาติของนายอำเภอ เชื้อนิต สมาชิกอบต. หมู่ 8 และอดีตผู้ใหญ่บ้านหมู่ 8 นายทรงผล สร้อยทอง เป็นญาติของนายสนอง สร้อยทอง อดีตผู้ใหญ่บ้านหมู่ 1 นายบุญอึ้ง เอี่ยมสะอาด เป็นญาติของนายวิสูตร เอี่ยมสะอาด ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านหมู่ 5

⁶⁰ นายประวิตร เสียงใหญ่ นายวันชัย กล่อมศรี และนางบุญแห่ง กิ่งแก้ว เป็นกรรมการกลุ่มพัฒนาชุมชนเพื่อความเข้มแข็ง นายประสงค์ ภูติญู เป็นสมาชิกกลุ่มเลี้ยงสัตว์ (โคนม) และกลุ่มเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ นอกจากนั้นยังเป็นตัวแทนในคณะกรรมการกลุ่มกองทุนประกันผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากโรงไฟฟ้าบ่อนอกระดับตำบลตำบลบ่อนอกซึ่งเป็นกลุ่มจัดตั้งของบริษัทกัลป

⁶¹ นายอุดม เกตุรักษา ปัจจุบัน เป็นผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านหมู่ 11 (ฝ่ายคัดค้าน) นายสมัย เศษประสพ และนายสมอน เศษประสพ เป็นญาติของนายจาร์ต เศษประสพ สมาชิกอบต. หมู่ 9 ปัจจุบัน (ฝ่ายคัดค้าน) นายบังเอิญ แซ่เอี้ยว นายจุ่น แซ่เอี้ยว หมู่ 6 เป็นญาติของนายณัฐพงษ์ แซ่เอี้ยว ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านหมู่ 12 (ฝ่ายคัดค้าน) และของนายชอย คันดิวรรณ ทั้งนี้เป็นฝ่ายคัดค้าน นอกจากคนดังกล่าวนี้ นายอนงค์ แดงโชติ และนายสนอง ล่องลม ก็เป็นฝ่ายคัดค้านด้วย นายณรงค์ ลิ้มบุญลือเขต นายสุเทพ เกตุรักษา นายอนงค์ แดงโชติ นายบุญสม อิมใจ นางจจิตร เกิดทอง และอดีตสมาชิกอบต. กรรมการสภาตำบล คนอื่นๆ มีจุดยืนไม่ค่อยชัดเจนหรือคัดค้านแต่ไม่ค่อยแสดงออก ปัจจุบัน นางจจิตร เกิดทอง เป็นผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านหมู่ 5

⁶² ได้แก่ นางอำเภอ เชื้อนิต นายทวีป สอนเฉลิม นายตำรวจ ภรรยา นายมานพ หินแก้ว และนายบุญทิต ดาวเรือง

⁶³ นายอำเภอ เชื้อนิต เป็นญาติของนายสายพิน เชื้อนิต และนายอุทัย เชื้อนิต อดีตสมาชิกอบต. ซึ่งเป็นแกนนำฝ่ายสนับสนุน (นายสายพิน เชื้อนิต เป็นกรรมการกลุ่มพัฒนาชุมชนเพื่อความเข้มแข็ง) และตัวเองเป็นอดีตผู้ใหญ่บ้านหมู่ 8 ดังได้กล่าวมาแล้ว นายมานพ หินแก้ว เป็นญาติของนายเจือ หินแก้ว อดีตกำนันตำบลบ่อนอก นายตำรวจ ภรรยา เป็นญาติของนายสุรัตน์ ภรรยา ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านหมู่ 8 และเป็นสมาชิกกลุ่มประมง กลุ่มชาวไร่ หมู่ 8 กลุ่มผู้เข้าร่วมโครงการเลี้ยงหมูฟาร์มซึ่งทั้งหมดนี้ เป็นกลุ่มจัดตั้งของบริษัทกัลป

⁶⁴ เป็นญาติของนายจ่านงค์ สูงอึ้ง ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 9 และนายสมศักดิ์ สูงอึ้ง ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 10 ทั้งสองผู้ใหญ่บ้านสนับสนุนการคัดค้านมา โดยตลอด

⁶⁵ หมู่ 7-10 ได้จัดตั้งอป.เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2526 หมู่ที่ 8 ได้จัดตั้งเมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2528 หมู่ 9 ได้จัดตั้งเมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม 2522 หมู่ 11 ได้จัดตั้งเมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2534 และหมู่ 12 ได้จัดตั้งเมื่อปี 2534 (อำเภอเมืองฯ รายชื่อหมู่บ้าน อพป. ในเขตพื้นที่อำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ ค.ด.)

“หมู่บ้านในตำบลบ่อนอก มีหมู่บ้านที่เป็นหมู่บ้าน อพป.(อาสาพัฒนาชุมชนและป้องกันตนเอง) 6 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ 7-10, 8, 9, 11, และ 12 อพป. หมู่บ้านอื่นๆ ได้แก่ หมู่ 1, 2, 3, 4, 5, 6, 13, และ 14 เป็นหมู่บ้านที่มีคณะกรรมการหมู่บ้านอย่างเหมือนกับหมู่บ้านทั่วไป

“ยกตัวอย่างเช่น หมู่ 8 ซึ่งมีนายเฉลิม แสงหว่า เป็นผู้ใหญ่บ้านฝ่ายสนับสนุน มีกม.อพป. โดยการเลือกตั้งที่เป็นฝ่ายสนับสนุน 6 คนจาก 7 คน ในฝ่ายสนับสนุน 6 คนนั้น มีคนหนึ่งที่เป็นญาติของผู้ใหญ่บ้าน คือ นายอุดมเยี่ยม แสงหว่า และมีอีก 3 คนที่เป็นญาติของนายสายพิน เชื้อนิต สมาชิกกลุ่มพัฒนาชุมชนเพื่อความเป็นธรรมซึ่งเป็นกลุ่มจัดตั้งโดยบริษัทกอล์ฟ

“กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรเป็นกลุ่มทางอาชีพที่จัดตั้งขึ้นมาโดยนโยบายของกระทรวงการเกษตรและสหกรณ์ซึ่งกำหนดแนวทางการพัฒนาและปรับปรุงสถาบันเกษตรกร(เอกสารสำนักงานเกษตรอำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ น.ด.(ก)) ว่า 1. ส่งเสริมการรวมกลุ่ม และสร้างความเข้มแข็งให้กับกลุ่มเพื่อสร้างอำนาจต่อรอง 2. ส่งเสริมกิจกรรมแปรรูปอาหาร และอุตสาหกรรมในชุมชนอย่างต่อเนื่องจากผลผลิตการเกษตร 3. ส่งเสริมความเข้มแข็งของกองทุนชุมชนเพื่อการเกษตร เช่น กลุ่มออมทรัพย์, กลุ่มสหกรณ์ 4. ส่งเสริมและสนับสนุนให้กลุ่มเกษตรกร จัดทำปัจจัยการผลิตสินค้าอุปโภค-บริโภค บริการแก่สมาชิกกลุ่ม 5. ส่งเสริมการแปรรูปผลผลิตในครัวเรือน และพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีความหลากหลาย ตรงกับความต้องการของตลาดและสมาชิก 6. ส่งเสริมให้กลุ่ม/ชุมชนมีการวางแผนในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ โดยใช้กิจกรรมในลักษณะประชาคม (เอกสารสำนักงานเกษตรอำเภอเมืองฯ น.ด. (ก)) กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรหมู่ 10 ก่อตั้งขึ้นมา ในวันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2535 ศึกษาดูงาน โครงการเงินออม 72 พรรษา มาตราสาร โดยมีผู้เข้าร่วม 51 คน และมีจำนวนเงินที่ระดมมา 91,115.47 บาท และ โครงการออมทรัพย์เพื่อการผลิต โดยมีผู้เข้าร่วม 33 คน และมีงบประมาณ 31,600 บาท ปัจจุบันนี้ มีสมาชิก 47 คน และมีกิจกรรมระดับประจวบ โดยมียกย่องทุนหมุนเวียนของกลุ่ม 2,883.21 บาท (เอกสารสำนักงานเกษตรอำเภอเมืองฯ น.ด. (ก)) นางวิชนี เกตุแก้ว เจริญญิกกลุ่ม และกรรมการกลุ่มคนอื่นๆ เป็นฝ่ายคัดค้าน สมาชิกส่วนใหญ่ก็เป็นฝ่ายคัดค้านเช่นกัน นางสาวอภิญญาเชิด สมาชิกกลุ่มเป็นเจริญญิก กทศ. มีญาติของนายสมศักดิ์ สูงยิ่ง ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 10 นายจันทน์สูงยิ่ง ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 9 และนายอำนาจ สูงยิ่ง สมาชิกอบต.หมู่ 10 ทั้ง 6 คน โดยการศึกษาพบว่า มีฝ่ายสนับสนุนเพียงแค่ 3 คน จากจำนวนสมาชิกทั้งหมด 47 คน

“ก่อตั้งขึ้นมา เมื่อปี 2542 ปัจจุบันนี้ มีสมาชิก 10 คน และยังไม่มีการรวม นางซูชีพ แต่งอ่อน ประธานกลุ่ม นางมาณี แต่งอ่อน และน.ส. สุรปราณี แต่งอ่อน สมาชิกกลุ่ม เป็นผู้ที่เข้าร่วมโครงการเลี้ยงไก่พันธุ์เนื้อแบบประกันราคาซึ่งเป็นโครงการที่ใช้งบประมาณจากบริษัทกอล์ฟ นางสาวารวม จิดาโชติ รองประธานกลุ่ม เป็นญาติของนายสมเกียรติ จิดาโชติ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 13 ที่เป็นฝ่ายสนับสนุน นายชัยฤกษ์ จิดาโชติ ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านหมู่ 13 และนางสุนีย์ จิดาโชติ ตัวแทนกลุ่มกองทุนประกันผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากโรงไฟฟ้าบ่อนอกระดับตำบลที่บริษัทกอล์ฟจัดตั้งขึ้นมา กลุ่มนี้ มีสมาชิกส่วนใหญ่เป็นฝ่ายสนับสนุน ซึ่งก็หมายความว่า จัดตั้งขึ้นมาโดยการร่วมตัวกันของชาวบ้านฝ่ายสนับสนุนโดยไม่ให้ฝ่ายคัดค้านเข้าร่วม

“ตามที่กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้ดำเนินการพัฒนาและแก้ไขปัญหาดูแลสหกรณ์ระดับประจวบตามแผนพัฒนาฉบับประจวบ ปี 2537-2540 โดยมีแผนงานหลัก 3 แผน คือ แผนงานจัดระบบการผลิตการตลาด แผนงานถ่ายทอดเทคโนโลยี แผนงานสนับสนุนการผลิตการตลาดและเทคโนโลยี ซึ่งในแผนงานจัดระบบการผลิตการตลาดนั้น กิจกรรมหลักที่สำคัญ คือ การรวมกลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตระดับระดับที่ขึ้นทะเบียนไว้กับกรมส่งเสริมการเกษตร โดยกรมส่งเสริมการเกษตรจะสนับสนุนปัจจัยการผลิตให้กับกลุ่มเพื่อเป็นกองทุนหมุนเวียน ปัจจุบัน ในเขตพื้นที่อำเภอเมือง มีกลุ่มเกษตรกรที่เกิดขึ้นตามแผนพัฒนาฉบับประจวบ จำนวน 27 กลุ่ม และเฉพาะในเขตพื้นที่บ่อนอก มี 8 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มผู้ผลิตระดับระดับบ้านหนองบุญองค์ กลุ่มผู้ผลิตระดับระดับบ้านสุบพริก กลุ่มผู้ผลิตระดับระดับบ้านหนองปูลุค กลุ่มผู้ผลิตระดับระดับบ้านคลองชายธง กลุ่มผู้ผลิตระดับระดับบ้านทุ่งโก กลุ่มผู้ผลิตระดับระดับบ้านเข็ดคา กลุ่มผู้ผลิตระดับระดับบ้านสองพี่น้อง และกลุ่มผู้ผลิตระดับระดับบ้านบ่อนอก(สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ 2543: 12) กลุ่มผู้ผลิตระดับระดับบ้านหนองบุญองค์ อยู่ที่หมู่ 13 ก่อตั้งขึ้นมาเมื่อปี 2537 มีจำนวนสมาชิก 25 คน กองทุนกลุ่ม 137,689 บาท คณะกรรมการประกอบด้วยนางซูชีพ แต่งอ่อน ประธาน นายณกเล็ก กมร รองประธาน นางสาวรวม จิดาโชติ เจริญญิก นายสายพิน เชื้อนิต กรรมการ จะเห็นได้ว่า มีความซื่อสัตย์กันในเรื่องกรรมการระหว่างกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านหนองบุญองค์ กับกลุ่มผู้ผลิตระดับระดับบ้านหนองบุญองค์ นางซูชีพ แต่งอ่อน ดำรงตำแหน่งประธานทั้งสองกลุ่ม นางสาวรวม จิดาโชติ เป็นรองประธานกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรฯ และเจริญญิกกลุ่มผู้ผลิตระดับระดับฯ อนึ่ง นายสายพิน เชื้อนิต เป็นสมาชิกกลุ่มพัฒนาชุมชนเพื่อความเป็นธรรมซึ่งเป็นกลุ่มจัดตั้งของบริษัทกอล์ฟ และเป็นอดีตสมาชิกอบต. ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นรองสมาชิกกันตั้งแต่สมัยสภาตำบล อย่างไรก็ตามหากพิจารณาสมาชิก มีผู้คนที่คัดค้านโครงการถึง 13 คน เช่น นางพูน สะเด็น ญาติของนายสพโชค สะเด็น ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านหมู่ 13 ที่เป็นฝ่ายคัดค้าน เป็นหนึ่งในแกนนำกลุ่มผู้คัดค้านหมู่ 13

“ก่อตั้งขึ้นมาเมื่อปี 2537 มีจำนวนสมาชิก 53 คน กองทุนกลุ่ม 89,280 บาท คณะกรรมการประกอบด้วยนายอุดม เจริญญา ประธาน นายสุเทพ เจริญญา รองประธาน นายวิท ขุนทอง เลขานุการ สมาชิกส่วนใหญ่เป็นฝ่ายคัดค้าน มีถึง 47 คน ในขณะที่มีฝ่ายสนับสนุนเพียงแค่ 6 คน นายอุดม เจริญญา เป็นผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านหมู่ 11 ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 11 คือ นายสุวรรณ ทุ่งเก่า แกนนำฝ่ายคัดค้านตั้งแต่ช่วงแรก นายสุเทพ เจริญญา เป็นสมาชิกอบต.ฝ่ายคัดค้าน จะเห็นว่า คณะกรรมการกลุ่มนี้ มีความซื่อสัตย์กันกับแกนนำกลุ่มผู้คัดค้านอย่างชัดเจน

“ก่อตั้งขึ้นมาเมื่อปี 2537 มีจำนวนสมาชิก 27 คน กองทุนกลุ่ม 94,080 บาท คณะกรรมการประกอบด้วยนายสมอน เดชประสาธ ประธาน นายสาย จันทร์เชื้อเดวรองประธาน นายปราโมทย์ เดชประสาธ เลขานุการ นางสละ แซ่มซ้อย เจริญญิก และนายประสูร ดั่งฉุน กรรมการ นายสมอน เดชประสาธ เป็นสมาชิกอบต.ฝ่ายคัดค้าน มีสมาชิกที่เป็นญาติของนายสมอน 6 คน สมาชิกส่วนใหญ่เป็นฝ่ายคัดค้าน มีฝ่ายสนับสนุนเพียงแค่ 2 คน

⁷³ ก่อตั้งขึ้นมาเมื่อปี 2537 จำนวนสมาชิก 20 คน กองทุนกลุ่ม 137,689 บาท คณะกรรมการประกอบด้วยนายบุญมา เขียวคำรพ ประธาน นายของ คุ้มกระ รองประธาน นายมน ทองแผน เลขานุการ นายประสงค์ ศรียทอง เจริญฤกษ์ และนายสมพร เขียวดี กรรมการ นายบุญมา เขียวคำรพ เป็น แกนนำคนหนึ่งฝ่ายสนับสนุน เคยลงสมัครสมาชิกอบต.แต่ไม่ได้รับเลือกตั้ง นายของ คุ้มกระ และนายมน ทองแผน เป็นฝ่ายคัดค้าน สมาชิกส่วนใหญ่เป็นฝ่ายคัดค้าน นายจารึก หอมจันทร์ สมาชิกกลุ่มนี้ เป็นแกนนำกลุ่มผู้คัดค้าน ฝ่ายสนับสนุนมีเพียงแค่ 3 คน นายจิตร แก้วเจริญ สมาชิก กลุ่มที่เป็นฝ่ายสนับสนุน เข้าร่วมโครงการเลี้ยงไก่พันธุ์เนื้อแบบประกันราคา และเป็นสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์ที่บริษัทที่จัดตั้งขึ้นมา

⁷⁴ ก่อตั้งขึ้นมาเมื่อปี 2537 มีจำนวนสมาชิก 51 คน กองทุนกลุ่ม 184,437 บาท คณะกรรมการประกอบด้วยนายบุญรอ แก้วทับทิม ประธาน นาย เอื้อม เชื้อนิล รองประธาน นายวิรัช ทองชัยเดช เลขานุการ น.ส. นงเยาว์ เชื้อนิล เจริญฤกษ์ และนางมาลี ภูสุวรรณ กรรมการ สมาชิกคนที่ เป็น ฝ่ายสนับสนุน 23 คน อีก 28 คน มีจุดยืนไม่ชัดเจน หรือคัดค้านแต่ไม่กล้าแสดงออก คณะกรรมการถูกครอบงำโดยฝ่ายสนับสนุน ดังเช่น นายบุญ รอ แก้วทับทิม เป็นรองประธานกลุ่มชาวไร่ หมู่ 8 และเป็นสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์ ทั้งสองกลุ่มนี้เป็นกลุ่มจัดตั้งของบริษัทที่ นอกจากนั้นยังเป็นตัวแทนกลุ่มกองทุนประกันผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจาก โรงไฟฟ้าบ่อนอกระดับตำบลที่บริษัทที่จัดตั้งขึ้นมา น.ส. นงเยาว์ เชื้อนิลก็เป็น สมาชิกกลุ่มชาวไร่ หมู่ 8 และเป็นประธานกทศ.

⁷⁵ ก่อตั้งขึ้นมาเมื่อปี 2537 มีจำนวนสมาชิก 14 คน กองทุนกลุ่ม 26,226 บาท คณะกรรมการประกอบด้วยนายแหว จันทรละมูล ประธาน นางวิวรร รม เปรมปรีดี รองประธาน นายณัฐพงษ์ แซ่เอี้ยว เลขานุการ นางสนพรมย์ ดิษฐเพชร เจริญฤกษ์ นายมานพ หินแก้ว กรรมการ นางค่อน ประเสริฐ น้อย กรรมการ และนายชุน อัมสมบัติ กรรมการ คณะกรรมการชุดนี้ล้วนแต่เป็นฝ่ายคัดค้าน นายณัฐพงษ์ แซ่เอี้ยว เป็นผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านที่เป็นฝ่าย คัดค้าน นายมานพ หินแก้ว เคยเป็นฝ่ายสนับสนุนแต่ต่อมา ก็เปลี่ยนเป็นฝ่ายกลาง สมาชิกส่วนใหญ่ก็เป็นฝ่ายคัดค้าน มีฝ่ายสนับสนุนเพียงแค่ 2 คน

⁷⁶ ก่อตั้งขึ้นมาเมื่อปี 2537 มีจำนวนสมาชิก 28 คน กองทุนกลุ่ม 82,704 บาท คณะกรรมการประกอบด้วยนายณัฐพงษ์ สิงห์เล็ก ประธาน นายสถิต เสงี่ยมถรณ์ รองประธาน นายกุล อินทกุล เลขานุการ นายสัง เปรมปรีดี เจริญฤกษ์ และนายสวัสดิ์ สายทอง กรรมการ คณะกรรมการชุดนี้มีฝ่าย คัดค้าน สมาชิกก็เป็นฝ่ายคัดค้านทั้งหมด

⁷⁷ ก่อตั้งขึ้นมาเมื่อปี 2537 มีจำนวนสมาชิก 15 คน กองทุนกลุ่ม 79,646 บาท คณะกรรมการประกอบด้วย นายนคร ชูสวัสดิ์ ประธาน เป็นฝ่าย สนับสนุน ญาติของนายนคร เช่น นางพรเทพ ชูสวัสดิ์ นายเรียน ชูสวัสดิ์ เข้าร่วมโครงการเลี้ยงไก่พันธุ์เนื้อแบบประกันราคาซึ่งเป็นโครงการที่ได้ รับการสนับสนุนจากบริษัทที่ นายเรียน ชูสวัสดิ์ยังเข้าร่วมโครงการเลี้ยงวัวเนื้อแบบธรรมชาติ หมู่ 14 และเป็นสมาชิกกลุ่มพัฒนาชุมชนเพื่อ ความเป็นธรรม หากพิจารณาสมาชิกต่างๆ ก็จะเห็นว่า มีผู้คนที่คัดค้านโครงการมากกว่า ผู้คนที่สนับสนุน แต่ก็ไม่ใช่เป็นผู้คนที่เข้าร่วมกิจกรรมเป็น ประจำ(active members)ของกลุ่มผู้คัดค้าน

⁷⁸ ได้แก่ กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านบ่อนอก(หมู่ 6) กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านท่าฝาง(หมู่ 3) กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านคลองเก่า (หมู่ 5) กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านคลองชายธง (หมู่ 7) กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านสองพี่น้อง(หมู่ 10) กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้าน หนองบุญองค์ (หมู่ 13) กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านทุ่งโก(หมู่ 8) กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตจัดตั้งขึ้นมาเมื่อปี 2541-2542 (เอกสารที่ว่า การ อำเภอเมือง น.ด.(บ) : 2)

⁷⁹ ก่อตั้งขึ้นมาในวันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2545 ตามข้อ 7 ของคณะปฏิวัติฉบับที่ 141 ประกาศ ณ วันที่ 1 พฤษภาคม 2515 เพื่อที่จะดำเนินกิจกรรมอาชีพ การเลี้ยงสัตว์ร่วมกันช่วยเหลือซึ่งกันและกัน สร้างความมั่นคงให้กับอาชีพการเลี้ยงสัตว์ โดยมีทางฝ่ายรัฐบาล และฝ่ายเอกชน ให้การช่วยเหลือ ด้านงบประมาณ ด้านวิชาการ และด้านการตลาด วันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2545 กรมปศุสัตว์ อ.เมือง ได้รับงบประมาณดำเนินกิจกรรมนาหญ้า และ พัฒนาอาชีพเลี้ยงสัตว์เพื่อจำหน่าย จำนวน 200 ไร่ (สำนักงานปศุสัตว์ อำเภอเมืองฯ ที่ ปช 0110/67 วันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2545)กลุ่มนี้ประกอบด้วย สมาชิกจากตำบลบ่อนอก 9 คน จากตำบลอ่าวน้อย 21 คน คณะกรรมการประกอบด้วยนายชวน ทองนาค นายบุญมี ภูิกัญญา นายสนธิ ภูิกัญญา นายอรรณ ธรรมะอาด นางดวงกลม ทศัพท และนายจรัญ พินโท ไม่มีสมาชิกที่มีบทบาทสำคัญในกลุ่มผู้คัดค้านโครงการ โรง ไฟฟ้าบ่อ นอก

⁸⁰ มีจำนวนผู้นำกลุ่มสตรีระดับตำบล 26 คน (เอกสารที่ว่า การอำเภอเมืองฯ น.ด.(อ) ประธานกทศ. คือ นางสุนีย์ จินดาโชติ ประธาน กทสม. หมู่ 13 รองประธานกทศ. คือ นางวาจา เขียวคำรพ ประธาน กทสม. หมู่ 7 นางอรองค์ ทุ่งเฟื่อง ประธาน กทสม. หมู่ 5 และนางบุญแห่ง กิ่งแก้ว ประธาน กทสม. หมู่ 3 เลขานุการ กทศ. คือ นางบุญชู ภูิกัญญา ประธาน กทสม.หมู่ 4 เจริญฤกษ์กทศ. คือ นางสำรวย ลิ้มบุญลือเชด ประธาน กทสม. หมู่ 10 ภูิกัญญา กทศ. คือ นางวิไล วงจีน ประธานกทสม.หมู่ 2 นางสุนีย์ จินดาโชติ ประธานกทศ. นางบุญแห่ง กิ่งแก้ว รองประธานกทศ. เป็นตัวแทนในคณะกรรมการกองทุนประกันผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากโรงไฟฟ้าบ่อนอกระดับตำบลที่บริษัทที่จัดตั้งขึ้นมา นอกจากสอง คนนี้ นางอรองค์ ทุ่งเฟื่อง รองประธานกทศ.นางบุญชู ภูิกัญญา เลขานุการ กทศ. และนางทัศนีย์ พินโท ผู้ช่วย เจริญฤกษ์ กทศ. เลขานุ การกทศ.หมู่ 3 ถือว่า มีบทบาทสำคัญในกลุ่มสนับสนุนโครงการ จะเห็นว่า ตำแหน่งสำคัญในกลุ่มสตรีถูกครอบงำโดยฝ่ายสนับสนุน แต่ไม่ได้ หมายความว่า สมาชิกต่างๆ เคลื่อนไหวเพื่อสนับสนุนโครงการในนามของกลุ่มสตรี แกนนำกลุ่มนี้สนับสนุนโครงการโดยส่วนตัวเนื่องจากมีผล ประโยชน์จากโครงการ โรงไฟฟ้าบ่อนอก หรือมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับคนในกลุ่มผลประโยชน์ระดับท้องถิ่นซึ่งประกอบด้วยอดีตกำนันผู้ใหญ่ บ้าน นายหน้าขายที่ดิน ฯลฯ ดังเช่น นางสุนีย์ จินดาโชติ เป็นญาติของนายสมเกียรติ จินดาโชติ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 13 ที่เป็นแกนนำฝ่ายสนับสนุน นางบุญแห่ง กิ่งแก้ว เป็นสมาชิกของกลุ่มออมทรัพย์ที่บริษัทที่จัดตั้งขึ้นมา และกลุ่มพัฒนาชุมชนเพื่อความเป็นธรรมจากการศึกษา พบว่า ผู้นำ กลุ่มสตรีระดับตำบล(กรรมการกทศ.)ส่วนใหญ่เป็นฝ่ายกลาง ไม่ค่อยมีความเกี่ยวข้องกับความขัดแย้งในท้องถิ่นในเรื่องโครงการ โรง ไฟฟ้าบ่อ นอก มีฝ่ายสนับสนุนที่ชัดเจนก็มีเพียงแค่ 5 คนซึ่งได้กล่าวมาแล้ว และฝ่ายคัดค้านที่ชัดเจน มี 2 คน คือ นางสาววย ลิ้มบุญลือเชด เจริญฤกษ์กทศ.

นางสาว และสินธุ์ทรัพย์ ฝ่ายพัฒนาอาชีพ ประธาน กทสม. หมู่ 9 ทั้งสองคนนี้เป็นผู้คนที่เข้าร่วมกิจกรรมของกลุ่มผู้คัดค้านโครงการเป็นประจำ (active members)

⁸¹ นอกเหนือจากกลุ่มทางอาชีพ และทางสังคมต่างๆ ที่ได้กล่าวมาแล้ว ในเขตพื้นที่ตำบลบ่อนอก ยังมีกลุ่มชาวประมง กลุ่มเยาวชน กลุ่มฌาปนกิจ ลูกเสือชาวบ้าน อปพร. และ อสม. กลุ่มชาวประมงตำบลบ่อนอกมีสมาชิกประมาณ 80 คน ซึ่งยังไม่เป็นกลุ่มที่เป็นทางการ (นายน้อย แพบใหญ่ วันที่ 2 มีนาคม 2545) สมาชิกทั้งหมดเป็นฝ่ายคัดค้านแต่ยังไม่มีการคัดค้านโครงการโรงไฟฟ้าบ่อนอกในนามของกลุ่ม กลุ่มเยาวชนมีสมาชิก 130 คน ซึ่งไม่ใช่เป็นกลุ่มที่จัดตั้งขึ้นมาโดยเป้าหมายที่คัดค้านโครงการโรงไฟฟ้าบ่อนอกหากแต่เป็นกลุ่มที่จัดตั้งขึ้นมาเพื่อให้เด็กนักเรียนเข้าร่วมโครงการต่างๆตามนโยบายของหน่วยงานราชการ เช่น โครงการอบรมต่อต้านเสพติด ฯลฯ กลุ่มฌาปนกิจ เป็นกลุ่มชาวบ้านที่ช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการจัดงานศพในหมู่บ้านซึ่งจัดตั้งขึ้นมาไม่นานเท่าใด (นายชัยณรงค์ วงศ์ศิธร วันที่ 4 มกราคม 2545) ลูกเสือชาวบ้าน มี 80 คน นายฉอย ต้นศิริธรรม กำนันตำบลบ่อนอก เคยเข้าอบรมลูกเสือชาวบ้าน⁸¹ แต่เนื่องจากลูกเสือชาวบ้านไม่ใช่กลุ่มดาวในระดับตำบล คงไม่มีความเกี่ยวข้องกับความขัดแย้งในท้องถิ่นในเรื่องโครงการโรงไฟฟ้าบ่อนอก หากพิจารณารายชื่อลูกเสือชาวบ้านหมู่ดาว ตำบลบ่อนอก ตำบลประจวบฯ เทศบาลเมืองฯ อำเภอกุยบุรี กิ่งอำเภอสามร้อยยอด อำเภอปราณบุรี จังหวัดกระบี่ จังหวัดนครศรีธรรมราช ของแต่ละรุ่นตั้งแต่ปี 2539-2542 มีชื่อของชาวบ่อนอกไม่เกิน 5 คน ในแต่ละรุ่น (ทำเนียบลูกเสือชาวบ้าน รุ่นเฉลิมพระเกียรติฯ อำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ รุ่นที่ 2539/2, 2727/2, 2645/2, 3065/2, 2910/2, 2778/2, 2555/2, 2607/2; ทำเนียบลูกเสือชาวบ้าน รุ่นที่ 9897/1) อปพร. มี 30 คน และอสม. 65 คน นางกวทมา ประธานอสม. ประจำตำบล เป็นฝ่ายคัดค้าน แต่อสม.แต่ละคนมีจุดยืนทั้งการคัดค้านและการสนับสนุนโครงการ ทั้งนี้ นางกวทมา (วันที่ 1 มีนาคม 2545) กล่าวว่า "...เพื่อการปฏิบัติหน้าที่อสม. โดยมีประสิทธิภาพ ไม่ควรเจาะเรื่องโรงไฟฟ้ามาถกเถียงกัน บางคนที่เกรงใจญาติที่เป็นฝ่ายสนับสนุน บางคนก็สนับสนุนโครงการเพื่อเอาใจผู้มีอิทธิพลท้องถิ่น..."

⁸² ได้แก่ วัดปากคลองเกลียว(มีโบสถ์) วัดอู่ตะเภา(มีโบสถ์) วัดรอดประดิษฐ์ วัดบ่อนอก(มีโบสถ์) วัดสี่แยกบ่อนอก

⁸³ ได้แก่ ร.ร. วัดปากคลองเกลียว ร.ร. บ้านท่าฝาง ร.ร. บ้านละลอก ร.ร. วัดบ่อนอก ร.ร. บ้านคลองชายธง ร.ร. บ้านหนองพลก ร.ร. บ้านสุขพริก ร.ร. ชูสนามคมประจวบคีรีขันธ์ อนุสรณ์

⁸⁴ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 7 นางนอม สัมปญ์ นางสุรีย์ พุ่มไสว และนายบุญเลิศ จารุณรัตน์

⁸⁵ บริษัทกอล์ฟฯ จัดสัมมนาเดือนมกราคมด้านสิ่งแวดล้อม พร้อมด้วยกลุ่มพัฒนาตำบลบ่อนอกซึ่งเป็นกลุ่มนายหน้าที่ดินชุดเก่า เข้าร่วมสัมมนาที่โรงแรมหาดทอง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ในวันที่ 20 สิงหาคม 2541 แต่หลังจากนั้น ไม่มีกิจกรรมในนามของกลุ่มพัฒนาตำบลบ่อนอก

⁸⁶ ผู้รับผิดชอบที่บริษัทกอล์ฟฯแต่งตั้งขึ้นมา มีบุคคลดังนี้(บริษัทกอล์ฟฯ 2544: 35) ส่วนผู้รับผิดชอบการปฏิบัติงานทางกว้าง มีนายเอกพงศ์ ทินโท (รับผิดชอบพื้นที่หมู่ 1,2,3) นายอนุสรณ์ เอี่ยมสะอาด (รับผิดชอบพื้นที่หมู่ 4,5) นายอนุรัตน์ เอี่ยมสะอาด (รับผิดชอบพื้นที่หมู่ 6) นายอภิรัตน์ สังข์ด้วง (รับผิดชอบพื้นที่หมู่ 7) นายจำลอง ผ่องจินดา (รับผิดชอบพื้นที่หมู่ 10) น.ส. จานง ยอดทอง(รับผิดชอบพื้นที่หมู่ 8,13) นายปัญญา ศรีสุทธินันท์(รับผิดชอบพื้นที่หมู่ 9,12) และนายสุมนันท์ เกตุย้อย(รับผิดชอบพื้นที่หมู่ 11,14) ส่วนผู้รับผิดชอบการปฏิบัติงานทางลึก มีนายอนุรัตน์ เอี่ยมสะอาด นายอภิรัตน์ สังข์ด้วง และนายจำลอง ผ่องจินดา และส่วนผู้รับผิดชอบการปฏิบัติงานยุทธศาสตร์ มีนายจำลอง ผ่องจินดา และนายอภิรัตน์ สังข์ด้วง

⁸⁷ นายอนุสรณ์ เอี่ยมสะอาด และนายอนุรัตน์ เอี่ยมสะอาด เป็นญาติของนายวิสูตร เอี่ยมสะอาด ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านหมู่ 5 นายอภิรัตน์ สังข์ด้วง เป็นญาติของนายสงคราม สังข์ด้วง ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 7 ที่เคยเป็นนายหน้าขายที่ดินให้แก่บริษัทกอล์ฟฯ นายจำลอง ผ่องจินดา เป็นสมาชิกกลุ่มเลี้ยงสัตว์(โคเนื้อ)และกลุ่มออมทรัพย์บ้านเข็ชฌา หมู่ 12 ซึ่ง นายปัญญา ศรีสุทธินันท์ ก็เป็นสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์บ้านเข็ชฌา หมู่ 12 เช่นเดียวกัน

⁸⁸ ประกอบด้วยชาวบ่อนอกที่ไม่ใช่ชาวประมง(นายเจริญ วัดอักษร วันที่ 24 พฤศจิกายน 2544) นายสมนึก แสงกล้า เป็นประธาน นายสำรวย ภูสุวรรณ เป็นรองประธาน และนายปรีชา เปรมปรีดี เป็นเลขานุการ ตัวแทนในคณะกรรมการกองทุนฯ จากกลุ่มประมงบ่อนอก มี 2 คน ได้แก่ นายวิสูตร ฉันทร์ฉาย และนายปรีชา เปรมปรีดี (บริษัทกอล์ฟฯ 2544: 50)

⁸⁹ ก่อตั้งขึ้นมาโดยการรวมตัวกันของแกนนำฝ่ายสนับสนุนในหมู่ 8 นายอำเภอ เชื้อนิล เป็นประธาน นายบุญรอด แก้วทับทิม เป็นรองประธาน นายเฉลิม แสงหว่า เป็นเลขานุการ นายเสริม แสงหว่า เป็นเหรียญกิตติมศักดิ์ ตัวแทนในคณะกรรมการกองทุนฯ จากกลุ่มอาชีพเกษตร มี 2 คน ได้แก่ นายบุญรอด แก้วทับทิม และนายคงเจริญ ภูมิก (บริษัทกอล์ฟฯ 2544: 51) นายอำเภอ เชื้อนิล และนายสำรวย ภูมร สมาชิกกลุ่ม เป็นสมาชิกอบต. หมู่ 8 น.ส. นางเยาว์ เชื้อนิล สมาชิกกลุ่ม เป็นประธานกทสม. หมู่ 8 น.ส.สุรัตน์ ภูมร สมาชิกกลุ่มเป็นผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านหมู่ 8

⁹⁰ กลุ่มเลี้ยงสัตว์(โคนม) มีสมาชิก 7 คน ซึ่งเป็นการรวมตัวกันของสมาชิกผู้เลี้ยงโคนมส่วนหนึ่งในพื้นที่เขตตำบลบ่อนอกที่อยู่ภายใต้การดูแลของสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ (สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ 2542) นายบุญชวน ทองนาค เป็นประธาน นายพินิจ จันเจือ เป็นรองประธาน นายประจักษ์ ศรีเฉลิม เป็นเลขานุการ นายประสงค์ ภูฤกษ์ โย เป็นเหรียญกิตติมศักดิ์ ตัวแทนในคณะกรรมการกองทุนฯ จากกลุ่มเลี้ยงสัตว์(โคนม) มี 2 คน ได้แก่ นายพินิจ จันเจือ และนายประสงค์ ภูฤกษ์ โย (บริษัทกอล์ฟฯ 2544: 51) นายอร่าม เอี่ยมสะอาด สมาชิกกลุ่ม เป็นอดีตสมาชิกอบต.(รองประธานสภาอบต.) และเคยรับสมัครรับเลือกตั้งผู้ใหญ่บ้านหมู่ 6 เมื่อวันที่ 27 มีนาคม 2541 แต่แพ้ นายฉอย ต้นศิริธรรม แกนนำฝ่ายคัดค้าน นายรัฐ พิณโท สมาชิกกลุ่ม และนายประสงค์ ภูฤกษ์ โย เหรียญกิตติมศักดิ์ เป็นอดีตสมาชิกอบต.เช่นเดียวกัน นายบุญชวน ทองนาค ประธานกลุ่ม เป็นผู้ใหญ่บ้านหมู่ 4

⁹¹ นายสิงห์หิรัญ นิมมอญ เป็นประธาน นายนิล อยู่สุข และนายแสวง ภูฤกษ์ โย เป็นรองประธาน นายเฉลียว ผ่องจินดา เป็นเลขานุการ นายอำนาจ ผ่องจินดา เป็นเหรียญกิตติมศักดิ์ ยังไม่มีตัวแทนในคณะกรรมการกองทุนฯ จากกลุ่มเลี้ยงสัตว์(โคเนื้อ) ตัวหลักในกลุ่มนี้ คือ นายเฉลียว ผ่องจินดา นาย

อำนาจ ผ่องจินดา ทั้งสองคนมาจากตระกูลเดียวกันกับนายจำลอง ผ่องจินดา ผู้รับผิดชอบการปฏิบัติงานของส่วนงานพัฒนาชุมชนยั่งยืน และนายนิล อยู่สุข นายโกมน อยู่สุข เป็นญาติของนายนิม อยู่สุข ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 12

⁹² นายเจือ หินแก้ว เป็นประธาน นายตำรวจ ฟุ้งเฟื่อง สมาชิกกลุ่ม เป็นผู้ใหญ่บ้านหมู่ 5 และเป็นนายหน้าขายที่ดินชุกนายเจือ หินแก้ว นางอรองค์ ฟุ้งเฟื่อง สมาชิกกลุ่ม เป็นรองประธานกลุ่มสตรี และประธานกทสม. หมู่ 5 นายทวีป สอนเฉลิม สมาชิกกลุ่ม เป็นสมาชิกอบต. และนายประสงค์ ภูภิญโญ สมาชิกกลุ่ม เป็นอดีตสมาชิกอบต. ในสมัยที่นายเจือ หินแก้ว เป็นประธานอบต. ตัวแทนในคณะกรรมการกองทุนฯ จากกลุ่มเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ มี 2 คน ได้แก่ นายตำรวจ ฟุ้งเฟื่อง และนายประจักษ์ สอนเฉลิม

⁹³ บริษัทกอล์ฟฯ พยายามทำให้คณะกรรมการพัฒนาสตรี(กทส.)กลายเป็นกลุ่มมวลชนฝ่ายสนับสนุน แต่สามารถเข้าถึงได้เพียงแค่แกนนำบางคนที่นั่น ได้แก่ นางศุภนิษฐ์ จินดาโชติ ประธานกทสท. นางบุญแห่ง กิ่งแก้ว รองประธานกทสท. นางอรองค์ ฟุ้งเฟื่อง รองประธานกทสท. นางบุญชู ภูภิญโญ เลขานุการ กทสท. และนางทัศนีย์ หินโท ผู้ช่วยเหรัญญิก กทสท. เลขานุการกทสท.หมู่ 3 ซึ่งจัดตั้งกลุ่มสตรีตำบลบ่อนอก ตัวแทนในคณะกรรมการกองทุนฯ จากกลุ่มสตรี ได้แก่ นางบุญแห่ง กิ่งแก้ว และนางศุภนิษฐ์ จินดาโชติ

⁹⁴ นายบุญรอด แก้วทับทิม เป็นประธาน นางสุรรัตน์ ภมร ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน สมาชิกกลุ่มประกอบด้วยคนที่มิมีบทบาทสำคัญในกลุ่มผู้สนับสนุนโครงการ ดังเช่น นางบุญมี สังข์ด้วง นางบุญแห่ง กิ่งแก้ว นางอรองค์ ฟุ้งเฟื่อง แกนนำกลุ่มสตรี นางจจิตร เกิดทอง อดีตเลขานุการสภาอบต. ในสมัยที่นายเจือ หินแก้ว เป็นประธานอบต.

⁹⁵ นายเจือ หินแก้ว ประธาน เป็นหัวหน้าทีมนายหน้าขายที่ดิน นายตำรวจ ฟุ้งเฟื่อง นายสงคราม สังข์ด้วง รองประธาน นายอาจินต์ พวงใหญ่ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 2 เป็นนายหน้าขายที่ดินชุกนายเจือ หินแก้ว โดยเฉพาะ นายสงคราม สังข์ด้วง เป็นผู้ขายรายใหญ่ นางละม่อน หินแก้ว เหรัญญิก เป็นหลานสะใภ้ของนายเจือ หินแก้ว นางบุญแห่ง กิ่งแก้ว เป็นญาติของนายอาจินต์ พวงใหญ่ และแกนนำกลุ่มสตรี นางอรองค์ ฟุ้งเฟื่อง เป็นภรรยาของนายตำรวจ ฟุ้งเฟื่อง นางมะลิวัลย์ เชื้อจีน เป็นผู้ขายที่ดินบริเวณที่ทิ้งขี้เถ้าและเป็นภรรยาของนายชนะ เชื้อจีน ข้าราชการครู ผู้เดินทางไปทั่วอเมริกากับบริษัทกอล์ฟฯ นายบุญเลิศ จารุมณีรัตน์ เป็นผู้ขายที่ดินให้กับทีมนายหน้าขายที่ดิน นายอำเภอ เชื้อนิล เป็นอดีตผู้ใหญ่บ้านหมู่ 8 แกนนำกลุ่มกำนันผู้ใหญ่ของนายเจือ หินแก้ว นายตำรวจ ภมร เป็นผู้ลูกน้องของนายอำเภอ เชื้อนิล นายเรียน ชุตสวัสดิ์ ผู้ขายที่ดินให้กับทีมนายหน้าขายที่ดิน นางบุญมี สังข์ด้วง เป็นภรรยาของนายสงคราม สังข์ด้วง นายธานี อินทกุล เป็นพี่ชายของนางมะลิวัลย์ เชื้อจีน นายสามารถ เปรมปรีดี เป็นหลานของนายเจือ หินแก้ว และนายบุญพิน ดาวเรือง เป็นคนสนิทนายอำเภอ เชื้อนิล

⁹⁶ นายสามารถ เปรมปรีดี เป็นประธาน สมาชิกส่วนใหญ่เป็นชาวบ้านฝ่ายสนับสนุนหรือเป็นญาติของผู้คนสนับสนุนในหมู่ 12 เป็นผู้ลูกน้องของนายนิม อยู่สุข ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 12 นายนิม อยู่สุข เองก็เป็นผู้เข้าร่วมโครงการนี้เช่นกัน กลุ่มพัฒนาชุมชนเพื่อความเป็นธรรมแต่งตั้งผู้รับผิดชอบโครงการนี้ 3 คน ได้แก่ นายสามารถ เปรมปรีดี นายไพโรจน์ หิริวัณ และนางลัดดา หลักเมือง(กลุ่มพัฒนาชุมชนเพื่อความเป็นธรรม 2544: 15)

⁹⁷ มีสมาชิกประกอบด้วยนายสงคราม สังข์ด้วง ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 7 นายวิสูตร เปรมใจชน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านหมู่ 7 และชาวบ้านฝ่ายสนับสนุนที่เป็นญาติหรือผู้ลูกน้องของนายสงคราม สังข์ด้วง และนายอำเภอ เชื้อนิล กลุ่มพัฒนาชุมชนเพื่อความเป็นธรรมแต่งตั้งผู้รับผิดชอบโครงการนี้ 3 คน ได้แก่ นายเรียน ชุตสวัสดิ์ นางบุญมี สังข์ด้วง และนายชำนาญ หุ่นประเสริฐ(กลุ่มพัฒนาชุมชนเพื่อความเป็นธรรม 2544: 17)

⁹⁸ กลุ่มผู้เข้าร่วมโครงการนี้ มีสมาชิก 2 คน ได้แก่ นายอุดมพร อินทอม และนายประทวน อุดมหอม กลุ่มพัฒนาชุมชนเพื่อความเป็นธรรมแต่งตั้งผู้รับผิดชอบโครงการนี้ 3 คน ได้แก่ นายอำเภอ เชื้อนิล อดีตผู้ใหญ่บ้านหมู่ 8 สมาชิกอบต. ปัจจุบัน นายตำรวจ ภมร สมาชิกอบต. นายเฉลิม แสงหว่า ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 8 (กลุ่มพัฒนาชุมชนเพื่อความเป็นธรรม 2544: 18)

⁹⁹ กลุ่มผู้เข้าร่วมโครงการนี้ มีสมาชิก ได้แก่ นายสุวรรณ แก้วแจ่มใส ประธานโครงการ นางจิราพรรณ ไชแก้ว รองประธานโครงการ และนายศุภวัฒน์ บัวเขียว กลุ่มพัฒนาชุมชนเพื่อความเป็นธรรมแต่งตั้งผู้รับผิดชอบโครงการนี้ 3 คน ได้แก่ นางมะลิวัลย์ เชื้อจีน นายแสวง ภูภิญโญ และนายสิงหิรัญ นิมมอนงค์ (กลุ่มพัฒนาชุมชนเพื่อความเป็นธรรม 2544: 19)

¹⁰⁰ กลุ่มผู้เข้าร่วมโครงการนี้ มีสมาชิก นายจตุรงค์ แสงหว่า เป็นประธาน กลุ่มพัฒนาชุมชนเพื่อความเป็นธรรมแต่งตั้งผู้รับผิดชอบโครงการนี้ 3 คน ได้แก่ นายอำเภอ เชื้อนิล อดีตผู้ใหญ่บ้านหมู่ 8 สมาชิกอบต. ปัจจุบัน นายตำรวจ ภมร สมาชิกอบต. นายเฉลิม แสงหว่า ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 8 (กลุ่มพัฒนาชุมชนเพื่อความเป็นธรรม 2544: 21)

¹⁰¹ กลุ่มผู้เข้าร่วมโครงการนี้ มีสมาชิก เป็นชาวบ้านฝ่ายสนับสนุนในหมู่ 5 นายสำนึก แสงกล้า เป็นประธานโครงการ นายตำรวจ ฟุ้งเฟื่อง ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 5 นางอรองค์ ฟุ้งเฟื่อง ภรรยาของนายตำรวจ ฟุ้งเฟื่อง และนายทองเจือ จันทร์ฉาย เป็นกรรมการกลุ่มพัฒนาชุมชนเพื่อความเป็นธรรมในฐานะเป็นผู้รับผิดชอบโครงการ(กลุ่มพัฒนาชุมชนเพื่อความเป็นธรรม 2544: 23)

¹⁰² กลุ่มผู้เข้าร่วมโครงการนี้ มีสมาชิก 2 คน ได้แก่ นายเรียน ชุตสวัสดิ์ และนายประสงค์ ทองเกิด กลุ่มพัฒนาชุมชนเพื่อความเป็นธรรมแต่งตั้งผู้รับผิดชอบโครงการนี้ 3 คน ได้แก่ นายเรียน ชุตสวัสดิ์ นางบุญมี สังข์ด้วง และนายชำนาญ หุ่นประเสริฐ (กลุ่มพัฒนาชุมชนเพื่อความเป็นธรรม 2544: 24)

¹⁰³ ตั้งแต่การก่อตั้งกลุ่ม เป็นต้นมา กลุ่มพัฒนาชุมชนเพื่อความเป็นธรรมดำเนินกิจกรรมต่างๆมากมายพอสมควร ดังเช่น เมื่อวันที่ 23 ตุลาคม 2542 ไปร่วมแสดงความจงรักภักดีวางพวงมาลาในวันปิยะมาหาราชที่หน้าศาลากลางจังหวัด เมื่อวันที่ 4 พฤศจิกายน 2542 ประสานงานกับกองบิน 53 เพื่อขอความช่วยเหลือในการซ่อมแซมฝายกันน้ำ หมู่บ้านเข็ดคตา ต.บ่อนอก เมื่อวันที่ 7 พฤศจิกายน 2542 บริจาคข้าวสาร เครื่องกระเบื้อง สังกะสี กระเบื้อง มุงหลังคาบ้านให้แก่ประชาชนที่ประสบอุทกภัยในตำบลบ่อนอก เมื่อวันที่ 13-14 พฤศจิกายน 2542 ทอดกรฐินสามัคคีที่วัดรอยประดิษฐ์ วัดอู่ตะเภา ตำบลกึ่งกลางของขง ค.บ่อนอก เมื่อวันที่ 15 พฤศจิกายน 2542 นายเจือ หินแก้ว ได้มีมณฑ์พระพยอม กัลยาโณ บรรยายธรรมที่วัดบ่อนอกและกองบิน 53 ในหัวข้อ ชุมชนเห็นต่างกันฟังพระบ้างเห็นอย่างไร ชาวบ้านร่วมฟัง 300 คน เมื่อวันที่ 18 พฤศจิกายน 2542 จัดปาฐกถาธรรม

ในหัวข้อ ชุมชนเห็นต่างกันทั้งพระบ้างเห็นอย่างไร ที่วัดบ่อนอก และวิทยาลัยเทคนิคประจวบคีรีขันธ์ เมื่อวันที่ 5 ธันวาคม 2542 นายเจือ หินแก้ว และคณะวางแผนทุ่ง และวโรภาสครบรอบ 72 พรรษาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่วัดบ่อนอก เมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2542 มอบเงินสนับสนุนในการปรับปรุงสภาพแวดล้อมให้กับโรงเรียนสุวรรณามคมประจวบคีรีขันธ์ ตำบลบ่อนอก เมื่อวันที่ 2 มกราคม 2543 จัดงานวันปีใหม่ที่บ้านนายเจือหินแก้ว เมื่อวันที่ 13 มกราคม 2543 มอบเงินรายได้จากการขายพวงมาลัยในงานวันปีใหม่ของกลุ่มให้กับสถานสงเคราะห์ประจวบฯ เมื่อวันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2543 สนับสนุนงบประมาณในการจัดการแข่งขันกีฬาฟุตซอล เมื่อวันที่ 14 มีนาคม 2543 เข้าร่วมประชุมเชิงวิชาการในหัวข้อ แนวทางปรับปรุงและพัฒนาเทคโนโลยีของโรงไฟฟ้าเพื่อลดมลภาวะ ที่รัฐสภา เมื่อวันที่ 14 พฤษภาคม 2543 ไปศึกษาดูงานเกษตร 2000 ที่เมืองทองธานี เมื่อวันที่ 29-30 สิงหาคม 2543 เข้าร่วมโครงการชายหาดสะอาด กับสถาบันราชภัฏสวนสุนันทา เก็บขยะที่ชายหาดอ่าวประจวบฯ เมื่อวันที่ 13 ตุลาคม 2543 ถวายปัจจัยในการทอดผ้าป่า ที่วัดบ่อนอก เมื่อวันที่ 17 ตุลาคม 2543 มอบเงินสนับสนุนในการสร้างถังกักเก็บน้ำที่สถานีตำรวจตำรวจตำบลอ่าวน้อย และเมื่อวันที่ 29 ตุลาคม 2544 เดินทางไปยื่นหนังสือสนับสนุนโครงการที่ทำเนียบรัฐบาล (กลุ่มพัฒนาชุมชนเพื่อความ เป็นธรรม 2544: 6-13 ; 2543: 13-15) สำหรับการเดินทางไปทำเนียบรัฐบาล ฝ่ายคัดค้านได้ข้อมูลมาว่า มีการจ้างรถ ป.2 จำนวน 17 คัน แต่มี คนประมาณ 300 คน จ้างและหลอกคนไปจากอ่าวน้อย นิกม หนองยายหอม ป่าดงสามกระทาย หาดขาม นาวัลย์เป็รียง เหม่าจ้อให้คนหากัน ละ 12,000 บาท เหลือค่าตัวคนละ 300 บาท แต่มีคนนั่งรถไปเหลือคันละ 20 คน ทำให้คนรับเงินเหลือเข้ากระเป๋าตัวเองคันละ 6,000 บาท มีการเลี้ยงอาหารฟรี และแจกหมวกขาวไว้สีเหลือง

¹⁰⁴ ก่อนหน้านั้นบริษัทกอล์ฟฯ ให้กลุ่มชาวบ้านฝ่ายสนับสนุนส่งหนังสือต่อบริษัทกอล์ฟฯ เพื่อเรียกร้องก่อตั้งกองทุน(กลุ่มเกษตรทำไรตำบลอ่าว น้อย วันที่ 28 มิถุนายน 2543; กรรมการบริหารกองทุนชดเชยผลประโยชน์อ่าวเกิดขึ้นจากการสร้างโรงงานไฟฟ้า ก้นขายน 2543)และอ้างถึงชื่อเรียกของกลุ่มชาวบ้านฝ่ายสนับสนุนว่า ไร่โรงไฟฟ้าสร้างไปก่อน หากมีผลกระทบก็สามารถเรียกร้องค่าชดเชยจากกองทุนฯ ได้

¹⁰⁵ ดังเช่น ญาติของนายสมศักดิ์ สูงยิ่ง ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 10 นายจันทน์ สูงยิ่ง ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 9 นายพิเชษฐ สูงยิ่ง ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านหมู่ 9 และนาย อำนวย สูงยิ่ง สมาชิกอบต.หมู่ 10 ซึ่งส่วนใหญ่อยู่หมู่ 9 และ 10 เป็นแหล่งทรัพยากรด้านบุคคลที่สำคัญของกลุ่มผู้คัดค้าน นายชวนชม แซ่เอี้ยว สมาชิกอบต.หมู่ 12 และนายสมมาตร คงมัน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านหมู่ 10 มีความสัมพันธ์ทางญาติกับนายฉอย ต้นดิ্বরธรรม กำนันตำบลบ่อนอก และ นายสมมาตร คงมัน ยังเป็นญาติของ นายน้อย แพบใหญ่ สมาชิกอบต.หมู่ 5 ด้วยซ้ำ นายสมเดช สิงห์เล็ก ผู้สมัครสมาชิกอบต.หมู่ 7 ในการเลือกตั้ง เมื่อวันที่ 18 มิถุนายน 2542 มีความสัมพันธ์ทางญาติกับตระกูลสูงยิ่ง นายถ้ำถา สมบูรณ์ สมาชิกอบต.หมู่ 2 เป็นญาติของนายสมชาย สมบูรณ์ ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านหมู่ 1 และนายชาวจิน แสงจันทร์ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 1 ฯลฯ

¹⁰⁶ ตระกูลหลักที่ประกอบกลุ่มผู้สนับสนุนโครงการ โรงไฟฟ้าบ่อนอก มีตระกูลของผู้ใหญ่บ้านและสมาชิกอบต.ดังนี้ *ตระกูลสร้อยทอง* นาย สอนอง สร้อยทอง อดีตผู้ใหญ่บ้านหมู่ 1 นางเฉลียว สร้อยทอง เป็นกรรมการกลุ่มพัฒนาชุมชนเพื่อความ เป็นธรรม นายทรงพล สร้อยทอง เป็นอดีต สมาชิกอบต.สมัยกำนันเจือ หินแก้ว เป็นประธานอบต. มีญาติที่เป็นกรรมการหมู่บ้าน 3 คน *ตระกูลเสียงกล่อม* เป็นเครือญาติฝ่ายสนับสนุนใน หมู่ 2 เป็นตระกูลของนายสมชาย เสียงกล่อม ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 2 และนายสมศักดิ์ เสียงกล่อม ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านหมู่ 2 มีญาติพี่น้องที่เป็นสมาชิก กลุ่มจัดตั้งของบริษัทกอล์ฟฯ ทั้งหมด 3 คน นายนิยม เสียงกล่อม อดีตสมาชิกอบต. และนางวาสนา เสียงกล่อม อดีตสมาชิกอบต. เป็นกรรมการ กลุ่มพัฒนาเพื่อความ เป็นธรรม *ตระกูลพวงใหญ่* เป็นตระกูลของนายอาจินต์ พวงใหญ่ อดีตผู้ใหญ่บ้านหมู่ 3 เป็นคนในทีมงานนายหน้าขายที่ดิน ชุดนายเจือ หินแก้ว อดีตกำนันตำบลบ่อนอก ปัจจุบัน เป็นกรรมการกลุ่มพัฒนาชุมชนเพื่อความ เป็นธรรม พร้อมด้วยภรรยา นางจินมิ่ง พวง ใหญ่ *ตระกูลทองนาค* เป็นตระกูลของนายบุญชวน ทองนาค ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 4 นายชัยรัตน์ ทองนาค เคยลงสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกอบต.เมื่อวันที่ 10 มิถุนายน 2542 ในฐานะตัวแทนชาวบ้านฝ่ายสนับสนุน แต่ไม่ได้รับเลือก นายบุญชวนเองเป็นประธานกลุ่มเสียงสัตว์วิเศษ มีญาติ 2 คน ที่ เป็นสมาชิกกลุ่มเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ *ตระกูลหึ่งเพ็อง* เป็นตระกูลของนายสำราญ หึ่งเพ็อง ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 5 นางอรอนงค์ หึ่งเพ็อง ภรรยาของนาย สำราญ เป็นกรรมการกลุ่มพัฒนาชุมชนเพื่อความ เป็นธรรม และเป็นสมาชิกกลุ่มสตรี(รองประธาน) กลุ่มออมทรัพย์ กลุ่มเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ และ กลุ่มผู้เข้าร่วมโครงการประมงชายฝั่งบ้านคลองเก่า นายสำราญเองก็เป็นรองประธานกลุ่มพัฒนาชุมชนเพื่อความ เป็นธรรม และสมาชิกกลุ่มเพาะ เลี้ยงสัตว์น้ำ และกลุ่มผู้เข้าร่วมโครงการประมงชายฝั่งบ้านคลองเก่า นอกจากนั้นยังเป็นกรรมการกลุ่มกองทุนประกันผลกระทบสิ่งแวดล้อมด้วย *ตระกูลเอี่ยมสะอาด* เป็นเครือญาติฝ่ายสนับสนุนในหมู่ 1,5, และ 6 นายวิสูตร เอี่ยมสะอาด เป็นผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านหมู่ 5 นายบุญยิ่ง เอี่ยมสะอาด เป็นอดีตสมาชิกอบต.หมู่ 5 นายอร่าม เอี่ยมสะอาด เป็นอดีตผู้ใหญ่บ้านหมู่ 6 มีญาติพี่น้องที่เป็นสมาชิกกลุ่มจัดตั้งของบริษัทกอล์ฟฯ ทั้งหมด 4 คน และผู้ที่เข้าร่วมเป็นสมาชิกมากกว่า 2 กลุ่ม มี 2 คน นายอนุสรณ์ เอี่ยมสะอาด และนายอนุรัตน์ เอี่ยมสะอาด เป็นผู้รับผิดชอบงานกว้างที่รับจ้าง ทำนังงานโรงไฟฟ้าบ่อนอก *ตระกูลสังข์ด้วง* เป็นเครือญาติของนายสงคราม สังข์ด้วง ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 7 และเป็นนายหน้าขายที่ดินคนหนึ่งในงาน ของนายเจือ หินแก้ว อดีตกำนันตำบลบ่อนอก ปัจจุบันเป็นรองประธานกลุ่มพัฒนาชุมชนเพื่อความ เป็นธรรม นางบุญมี สังข์ด้วง ภรรยาของ นายสงครามก็เป็นกรรมการกลุ่มพัฒนาชุมชนฯ เช่นกัน นายอภิรัตน์ สังข์ด้วง เป็นผู้รับผิดชอบงานทางกว้าง พื้นที่หมู่ 7 มีญาติพี่น้องที่เป็น สมาชิกกลุ่มจัดตั้งของบริษัทกอล์ฟฯ ทั้งหมด 6 คน และผู้ที่เข้าร่วมเป็นสมาชิกมากกว่า 2 กลุ่ม มี 2 คน *ตระกูลร้อยนิล* เป็นเครือญาติใหญ่สุดในหมู่ 8 นายอำเภอร้อยนิล เป็นสมาชิกอบต.หมู่ 8 ปัจจุบัน และเป็นอดีตผู้ใหญ่บ้านหมู่ 8 นายสาพิณ เชื้อนิล เป็นอดีตสมาชิกอบต. ปัจจุบัน เป็นกรรมการ กลุ่มพัฒนาชุมชนเพื่อความ เป็นธรรม น.ส. นางเยาว์ เชื้อนิล เป็นประธานรพสม.หมู่ 8 นายสนิท เชื้อนิล เป็นผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านหมู่ 13 ตระกูลนี้ส่ง กรรมการหมู่บ้านทั้งหมด 5 คน ในคณะกรรมการหมู่บ้านหมู่ 8 และหมู่ 13 มีญาติพี่น้องที่เป็นสมาชิกกลุ่มจัดตั้งของบริษัทกอล์ฟฯ ทั้งหมด 5 คน และผู้ที่เข้าร่วมเป็นสมาชิกมากกว่า 2 กลุ่ม มี 2 คน นายอำเภอร้อยนิล เป็นสมาชิกกลุ่มจัดตั้งของบริษัทฯ ทั้งหมด 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มชาวไร่หมู่ 8 (ประธาน) กลุ่มผู้เข้าร่วมโครงการเลี้ยงหมูฟาร์ม กลุ่มผู้เข้าร่วมโครงการเลี้ยงวัวเนื้อแบบธรรมชาติ และคังได้กล่าวข้างต้น เป็นกรรมการกลุ่ม พัฒนาชุมชนเพื่อความ เป็นธรรม นอกจากนั้นยังเป็นกรรมการกองทุนประกันผลกระทบสิ่งแวดล้อม *ตระกูลสงหว้า* เป็นตระกูลของนายเฉลิม

แสงหว่า ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 8 มีญาติพี่น้องที่เป็นสมาชิกกลุ่มจัดตั้งของบริษัทกอล์ฟฯ ทั้งหมด 4 คน นายเฉลิมเองเป็นสมาชิกกลุ่มชาวไร่หมู่ 8(เลขาก) กลุ่มผู้เข้าร่วม โครงการเลี้ยงหมูฟาร์ม และกลุ่มผู้เข้าร่วมโครงการเลี้ยงวัวเนื้อแบบธรรมชาติ **ระกูลอุยสุช** เป็นตระกูลของนายอ้อม อู่สุช ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 12 มีญาติพี่น้องที่เป็นสมาชิกกลุ่มจัดตั้งของบริษัทกอล์ฟฯ ทั้งหมด 5 คน และผู้ที่เข้าร่วมเป็นสมาชิกมากกว่า 2 กลุ่ม มี 1 คน **ตระกูลจินดาโชติ** เป็นตระกูลของนายสมเกียรติ์ จินดาโชติ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 13 มีญาติพี่น้องที่เป็นสมาชิกกลุ่มจัดตั้งของบริษัทกอล์ฟฯ 1 คน นางศุภนิย์ จินดาโชติ ประธานกทศ. เป็นแกนนำกลุ่มสตรีของบริษัทฯ และเป็นกรรมการกองทุนประกันผลกระทบสิ่งแวดล้อม นายชัยฤกษ์ จินดาโชติ เป็นผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านหมู่ 13 **ตระกูลภมร** เป็นเครือญาติของนายตำรวจ ภมร สมาชิกอบต. หมู่ 8 น.ส. สุรัศน์ ภมร เป็นผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านหมู่ 8 มีญาติพี่น้องที่เป็นสมาชิกกลุ่มจัดตั้งของบริษัทกอล์ฟฯ ทั้งหมด 3 คน และผู้ที่เข้าร่วมเป็นสมาชิกมากกว่า 2 กลุ่ม มี 1 คน นายตำรวจ ภมร เป็นสมาชิกกลุ่มจัดตั้งของบริษัทฯ ทั้งหมด 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มประมง กลุ่มชาวไร่ หมู่ 8 และกลุ่มผู้เข้าร่วมโครงการเลี้ยงหมูฟาร์ม **ตระกูลหินแก้ว** เป็นตระกูลของนายเจือ หินแก้ว อดีตกำนันตำบลบ่อนอก ที่จริงแล้ว ตระกูลนี้มีไว้เป็นตระกูลใหญ่ทำไฉน แต่เดิมมีอิทธิพลสูงในตำบลบ่อนอกโดยฐานะเป็นหัวหน้าคนคนสำคัญของนายลำเถา ประจวบเหมาะ ส.ส.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ นางละม่อน หินแก้ว ลูกสาวนายเจือ เป็นเหรียญกุ่มพัฒนาชุมชนเพื่อความป็นธรรม ช่วยทำงานให้นายเจือ ประธานกลุ่มพัฒนาชุมชนเพื่อความป็นธรรมมาโดยตลอด นายมาโนช หินแก้ว เป็นส.จ. จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ นายธนู หินแก้ว เป็นทนายความ และได้ลงสมัครรับการเลือกตั้งส.ส. ในการเลือกตั้งส.ส. ครั้งที่ 22 เมื่อวันที่ 6 มกราคม 2544 และนายมานพ หินแก้ว เป็นสมาชิกอบต. ประวัติของตระกูลนี้สะท้อนให้เห็นถึงฐานะทางการเมืองในระดับท้องถิ่นอย่างทอสมควร ซึ่งนายเจือ หินแก้ว ยังได้รับความเคารพจากชาวบ้านฝ่ายสนับสนุนอย่างมั่นคง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย